

Óvodai tevékenységi formák (foglalkozások) tervezete

Szerkesztette
Golyán Szilvia
Szarka Júlia

Eötvös Loránd Tudományegyetem
Tanító- és Óvóképző Kar
2015

Tartalom

Előszó	3
<i>Játék</i>	4
<i>Verselés, mesélés</i>	13
Tevékenységi forma tervezete / 1	13
Tevékenységi forma tervezete / 2	20
Tevékenységi forma tervezete / 3	28
<i>Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka</i>	34
<i>Ének, zene, énekes játék, gyermektánc</i>	46
Tevékenységi forma tervezete / 1	46
Tevékenységi forma tervezete / 2	55
<i>Mozgás</i>	62
Tevékenységi forma tervezete / 1	62
Tevékenységi forma tervezete / 2	69
<i>A külső világ tevékeny megismerése – környezeti tartalommal</i>	76
Tevékenységi forma tervezete / 1	76
Tevékenységi forma tervezete / 2	84
<i>A külső világ tevékeny megismerése – matematikai tartalommal</i>	92
Tevékenységi forma tervezete / 1	92
Tevékenységi forma tervezete / 2	97
Tevékenységi forma tervezete / 3	102
<i>Idegen nyelv</i>	109
Angol	109
Német/1	114
Német/2	119
<i>Megfigyelési szempontok a tevékenységek elemzéséhez</i>	124

Előszó

Karunk (egykori főiskolánk) előző „tervezetgyűjteménye” még 1996-ban jelent meg, így az ott megjelentetett tervezetek a korábbi ONP szellemiségét, elvárásait közvetítették inkább, mégis egy-egy fontos gondolatával szeretnénk kezdeni jelen kiadványunkat.

A tervezés nélkülözhetetlen összetevője a pedagógus és hallgató munkájának mert:

- *céljainak és elképzeléseinek átgondolására készíti,*
- *a gondolatokat logikus rendbe „kényszeríti”,*
- *koordinálja a nevelőmunka hatékonyságához szükséges objektív és szubjektív feltételeket,*
- *segít – az alapos felkészültség okán – a váratlan eseményekhez való rugalmas alkalmazkodáshoz. (Körmöczi, 1996)*

Az 1996-os év éppen az ÓNOAP megjelenésének éve is, amely rendelet széles módszertani szabadságot adott az óvodapedagógusoknak, de nem felmentést a tervezőmunka alól.

A pályán 5–40 éve dolgozó óvodapedagógusaink már nagyobb rutinnal (csak gondolatban, esetleg rövid vázlattal) készülnek a tevékenységekre, de napjaink pedagógus-portfólió rendszere még őket is fokozott tudatosságra, írott formában való átgondolásra, reflexióra kéri.

Ezért tartjuk szükségesnek, hogy az óvodapedagógus-képzésben részt vevő hallgatóink minden tevékenységi (foglalkozások) formában mintát kapjanak arról, hogyan hasznosíthatják az óvodában a módszertanokban tanultakat.

Ezért törekedtünk – viszonylag egységes szellemben, a tanszékek és oktatók személyes szabadságát és a változtatás jogát is tiszteletben tartva – a didaktikai, nevelési, speciális fejlesztési, a pedagógus-jelölt kéréseinek, magyarázatainak leírását sávokkal segíteni, illetve a kötet végén található szempontsor abban segít, hogyan elemezzék a saját és egymás gyakorlatát.

A tevékenységek elnevezésében az ÓNOAP 2012 módosítását követtük, a sorrend a gyakorlati képzés féléveinek felel meg.

Több éves egyeztető munka, oktatóink, esetenként hallgatóink írásos dokumentumai, a gyakorló óvodánk pedagógusainak lektorálása szeretné segíteni az igen magas létszámú óvodapedagógus hallgatók és az őket támogató mentorok munkáját, melyért ezúton is köszönettel tartozunk!

A tervezés a céltudatos személyiségfejlesztés feltétele, egyben eszköze. Ennek megfelelő, korrekt használatához kívánunk sok sikert!

A kötet összeállítói:
Golyán Szilvia és Szarka Júlia

JÁTÉK

A HALLGATÓK FELKÉSZÜLÉSE A SZABAD JÁTÉK TÁMOGATÁSÁRA

B. Lakatos Margit

A nevelői feladatok komplex érvényesítése a hallgatók óvodai gyakorlatában

A ELTE TÓK BA programjában, az óvodapedagógus hallgatók óvodai gyakorlatának már az alapozó szakaszában a nevelői feladatok komplex értelmezése érvényesül. Ez az jelenti, hogy a gyakorlati képzésben olyan tartalmi elemek kapnak hangsúlyt, mint az *óvoda szociális és tárgyi környezetének megismerése, a változások nyomon követése, együttműködés a kollégákkal, kapcsolatteremtés a gyermekekkel, továbbá az óvodás gyermek fejlődésének támogatását szolgáló készségek és képességek gyakorlása*. Jóllehet a fentiek párhuzamosan megjelennek az elméleti kurzusokban is, ám azok értő feldolgozását és alkalmazását a rendszeres óvodai gyakorlatok, a saját tapasztalatokon alapuló élmények, és reflexiók biztosítják.

Az első két félév képzési gyakorlatának fókuszában az óvodai csoport életének megismerése, ezen belül a gyermekek szabad játéka, és a kapcsolódó pedagógiai támogatás áll. A pedagógiai támogatás elsősorban a **gondozási feladatokra, és a gyermekek játékára** vonatkozik. A hallgatók számára, a csoport nevelési terve definiálja a gyermekek szokásainak alakítására irányuló teendőket. A szabad játék támogatásához szükséges készségek tanulása egy hosszabb folyamat, amelynek összetevői elsősorban a gyermekek ismerete, a játék törvényszerűségeinek megértése az „itt is most” játéktörténeiseiben. Ez a pedagógusjelöltek felkészítésében is kiemelt szerepet kap, hiszen a gyermekek játéka érinti a tanulás és fejlődés valamennyi aspektusát.

A folyamatban lévő szabad játék támogatása

A hallgatók számára nagy kihívás az, hogy megtalálják a helyüket a szabad játék támogatásában: a nehézséget annak felismerése jelenti, hogy miként kapcsolódhatnak a gyermekek tevékenységéhez úgy, hogy tiszteletben tartásuk a gyermekek önállóságát, és a játék szabadságát. Jóllehet elméleti tudásuk, gyermeklélektani és játékmetodikai felkészültségük, elégséges kiindulópont, ám csak akkor fordítható át hatékony gyakorlati munkára, ha tájékozottak a konkrét gyermekcsoport valós játéktörténeiseiben, felismerik a gyermekek játékmotivációit, életkori és egyéni igényeit.

Más-más fajsúllyal és nehézségi fokkal jelentkeznek az **egyes játékformákkal kapcsolatos teendők**.

A leginkább összetett – mert legkevésbé algoritmizálható, – a folyamatban lévő *fantázia-és szerepjátékok* támogatása. Ugyanis ezen a területen a játék irányítói a gyermekek, a felnőtt pedig a játékfolyamat háttérének megértésével, a játszás „finomhangolását” a beavatkozás minimalizálásával érheti el. A gyakorlatok kezdeti időszakban, áttekinthetőbb a játéktámogatás feladatrendszer a jórészt technikai segítséget kívánó *kézimunka és alkotó* jellegű játéktevékenységekben, és a *szabályjátékok* támogatásában.

A hallgató feladatai

A hallgatók felkészülését szolgálják azok az írásbeli feladatok, amelyek az óvodai környezet játékfeltételeinek feltérképezését, a gyermekek megismerését, a gyermekekkel való kapcsolat kialakítását célozzák meg. A játéktámogatás megfelelő eljárásainak kimunkálását alapozza meg a gyakorló óvodában végzett munka három átfogó területe:

1. **A játék feltételeinek megismerése az óvodában**
2. **A gyermekek játékának megfigyelés és elemzése**
3. **A folyamatban lévő játék támogatásának értelmezése**

1. A JÁTÉK FELTÉTELEINEK MEGISMERÉSE AZ ÓVODÁBAN

A JÁTÉK IDEJE ÉS HELYE

1) A gyerekek napirendje

Módszer: dokumentumelemzés, megfigyelés

- A szabad játék ideje a napirendben: dokumentumelemzés (forrás: csoportnapló)
- A szabad játék időtartama egy gyermek egy napjának megfigyelésével: „játékidő-óra” készítése
- Egy választott gyermek szabad játékának időtartama és a napirendben tervezett időtartam: összehasonlító elemzés

2) A játék indulása: a gyermekek érkezése az óvodába

Módszer: megfigyelés

- a reggeli megérkezési rítusok és a játékválasztás
- az otthonról hozott játékok és a „vigasztaló tárgyak”
- a játszás és egyéb tevékenységek.

JÁTÉKTEREK

1) Játékterek a csoportszobában: játéktér funkcionális felosztása

Módszer: méretarányos – magyarázattal ellátott – alaprajz elkészítése

- A játszás funkcionális terei (építés, családi játékok stb.)
- Nem játszás céljára kialakított helyek (kuckó, pihenő, étkező, természetsarok stb.)
- A könyvnézegetés és mesehallgatás helye
- Az alkotómunka – kézimunka, rajzolás, festés, mintázás, barkácsolnak – helyszíne
- Változtatható terek, időszakos térátalakítások (a térátalakítás kellékei)

2) Játékterek az udvaron: az udvari (belső udvarrészek, terasz stb.) funkcionális felosztása

Módszer: méretarányos térkép elkészítése, a kinti játékok feltüntetésével.

3) A gyakorló óvoda játéktér-kialakításának előzményei, koncepciói

Módszer: beszélgetés a mentorral

Milyen szempontok szerint alakították ki a csoportszoba és az udvar játéktereit?

JÁTÉK ESZKÖZEI

1) A csoportszoba játéakai

Módszer: leltár készítése a csoport játékaikról

A játékok csoportosítása:

a) játékfajták szerint:

- mozgásos játékok
- építkező-és összerakó játékok
- kézimunkához, alkotáshoz szükséges eszközök
- fantáziajátékokra, szerepjátékokra ösztönző kellékek
- szabályjátékok eszközei stb.

b) egyéni, vagy közös játékokra való (vagy mindkettőre) alkalmasságuk szerint.

2) Egy szabadon választott játékszer elemzése

Módszer: megfigyelés, elemzés, rajz a játékszerről

Egy óvodai játékeszköz kiválasztása és elemzése

- egészségügyi és pedagógiai szempontból (összetettség, játéklehetőség, tapasztalat-szerzés)
- egy megfigyelés (példa) arról, hogyan játszanak a gyermekek a választott játékszerrel.

3) Nagymozgásra alkalmas játékszerek vizsgálata

Módszer: megfigyelés, elemzés, rajz a játékszerről

A szabad játék során hozzáférhető mozgásos eszközök a csoportszobában és az udvaron:

- melyek a kúszásra, csúszásra, mászásra alkalmas eszközök
- melyek a bújásra alkalmas eszközök
- milyen eszközökön ugrálhatnak a gyerekek
- mi biztosítja a függeszkedéseket
- melyek az egyensúlyozásra alkalmas eszközök.

2. A GYERMEKEK JÁTÉKÁNAK MEGFIGYELÉSE ÉS ELEMZÉSE

A játék megfigyelése részben a csoport játéktendenciáját, változásainak nyomon követését, részben egy-egy gyermek játékának, játékbeli kapcsolatainak megfigyelését jelenti. A játék tartalma, témája, a játékbeli szabályokhoz való viszonyulás, a játékelakadások, konfliktusok stb. **megfigyelése és megértése az, ami felkészíti a hallgatót a beavatkozás lehetséges módjainak kialakítására.** A hallgató csak akkor képes hatékonyan támogatni a játékot, ha a rendszeres megfigyelések eredményeképpen, megérti a játék folyamatát: **mit szeretnének a gyermekek, mire van éppen szükségük.** A játék előzményeinek megismerése, valamint a pedagógus játékot támogató eljárásainak megfigyelése, úgyszintén a hallgató felkészülését szolgálja.

A *Csoportos hospitálásokon* elsősorban megfigyelőként, az *Egyéni hospitálása* idején pedig életszerű módon, résztvevői szerepben gyűjthet adatokat.

Az írásbeli felkészülés részleteit a hallgatók *Egyéni gyakorlatához* készült segédletek tartalmazzák.

A) Megfigyelések: A gyermekek játéka az óvodában

A feladat elvégzésének javasolt ideje: a képzés 1-2. szemesztere.

- Egy gyakorlójáték megfigyelése és elemzése
- Egy konstruáló játék megfigyelése és elemzése
- Egy szerepjáték megfigyelése és elemzése
- Egy szabályjáték megfigyelése és elemzése

B) Esettanulmány: Egy gyermek játéka az óvodában

A feladat elvégzésének javasolt ideje: a képzés 2 szemeszterétől.

A) Megfigyelések: A gyermekek játéka az óvodában

A hallgató a leggyakrabban előforduló játékformákat az óvodai gyermekcsoport játéktörténéseinek megfigyelésével és elemzésével tanulmányozza. A játéktípusok bemutatása egységes szerkezeti feldolgozást követ: 1) az események tényszerű leírását, 2) a látottak elemzését, értelmezését, 3) a felnőtt támogatását (feltéve, ha volt ilyen), 4) a megfigyelő vélekedését.

Egy gyakorlójáték megfigyelése és elemzése

A gyermek (keresztnev, életkor) és a játszótársak

A játék helyszíne, eszközei, ideje és a megfigyelés időtartama

- 1) A játék leírása (gyermek cselekvése, mozdulatai, beszéde, érzelmi megnyilvánulása stb.)
- 2) A gyermek játékának elemzése:
 a játszás explorációs, manipulációs és ismétlődő mozzanatai
 a kézzel való tevékenykedés sokfélesége
 érzékszervi stimulációk és visszacsatolások
 játékvariációk, „játékfeladatok”
 mozgás-és ritmusfeszültség; elaboráció a játékban
 a funkcióöröm és a felfedezés élményének viselkedéses megnyilvánulásai
 kapcsolat a társsal, vagy társakkal
 tapasztalatszerzés a játszás során stb.
- 3) A felnőtt támogatása:
 a feltételek megteremtése: biztonság és változatosság
 az eszközök sokfélesége és optimalizálása
 együttjátzás a gyermekkel, kapcsolódás a gyermek tevékenységéhez
 minimális korlátozás stb.
- 4) Szubjektív benyomások, gondolatok a gyermek gyakorló játékáról.

Egy konstruáló játék megfigyelése és elemzése

A gyermek (keresztnev, életkor) és a játszótársak

A játék helyszíne, eszközei, ideje és a megfigyelés időtartama

- 1) A játék leírása: az alkotás, a létrehozás (építkezés, barkácsolás, tárgykészítés stb.) folyamata
- 2) A gyermek játékának elemzése:
 a célvezérelt kombináció, tervezések a játékban
 tevékenység öröme, kompetenciaélmény
 a gyermek háttérismeretei, készségei
 a kreativitás megnyilvánulásai, a próbálgatások szerepe
 kapcsolat a társsal, vagy társakkal
 tapasztalatszerzés a játszás során stb.
- 3) A felnőtt támogatása:
 a feltételek biztosítása: az alkotás kellékei, minőségi az eszközök
 az önállóság erősítése a tervezési folyamatban
 a divergens gondolkodás támogatása
 az eszközhasználat tanítása (zsírkréta, agyag, festék, olló stb.)
 a folyamatra irányuló figyelem és értékelés stb.
- 4) Szubjektív benyomások, gondolatok a gyermek konstruáló játékáról.

Egy szerepjáték megfigyelése és elemzése

A gyermek (keresztnev, életkor) és a játszótársak

A játék helyszíne, eszközei, ideje és a megfigyelés időtartama

- 1) A játék leírása (a játéktörténés, dialógusok; szerepek, szerepcselekvések, szerepnyelv, egyedi szabályok; speciális kellékek, helyettesítő tárgyak; a játék menetét befolyásoló tényezők stb.)

- 2) A gyermek játékanak elemzése:
 tapasztalatok, élmények a játszás hátterében
 képzeleti elemek és a valós tartalmak a játékban
 az együttes élmény, kapcsolat a társsal, vagy társakkal
 játéklélektani törvényszerűségek: utánzás, többszólamúság, utalás, szimulakrum
 az érzelmek feldolgozása, elaboráció
 tapasztalatszerzés a játszás során stb.
- 3) A felnőtt támogatása:
 a feltételek biztosítása
 a beavatkozás előzményei
 a beavatkozás inspiráló elemek, és hatása a játszás folyamatára
 a szükséges és elégséges beavatkozás
 módszerek: inspiráló javaslat, kérdések, eszközkinálat, a zavaró tényezők csökkentése stb.
- 4) Szubjektív benyomások, gondolatok a gyermek szerepjátékáról.

Egy szabályjáték megfigyelése és elemzése

A gyermek (keresztnev, életkor) és a játszótársak
 A játék helyszíne, eszközei, ideje és a megfigyelés időtartama

- 1) A játék leírása (típusa: társas, értelmi vagy mozgásos; a játék menete, eredményjelzők stb.)
- 2) A gyermek játékanak elemzése:
 a játék öröme és kihívása
 a szabályok összetettsége és a gyermekek szabálytartása
 kapcsolat a társsal, vagy társakkal
 az eredmények egyértelmű visszajelzése
 versengés elemei: önbemérés/ a társakkal való összehasonlítás
 tapasztalatszerzés a játszás során stb.
- 3) A felnőtt támogatása:
 részvevő – irányító szerep
 játéktanítás: a bonyolultabb játékok fokozatos bevezetése
 a szabályok módosítása, igazítása a játszó életkorához, képességeihez
 a részvétel önkéntességének biztosítása
 a versengés mérséklése, a győzelem-veszteség feldolgozása stb.
- 4) Szubjektív benyomások, gondolatok a gyermek szabályjátékáról.

B) Esettanulmány: Egy gyermek játéka az óvodában

Az esettanulmány elkészítésének feltétele, hogy a hallgatók játépszichológia és pedagógiai ismeretei kiegészüljenek a fejlődés-lélektani tanulmányokkal is. Így képesek lesznek az óvodáskorú gyermekekről – egy konkrét terület megfigyelésével – átfogóbb képet kialakítani.

Az esettanulmány elkészítése

Az esettanulmányt hosszabb idejű, rendszeres megfigyelés előzi meg, amely során a hallgató feljegyzéseket készít az általa választott gyermek játékaról (legalább 8-10 jegyzőkönyv szükséges). Mindeközben egyre közelebbről megismerkedik a gyermek óvodai életével. Megfigyeléseit a mentorával való interjú egészíti ki, melynek fókuszában gyermek óvodakezdésének időszaka, az első napok játék-eseményei (átmeneti tárgy, kuckózás, az első játék-választás, a felnőtt közelségkeresése, a társakhoz való közeledése stb.) állnak.

Az esettanulmány tartalmi elemei:

- 1) A gyermek kiválasztása – szubjektív szempontokkal
- 2) A gyermek bemutatása (fiktív név, életkor; általános jellemzők, a gyermek óvodai közérzete, óvodai „élettörténete”, pl. óvodakezdés; önállóság stb.)
- 3) A gyermek játékanak elemzése

A megfigyelt időszakban a gyermek játékának jellemzői (Glauber Anna összeállítása)

Milyen játékszert választ?

- Hogyan választ magának játékot? Véletlenszerűen, előre eltervezve, esetleg a másoknál megpillantott eszközt szeretné megkapni, megszerezni magának stb.?
- A reggeli megérkezésnél könnyen játékba lendül, vagy szüksége van egy kis „bemelegítésre”?
- Vannak-e kedvelt játékaik? Milyen típusúak ezek az eszközök?
- Ismétlődően ugyanazt a játékot választja, ha igen, variálja, bővít-e új elemekkel?
- Sok, vagy kevés játékkal szeret játszani?
- Hoz-e otthonról játékot?

Hogyan játszik?

- Játás közben teljesen elmélyült, arra koncentrál, amit éppen tesz, vagy ki-kitekinget a szituációból?
- Könnyen vált-e játékot, vagy nehezen lehet kimozdítani abból, amit éppen tesz?
- Hogyan nyúl a játékszerekhez? (Óvatosan, gondnal, érdeklődéssel, vagy kapkodva, bizonytalanul, esetleg rombolva és törve?)
- Előfordul-e, hogy egyedi módon használja fel a játékszereket?
- Vannak-e ötletei, kezdeményezései a hiányzó kellékek pótlására?
- Játás után helyére teszi-e azt, amivel játszott, vagy otthagyja?

Mennyi ideig játszik egy-egy játékkal?

- Tartósan, akár 10 percig is folyamatosan játszik, vagy egy-két perc után játékot vált?

Hogyan mozog a csoportszobában, az udvaron?

- Egy meghatározott helyen játszik, vagy bejárja a teret, otthonosan mozog valamennyi szegletében?
- Vannak kedvelt játszóhelyei?
- Keresi-e a felnőtt fizikai közelségét játszás során? (Állandóan, időnként, vagy ha segítségre szorul.)

Vannak-e játszótársai?

- Egyedül szeret játszani vagy társakkal?
- Kik a játszótársai? Mindig velük játszik?
- Csatlakozik-e másokhoz?
- Milyen módon csatlakozik a kialakult játszócsoporthoz? (Szó nélkül, erőszakkal lép be mások játékába; előbb figyelemmel kíséri őket; utánozza a látottakat; megjegyzéseket fűz a játékhoz; felhívja magára a figyelmet stb.)
- Elfogadja-e mások közeledését?
- Képes-e együttjátszani két-három gyerekkel is? Figyel-e másokra, felajánlja-e a segítségét, hogyan fejezi ki elismerését, tud-e örülni mások javaslatainak? Ez hogy nyilvánul meg? Mit tesz, ha társai elutasítják játékbeli elképzeléseit (elfogadja, tovább próbálkozik és újabb javaslattal áll elő, vagy elkeseredik és tovább áll stb.).
- Együttjátszás során milyen helyzetet foglalt el?

Hogy áll a konfliktusokkal?

- Gyakran keveredik-e konfliktusba? Ez helyzetfüggő vagy inkább társfüggő?
- Mi a jellemző reakciója: aláveti magát, félrevonul, kilép a játékból, vagy megpróbálja érvényesíteni akaratát?
- Erőszakkal oldja meg a konfliktust? Fizikai vagy verbális agresszió jelenik meg a viselkedésében?
- Hajlandó-e megegyezésre?
- Követi-e magától azokat a mintákat, amiket hasonló helyzetben szoktak mondani, tenni?
- Kér-e a felnőttől segítséget?
- Fel tudja-e idézni a játékszabályokat?
- Milyen módon nyugszik meg?

Milyen érzés, hangulat figyelhető meg a játszás során, vagy a játék végén?

- Arc kifejezéseiből, gesztusaiból lehet-e következtetni arra, hogy mennyire élvezi azt, amit éppen játszik. (Mosoly, nevetés, lehangoltság, izgatottság, sírás, szomorúság, dühkitörés stb.)
- Mi az, ami a legnagyobb örömet váltja ki a játék során?
- Mi az, ami megnyugtatja?
- Mi az, ami felzaklatja, elkészeríti, esetleg dühöt vált ki belőle a játék során?
- A játék során megnyugszik, vagy nyugtalan lesz?

4) Összefoglalás

- Milyen tanulságai voltak a folyamatos játékfigyelésnek?
- Milyen változások történtek a gyermek játékában, a felnőtt-gyermek kapcsolatban a megfigyelt időszakban?
- Miben erősítették meg a megfigyelés tapasztalatai, milyen újabb kérdések merültek fel a gyermekekkel, a játékkal kapcsolatban.

Jegyzőkönyvek

Megfigyelések a gyermekről (jegyzőkönyvek)

Interjú a gyakorlatvezető mentorral

3. A FOLYAMATBAN LÉVŐ JÁTÉK ÉRTELMEZÉSE

A folyamatban lévő játék támogatásának alapja, hogy a hallgató felismerje, mire van szükségük a gyermekeknek a játszás során. Tapasztalatain, gyermekismeretén és a játékmethodikai kultúráján is múlik, hogy értő támogatásával a gyermekek fejlődése a „legközelebbi fejlődési zónába” irányába mutasson.

<p>A gyermek lelki szükségletei (Skiera, 1996)</p>	<p>A hallgató feladatai <i>Megfontolások a szabad játék során alkalmazott módszerekről és eljárásokról</i></p>
<p>BIZTONSÁGIGÉNY</p>	<p><i>Mit tehet a hallgató, hogy a gyermekek biztonságban érezhessék magukat?</i> <i>A hallgatótól elsősorban a gyermekekkel való kapcsolatok kialakítására és megerősítésére fókuszáló módszerek alkalmazását igényli.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> · Állandó jelenlétével, a nap folyamán azt közvetíti, hogy minden pillanatban elérhető és készen áll arra, hogy segítsen. · Úgy helyezkedik el akár a csoportszobában, akár az udvaron, hogy a gyerekek jól lássák, és ő szintúgy lássa őket. · A reggeli időszakban fogadja az érkezőket, odafordulásával, „értő figyelemmel” megkönnyíti az átmenetet. · Segít társakat és játékot találni az érkezőknek, de elfogadja azt is, ha a gyermek nem játszani szeretne éppen, hanem megosztani élményeit, vagy csak a közelében lenni. · Együttjátás során lehetőséget ad a személyes tartalmú beszélgetésekre. · A gondozási teendőit a „fizikai gondoskodásban megnyilvánuló odafigyelésként” értelmezi.
<p>ÚJ TAPASZTALATOK SZERZÉSE</p>	<p><i>Milyen módon tudja a hallgató a gyermekek belső motivációit, felfedezőkedvét erősíteni?</i> <i>Lehetőséget kínál a gyermekek kíváncsiságának, új iránti érdeklődésének kielégítésére, és a spontán tapasztalatszerzésre.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> · Javaslatokkal (kiegészítők, új eszközök, a játékához illeszkedő rögtönzések, mondókák, énekek, mesék stb.) gazdagíthatja az éppen folyó tevékenységét, elakadásnál továbbblendítheti azt, vagy újabb játéklehetőségeket kínál. · Példaadással segít a szociális készségek kimunkálásában: a gyermekek egymás közötti kommunikációjának erősítésében új mintát ad a konfliktusok megoldásában, a másik szempontjainak megértésében stb. · Munkafogások tanításával ösztönöz a manuális készségek gyakorlására: új vagy újszerű eszközök, anyagok használatára stb.
<p>ÖNÁLLÓSÁG KOMPETENCIA</p>	<p><i>Mi tehet a hallgató a gyermekek önállóságának bátorításáért a szabad játék folyamán?</i> A hallgató a gyermekek kompetenciaélményét azzal erősíti, ha tiszteltben tartja, hogy a játszás a gyermekek terepe, és ez akkor is érvényes, ha a felnőtt részese a játéknak. A beavatkozás helyes mértéke, módja függ a gyermekek egyéni, aktuális igényétől, de játéktípusonként eltérő lehet. A gyermekek kezdeményezőkedvét növeli, amikor a felnőtt aktivizálja őket abban, hogy</p> <ul style="list-style-type: none"> · rátaláljanak a kedvelt tevékenységeikre, · önállóan irányítsák a játszás folyamatát, · önmaguk is keressék a megoldásokat a felmerülő problémákra stb. <p>Az egyes kézimunka jellegű tevékenységek és a szabályjátékok gyakrabban igényelhetik a felnőtt beavatkozását, sőt az utóbbiak akár a játszás irányítását, sőt a játéktanítást is. A felnőtt elfogadhatja a meghívást a szerepjátékokba is, ám a játék sajátossága azt kívánja, hogy a szerepnek megfelelő formulával, rövid idő után lépjen ki a játékból. (Egyébként a gyerekek „kifelé” játszanak, és a megfelelés motívuma lép a játékmotiváció helyére.)</p>

<p>ELISMERÉS</p>	<p><i>Mire irányulhat a gyermekek játékbeli viselkedésének megerősítése?</i> <i>Ha a hallgató tudatosítja, hogy a játék jutalma önmagában, és nem pedig a külső jutalmazásban van, akkor képes ezt a pozitív indítékot erősíteni.</i></p> <p>Mire irányulhat az elismerés? A játék folyamatában</p> <ul style="list-style-type: none"> · a szociális viselkedésre, az együttműködés erősítésére · a kitartásra, az erőfeszítésre · az ötletre, egyedi megoldásokra stb. <p>A játékszokások terén</p> <ul style="list-style-type: none"> · szabályok megtartására · az eszközökkel való bánásmódra · az eszközök rendbe tételére stb.
<p>ÖNKIFEJEZÉS</p>	<p><i>Milyen teendői vannak a hallgatónak, hogy a játék, az önkifejezés „potenciális tere” lehessen a gyermekek számára?</i> <i>Ha olyan légkört teremt, ahol a gyermekeknek lehetősége van az érzelmeik kibontakozására, kreativitásra, a belső világ, a fantázia működésére.</i></p> <p>Ezt elősegítheti:</p> <ul style="list-style-type: none"> · a gyermek élményeinek megértése és az eljátszás lehetőségének felkínálása · a gyermekek kérésére, a játszáshoz szükséges feltételek együttes előkészítése · a zavaró körülmények csökkentése (fizikai, szociális) · elegendő idő a játék kibontakozására, az élmények átfordítására stb.
<p>FELELŐSÉG</p>	<p><i>Milyen lehetőségek vannak a gyermekek felelősségtudatának kialakítására a játszás folyamán?</i> <i>A hallgató a csoportban élő szabályok ismeretében, azok rugalmas érvényesítésével, lehetőséget ad a gyermekeknek, hogy a viselkedésüket önmaguk kontrollálják.</i></p> <p>Ezt segíti az alapszabályok érvényesítése</p> <ul style="list-style-type: none"> · a gyermekek bevonása a játékkal kapcsolatos szabályok felidézésébe, és azok megtartásába: a játékszerek helye, a játszás módja stb. · ráirányítja a figyelmet a cselekedeteik következményére, a viselkedésük másokra tett hatására stb. <p>Módszerei: a helyzettől és életkoronként eltérőek lehetnek (pl. a játékok elrakásánál: a kisebbeknél, a 3-4 éveseknél, hatékonyabb a játékos keret felkínálása, a nagyobbaknál már a feladattudatra lehet építeni)</p>

Forrás

- Az Óvodai nevelés országos alapprogramja. 363/2012. (XII. 17.) Kormányrendelet http://www.umvp.eu/files/MK_12_171.pdf (utolsó letöltés: 2014.12.04)
- Mérei Ferenc – V. Binét Ágnes (2006): *Gyermeklélektan*. Medicina, Bp.
- Millar, S. (1997): *Játépszichológia*. Maecenas Kiadó, Bp.
- Skiera, E. (1996): A gyermek alapvető lelki szükségletei és figyelembevételük az iskolában. In: Gereben Ferencné – Kereszty Zsuzsa (szerk.): *Különböznek*. BTF, Budapest. 19–26. vagy A gyermek alapvető lelki szükségletei és azok figyelembevétele a nevelés során. *Kisgyermeknevelés*. 2. évf. 2. sz. 10–17.
- Rogers, C. S. – Sawyers, J. K. (1995): *Play in the lives of the children*. Washington
- Vygotsky, L. (1978): *Mind in Society*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Wallon, H. (1958): *A gyermek lelki fejlődése*. Gondolat, Bp.

VERSELÉS, MESÉLÉS

TEVÉKENYSÉGI FORMA TERVEZETE / 1

A tevékenység vezetője:

Helyettes:

Mentor óvodapedagógus neve:

Helyszín (óvoda neve, címe):

A tevékenység időpontja:

Korcsoport: vegyes csoport (5-7 évesek)

A tevékenység tartalma:

- Devecsery László: Kék – játék (in: *www.operencia.com* › Gyermekversek › Színekről) c. vers ismétlése
- Lázár Ervin: A Kék meg a Sárga (in: Lázár Ervin, A Hétfejű Tündér, Osiris Kiadó, Bp., 2004, 61–62.) – meseismétlés, bábozás

A tevékenység típusa: ismétlő/versmondás és bábozás

A tevékenység céljai, feladatai

1. Az Alapprogram szerinti nevelési feladatok

1.1. Az egészséges életmód alakítása: -

1.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés:

- Érzelmi nevelési feladatok: A vers zenei elemeinek, rímjátékának hangsúlyozásával, valamint a mese közvetítésével az empátia elmélyítése, a helyzetkomikum érzékeltetése.
- Közösségi nevelési feladatok: A közös versmondással, a mese előadásának közös meghallgatásával, a közös élményszerzéssel az irodalom szeretetének elmélyítése. Kapcsolatteremtő képesség kialakítása, fejlesztése.

1.3. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása:

- Anyanyelvi nevelési feladatok: A mondatok modalitásának intonálásával, a mondat- és szövegfonetikai eszközök, valamint a metakommunikációs elemek kifejező használatával a helyes előadásmód elsajátítása. Szómagyarázat és szókincsbővítés: ld. színnevek, árnyalatok (pl. okker, ultramarin), új szó (replika). A versmondással, a „kék” szó ismétlésével a helyes artikuláció, hangképzés gyakorlása.
- Értelmi nevelési feladatok: Az önkéntelen és szándékos figyelem fejlesztése. A mese cselekményszálának, fordulatainak követésével, a vers gondolatmenetének rögzítésével a gyermek szemléletes-képszerű, valamint logikus gondolkodásának és memóriájának fejlesztése.

2. Speciális módszertani feladatok

- Esztétikai nevelési feladatok: A vers zenei elemeinek (rímek, alliteráció) hangsúlyozásával, az ismétlődő elemek (kék), a szójátékokkal, a szóképzéssel (kéklik) alkotott szavak kiemelésével a versmondás, vershallgatás örömeinek közvetítése és az irodalom megszerettetése. A műmese tolmácsolásával, a kifejező előadásmóddal (egyenes és függő beszéd elkülönítése a mondat- és szövegfonetikai eszközök megfelelő, szakszerű alkalmazása), a mesei humor közvetítésével esztétikai élmény nyújtása a gyerekeknek.

A tevékenység előzményei:

Színskála, ujjlenyomat, tenyérlenymat készítése.

Szivárvány festése, készítése színes textíliákból.

Nemes Nagy Ágnes: Bors néni beszélget a felhőkkel, Az aszfaltozók olyanok, mint a felhők c. versének meghallgatása és megtanulása.

Színkeverés (Egy - egy pöttyöt cseppentenek a gyerekek mindegyik színből a papírlapra, majd szívószállal szétfújva megfigyeljük, hogyan lesz a kék és a sárga keverékéből zöld szín, vagy hogyan készül egy „márványos” papír, vagy hogyan keverednek a színek egy dobozban, ha egy golyóval, vagy kisebb labdával gurigáznak benne.)

Devecsery László: Kék – játék (in: www.operencia.com › Gyermekversek › Színekről)

Lázár Ervin: A Kék meg a Sárga (in: Lázár Ervin, A Hétfejű Tündér, Osiris Kiadó, Bp., 2004, 61–62.)

Akvárium berendezése közösen (halak, növények, csigák stb.)

Koncentráció egyéb tevékenységekkel:

Vizuális nevelés: Színskála, ujjlenyomat, tenyérlenymat készítése, szivárvány festése, készítése színes textíliákból, színkeverés. Akvárium készítése hulladékokból. Árnyjáték – vízi élővilág. Terepasztal- készítés (hegy, folyó, papírhajó). Vízi járművek barkácsolása.

Mozgás: Mocsárjárás, Kalóz-játék (kagylók, gyöngyök).

Drámajátékok: Ismerkedés a vízi állatvilággal. A tenger világa – szoborjáték, állókép.

Zenei nevelés: Vízi állatok hangjai, Nem tudja a bálna (Gryllus Vilmos) – zenehallgatás.

Anyanyelvi és irodalmi nevelés: Imants Ziedonis: Színes mesék (Sárga mese, Kék mese), Nemes Nagy Ágnes: Bors néni beszélget a felhőkkel, Az aszfaltozók olyanok, mint a felhők c. verse

A külső világ tevékeny megismerésére nevelés: Pl. a víz körforgása, mi lesz a jégből, ha bevisszük a melegbe (kísérletek), kék és sárga növények, gyűjtése, beszélgetés életmódjukról, külső jegyeikről stb.

A tevékenység eszközei: festékek, ecsetek, rajzlapok, a mese szemléltetéséhez: nagyméretű rajzlap, olló, ragasztó, hurkapálcika, műanyag poharak, szívószálak

Cd-lejátszó és lemez, hangszerek (furulya, dob, zenei háromszög), fémtárgyak, üvegtárgyak, különböző tapintású textíliák

A tevékenység szervezeti formái: kötetlen

A tevékenység típusa: ismétlő

A tevékenység várható menete:

Kezdő szakasz/Bevezető rész

Szervezési feladatok, hely és eszközök biztosítása:

Az irodalmi tevékenység során várható szervezési feladatok: az irodalmi élmény befogadásához a helyszín kialakítása, a megfelelő légkör megteremtése. A mese szemléltetéséhez szükséges eszközök előkészítése.

Motivációs lehetőségek:

1. Találós kérdések:

Mindennap felkel láb nélkül. Mi az? (Nap)	Hol vizet önt, hol havat int, hol jeget szór fejedre, s elszáll – pedig szárnya sincsen – nyugatra, keletre. (Felhő)
---	---

A motiváció a pillanatnyi helyzethez, a gyerekek játéktevékenységéhez igazodik, így lehet spontán, indirekt és direkt is.

Módszer: beszélgetés, magyarázat, értékelés.

Munkaforma: frontális, mikrocsoportos, egyéni.

2. Érzékszervfejlesztő drámajáték: a látás gyakorlatai (játék a színekkel, hasonlatkeresés színekkel, színesztéziás játékok: színhangszer hangjának társítása, szín-évszak kapcsolata) és tapintásélmények játéka (szúrós, meleg, puha, hideg, érdes stb.)

Módszer: beszélgetés, magyarázat, szemléltetés, bemutatás

Munkaforma: frontális, kiscsoportos

Eszközök: Cd-lejátszó és lemez, hangszerek (furulya, dob, zenei háromszög), fémtárgyak, üvegtárgyak, különböző tapintású textíliák

3. Akvárium megfigyelése (halak, növények, csigák stb.) – közben az ismert vers (Devecsery László: Kék – játék mondogatása)

Módszer: beszélgetés, magyarázat

Munkaforma: frontális

Eszközök: akvárium és élővilága (halak, növények stb.)

A tartalom feldolgozása / Főrész

Idő- terv	A tevékenység tartalma, mód- szer, munkaforma	A tevékenység vezetése, az óvodapedagógus kérései	Nevelési feladatok, ké- pességfejlesztési lehe- tőségek	Differenciálási lehe- tőségek
10 perc	<p>1. Vers (ismétlő)</p> <p>Devecsery László: Kék – játék</p> <p>Kék az ég és kék a zöld, kék a fa és kék a föld... Kék a madár, kék a tó, kéken kék a kék folyó.</p> <p>Kék a ház és kék a lány, kék a hegy és kék az árny... Kék a Nap és kék a folt, kéken kéklik fenn a Hold.</p> <p>Módszer: bemutatás, gyakorlás Tervezett ismétlésszám: 5-6x</p> <p>Módszer: beszélgetés, magyarázat Eszközök: nagyméretű táblára rögzített fehér rajzlap, ecsetek, kék és sárga színű festék, festékes tál, víz. Szervezés: <i>A felhasznált eszközök előkészítése az asztalon, a bábozás helyszíne a csoportszobában, a mesesarokban, ahol a széket/mesepárnákat közösen helyezük el a gyerekekkel</i></p>	<p>A motivációs helyzetből kiindulva az ismert vers felidézése (Milyen verset ismerünk a színekről?)</p> <p>A versmondás után a gyerekek invitálása mesehallgatásra, elhelyezkedés a mesepárnákon, a mese szemléltetéséhez szükséges eszközök elővétele (ezeket korábban odakészítette az óvodapedagógus).</p>	<p>Ismétlődő elemek helyes hangsúlyozása, a páros rímek és az alliteráció („kéken kék a kék...”) megfelelő kiemelése.</p> <p>A vers ritmikájának érzékeltetése a beszédtempó, a nyomaték megfelelő alkalmazásával.</p> <p>Az ismétlődő szóelemekre épülő versfelépítés segíti a gyerekek előzőleg szerzett ismereteinek aktivizálását, a versben rejülő nyelvi képek, stilisztikai elemek hangsúlyozásával a képzelőerő emlékezet és a fantázia élénkítése, fejlesztése.</p>	<p>A kisebbeket elsősorban a ritmus érzékelte-tése, lüktetése, hangulata, a rímvárás és az ismétlődő szóelemek öröme ragadja meg. A nagyobbaknál fontos szerepe lehet a beszédhangok stilisztikai értékének, érzelemkeltő hatásának, így a vers bemutatásakor ügyelni kell a beszédhangok jól érzékelhető hangsúlyozására, valamint bekapcsolhatunk a hangok stilisztikai jegyeivel kapcsolatos, színesztéziás anyanyelvi játékokat is. (Pl. Melyik hang édesebb? A <i>k</i> vagy az <i>m</i>? Melyik folyik? A <i>t</i> vagy az <i>s</i>? Melyik a vidámabb? Az <i>i</i> vagy az <i>u</i>? Milyen színű a dob</p>

				hangja? Melyik a kövérebb? Az <i>i</i> vagy az <i>u</i> ? stb.) Ezekbe a játékokba természetesen a kisebbeket is bevonhatjuk.
15 perc	<p>2. Mese (ismétlő, mesereprodukció)</p> <p>Lázár Ervin: A kék meg a sárga</p> <p>2.1. A mese indítása</p> <p>„Egyszer két festékpötty – egy kék meg egy sárga – egymás mellé esett a papírra. Egészen közel, a szélük összeért.”</p> <p>2.2. A veszekedés, a Kék és a Sárga szín vetélkedése</p> <p>„– Menjen maga (– válaszolta a Sárga –,) s különben is, talán köszönne!..</p> <p>– Még hogy én köszönjek?! Egy Sárgának! – (morgott fitymálóan a Kék, és bizonyára lebiggyesztette volna a szája szélét, ha lett volna neki...)</p> <p>– Engedje meg, hogy fölkapcagjak...</p> <p>– Először is maga könyököl az én oldalamba, másodszor pedig én színezem az eget, a tengert...</p>	<p>A tábla elhelyezése kitámasztva a földön, a „szereplők” (ecsetek) bemutatása, a mesemondás a tábla mögött állva történik, felülről illusztrálva (ecsetekkel festve) a mesét.</p> <p>Lázár Ervin meséjében fontos szerepet tölt be a nyelvi humor, a nyelvi ironia, a helyzet- és jellemkomikum, ezért különösen figyelni kell a párbeszéd megfelelő tagolására, hangsúlyozására, a mondatok modalitásának érzékeltetésére. A mese előadható a teljes szöveg meghagyásával és a szöveg dialogizálásával is. Ez utóbbi esetben a kihagyott szövegrészeknek (ld. zárójelben) is érvényesülnie kell az előadásmód, a mondat- és szövegfonetikai eszközök és a metakommunikációs elemek kifejező alkalmazásával.</p> <p>A felkiáltó, felszólító és kérdő mondatok modalitásának szemléletes előadása.</p> <p>Az egyenes és függő beszéd el-</p>		<p>Lázár Ervin meséje a kisebbeknek és nagyobbaknak is egyaránt művészi hatással bíró, esztétikai élményt nyújtó alkotás. Fontos, hogy a meseszövegben található új szavak, idegen kifejezések szómagyarázata a bemutatás előtt megtörténjen (színskála bemutatásával, festékkel történő festéssel: okker, utramarin)</p> <p>A közös mesemondással segítem a kisebbeknek feleleveníteni a mesei cselek-</p>

	<p>– Mindig tudtam, hogy nagyon közönséges, de hogy ennyire!... – Okker?! Erre vág fel! Az is egy család?”</p> <p>2.3. A kisfiú megjelenése, befejezés: – Nicsak, milyen szép zöld pötty!</p>	<p>különítése a szövegfonetikai eszközökkel (tempóváltás, hanglejtés, különböző hangszín és hangfekvés). Csodálkozás kifejezése intonációval, arcmimikával és tekintettel. A beszédtempó lelassul, a hangereő halkabb lesz.</p>		<p>ményeket, lehetőséget biztosítok mind az egyéni, mind a frontális mesereprodukcióra.</p>
15 perc	<p>III. Befejező szakasz (tevékenységek ajánlása igény szerint)</p> <p>a) Síkbáb készítése (márványos papír – színes festék és folyékony szappan töltése poharakba, szívószállal buborékfújás, majd a kicsapódott buborékokra a síkbábok ráhelyezése.) Bábok témája: tavaszi állatok (madár, vízi állatok stb.) nap, felhő, virágok. Közben versmondogatás (Devecsery László: Kék – játék) Munkaforma: frontális, egyéni Eszközök: festékek, folyékony szappan, víz, műanyag poharak, szívószálak, síkbábok, hurkapálca, ragasztó.</p> <p>b) Színkeverés – Lázár Ervin meséjének eljátszása, dramatizálása. Módszer: bemutatás, beszélgetés, magyarázat, értékelés, gyakorlás Munkaforma: frontális, egyéni Eszközök: festékek, víz, műanyag tálkák, ecsetek, rajzlapok.</p>	<p>A gyerekeket figyelmeztetem előre, hogy a szívószálat fújni és nem szívni kell.</p> <p>A mesét el is játszhatjuk úgy, hogy mindenki a saját rajzlapján „eljátssza” festés közben a mesei cselekményeket.</p>	<p>Ajakartikuláció, finommotorika fejlesztése, szem- és kézkoordináció összehangolása.</p> <p>Szem-és kézkoordináció összehangolása, megosztott figyelem, figyelemkoncentráció, verbális, vizuális és motoros memória, beszédkésztség fejlesztése.</p>	<p>A kisebb gyerekeknél különösen odafigyelek a helyes technika elsajátítására, szükség esetén segíték a buborékfújásban.</p>

MELLÉKLET

Lázár Ervin: A Kék meg a Sárga

Egyszer két festékpötty - egy kék meg egy sárga - egymás mellé esett a papírra. Egészen közel, a szélük összeért.

- Nem menne kicsit távolabb? - mondta ingerülten a Kék.

- Menjen maga - válaszolta a Sárga -, s különben is, talán köszönne!

Ezzel hátat is fordított volna, mert a Kéket parasztos színnek tartotta - csak hát ez a festékpöttyöknél nehéz ügy, mert sem odébb menni, sem hátat fordítani nemigen tudnak.

- Még hogy én köszönjek?! Egy Sárgának! - morgott fitymálóan a Kék, és bizonyára lebiggyesztette volna a szája szélét, ha lett volna neki.

- Talán csak nem azt akarja mondani, hogy nekem kellene előre köszönnöm?

- De azt. Ha nem látná, én a Kék vagyok!

- Engedje meg, hogy föl kacagjak - mondta gúnyosan a Sárga -, hiszen maga a legközönségesebb szín a világon, nem is lehet egy napon említeni velem... és legyen szíves, ne könyököljön az oldalamba.

- Először is maga könyököl az én oldalamba, másodszor pedig én színezem az eget, a tengert, a vizeket, a legszebb virágok kékek, és az emberi szemek közül is a kékek a legszebbek. Képzelsen el egy sárga szemű embert... brr... vagy sárga vizet! Egyáltalán, hogy mer megszólalni mellettem!

- Mindig tudtam, hogy nagyon közönséges, de hogy ennyire! Mégiscsak túlzás! Még hogy a kék virágok a legszebbek! Látott már maga kankalint? Meg őszi erdőt? Maga túl mohó. Beszínezi az egész eget meg a tengert, csupa kék mindenütt. Unalmas. Én mértéktartó vagyok, sohasem válok unalmassá... Kérem, ez mégiscsak disznóság, most már egészen belém mászik... Árnyalatokban rejtőzöm, kis foltokban jelenek meg. S egyébként is, ha nem tudná, én az Okker családból származom.

- Okker?! Erre vág fel! Az is egy család? Az én őseim sokkal előkelőbbek, például sohasem lenne közülük senki olyan tolakodó, mint maga! Tudja meg, hogy én Ultramarin vagyok.

- Hah! - kezdte a replikát egy színészi felkiáltással a Sárga, akkor különben már rég összefolyt a két festékpötty, de nem volt ideje befejezni a mondatot, mert a kisfiú, akinek az ecsetjéről lehullottak, meglátta őket, és így szólt:

- Nicsak, milyen szép zöld pötty!

Devecsery László: Kék – játék

Kék az ég és kék a zöld, kék a fa és kék a föld... Kék a madár, kék a tó, kéken kék a kék folyó.	Kék a ház és kék a lány, kék a hegy és kék az árny... Kék a Nap és kék a folt, kéken kéklík fenn a Hold.
---	--

TEVÉKENYSÉGI FORMA TERVEZETE / 2

A tevékenység vezetője:
Mentor óvodapedagógus neve:
Helyszín (óvoda neve, címe):
A tevékenység időpontja:
Korcsoport: vegyes (4–7 évesek)

A tevékenység tartalma: Nemes Nagy Ágnes: *Amikor Bors néni gyerek volt.* (In: Nemes Nagy Ágnes: *Bors néni kertje.* Móra Kiadó, 1978. 33. o.)

A tevékenység típusa: Új ismeretet feldolgozó

A tevékenység céljai, feladatai:

1. Az Alapprogram szerinti nevelési feladatok

a) Az anyanyelvi és kommunikációs fejlesztés és nevelés megvalósítása:

- A magyar nyelv artikulációs szabályainak megfelelő fonéma-produkcióval segíti a pedagógus a gyermekek beszédészlelő-, beszédértő műveleti tevékenységeit. Különös tekintettel a magánhangzó-időtartam pontos artikulációjára: pl. *vízimalomban, fű, suhogást, zuhogást, varázslást, parázslást, lisztől, tűztől, úgy.*
- A szövegben a szerkezetek és mondatok közötti tartalmi-logikai viszonyokat nem jelöli nyelvi viszonyító elem. E viszonyok valójában a beszélő hajdani gyermek szemléletei közötti asszociációs láncot alkotják meg. Nyelvi jele mindennek a felsorolás. A bemutatás során tehát az óvodapedagógus törekszik a tartalmi-logikai /egyben szemléleti/ egységek intonációval és helyes nyomatékolással történő megformálására. Miközben ezáltal a gyerekek kognitív műveleti tevékenységeit (analízis, szintézis, absztrahálás), végső soron az értelemadó munkáját segíti, nyelvi-kommunikációs kompetenciájukat is erősíti.
- A szöveg szintjén történő értelemadással egyúttal a gyermek példát lát arra, miként strukturálja a nyelv az élményt a saját szintaktikai szabályainak és struktúrájának megfelelően.
- A vers utolsó 6 sorában a függő beszédformának megfelelő intonációval a narratív beszédképesség fejlesztése.
- Az 5-13. sorig terjedő részben a bemutatás során törekszik az óvodapedagógus a tagolt, középerős tempójú szövegmondásra azért, hogy a gyerekeknek legyen lehetőségük követni, megfigyelni a különféle, dolgokról levált és absztrakt egységekként is megjelölt sajátságok, folyamatok, tulajdonságok megjelölésének lehetőségét, mely főnévvel történik: pl. *suhogás, zuhogás, duhogás, kóborlás, fehérlés, varázslás, parázslás* stb., ez által a gyermek saját észrevéseinek módjáról is tapasztalatot szerezhet.
- A verstörténet terét és idejét megjelölő relációs szavakkal a gyermekek relációs szókincsének kontextuális fejlesztése: *kicsi koromban, reggeli ég, este...*

- A szövegben visszatérő *tanul valaki valakitől valamit* szintaktikai szerkezet középerős tempójú, intonációs egységekben megjelenő szólamainak esztétikailag is jól formált közlésével a gyerekek szerkezetalkotó készségeinek megerősítése.
- b) Az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása:**
- A mondatfonetikai eszközöknek a bemutatás során történő helyes alkalmazásával a különféle kognitív műveleti készségeknek a mozgósítása, így az értelemadás megkönnyítése. - pl. a szöveg derekán olvasható felsorolás megfelelő intonálásával fejleszthető a gyermekek soralkotó, sorba rendező műveleti készsége;
 - A fikciós tudatot mozgósító és a belső képalkotást támogató intonációval, valamint a bemutatást kísérő gesztusokkal a képzelő tevékenység, a fantázia mozgósítása.
 - A felhők játszani hívják a versbéli megszólított gyermeket. Ez a vershelyzet asszimilációs játéklehetőséget kínál fel a verset hallgató gyerekek számára. Szintetizáló elmeműködésre/pszichikus modalitásra/műveleti tevékenységre készítheti az óvodapedagógus a gyermeket a verstörténet végén metaforikus képben megjelenő felhők játékosra hangolt megszólaltatásával. A verstörténet egészében kell tudniuk a gyermekeknek feltárni, megtalálni a felhő-metafora képi indokoltságát. Ez a költői kép: „Hívtak a felhők” A gyermeki tudat és a világ kapcsolata leképződésének egyik lehetséges, fiktív játékos módja. A gyermeki tudat erősen animista. > Ezért van szükség a bemutatás során arra, hogy az intonációval a fiktív világ átélésének biztosítékaként a játékoság folyamatosan jelen legyen.

2. Speciális módszertani feladatok

Esztétikai fejlesztési feladatok:

- Az esztétikai érzékek közül az inspirációs érzék mozgósítása érdekében már a cím s ennek folytatásaként a vers felütésének közlésekor a megfelelő hangszín s tempó megválasztásával az irodalmi-szimbolikus játékhelyzet felismertetésével az ún. mesei kettős tudat mozgósítása.
- A mesei narratív beszéddel egyúttal a gyermeki fikcióvágy mozgósítása. A szövegformával élményegészt alkotó hangzás ugyanis a meseit jelölő értéké válik. Az elbeszélő beszéd intonációs formáival a beszéd, a megnyilatkozás megformálásának nyelvi-esztétikai lehetőségeit tapasztalja meg a gyermek: miként lehet egy múltbéli eseménysort, élményt a beszédben jelen idejűvé s így megoszthatóvá tenni.
- Az előző esztétikai cél elérésével a továbbiakban asszimilációs és akkomodációs lehetőséget biztosítunk a gyermekeknek a játékos irodalmi mintha-helyzetben. E játékhelyzetben így lehetőségük lesz a vers által felkínált beszélő pozíciójának elfoglalására és perspektívájának felvételére.
- Az esztétikailag érzékletes formára történő ráérezés lehetőségének biztosítása, a formaérzék mozgósítása: dallam – és hangzásélmény biztosításával. A gyermek megtapasztalja azt, hogyan lehet mindennapi tapasztalatokat átesztétizálni, esztétikailag megformálni, ezáltal újraélhetővé tenni.

- A ritmusos szövegmondással ritmusélmény nyújtása (a befogadás során a belső ritmusfeszültség csökken); a szöveg ritmusa az első 4 és az utolsó 6 sorban időmértékes lejtésű, a lengés, hintázás könnyedségének a képzetét kelti a középsős, esetleg kics csoportos életkorú gyerekekben is. A sorképzés a szöveg vége felé haladva megváltozik: rövid sorok követik egymást: „Úgy,/úgy,...” A ritmus mégis lelassul, a megszólított lírai alanyban fokozódik a várakozás feszültsége, hiszen a felhők szólnak hozzá, s játszani, repülni hívják. Az elemelkedés élményét élheti át az a verset befogadó gyermek, aki már az irodalmi játék legelején elfogadja a szimbolikus, asszimilációra készítő játékhelyzetet. A befogadásnak ebbe az irányába a közvetlen érzékletesség – ritmus, hangzás, sorképzés – által mozgósított esztétikai érzékek indíthatják a gyermeket.
- A művészi hatás optimumát célzó/szolgáló bemutatással a gyermekek alakérzékelését szeretné a pedagógus mozgósítani azért, hogy az ebből természetszerűleg következő/születő értelemadásra készítse a játékban résztvevő gyermekeket. Ezért a szövegmondást kísérő gesztusokkal, nonverbális kifejezőeszközökkel segítjük a gyermekeket a belső képalkotásban: pl. a szöveget záró „gyere szállani, szállani szépen” sorban vázlatos, leegyszerűsített kézmozdulattal jelezheti a szöveget bemutató óvodapedagógus a szöveg poétikai jelentése szempontjából is fontos felemelkedő mozgást, ezzel segítve a gyermekek képzetalkotó munkáját.

A tevékenység előzményei: (élmény, tevékenység, tartalom, technika)

- Kirándulás egy gabonafeldolgozó – ill. kenyérsütő üzembe.
- Kirándulás a természetben: Margitszigeten
- Rövidfilm megtekintése természeti jelenségekről. Fontos, hogy a jelenségekkel kapcsolatos hanghatások erőteljesek, jól hallhatók legyenek.
- Auditív játék: tárgyképek kiválasztása auditív élmény alapján.
- Az auditív élmény fogalmi szinten történő megnevezése.

Az utóbbi két játékhelyzet ismételtető meg – új tartalmakkal - motivációként a foglalkozás napján.

A tevékenység során alkalmazott módszerek: motiváció során – beszélgetés – bemutatás

Koncentráció egyéb tevékenységekkel:

Külső világ tevékeny megismerése: A kenyérsütés folyamatának megismerése; gabonák, magvak feldolgozásával kapcsolatos beszélgetés során; Kirándulás egy gabonafeldolgozó – ill. kenyérsütő üzembe.

Anyanyelvi nevelés: hallási figyelem fejlesztése; absztrakt fogalmi tudás fejlesztése a hangingerek segítségével - szókincsfejlesztés

Vizuális nevelés: Tájékozódás képen, képfelismerés

Zenei nevelés: *A part alatt* című gyermekdal meghallgatása – zenehallgatás; éneklés

A tevékenység eszközei: A motiváció során szükséges eszközök előkészítése, mely a beszélgetés kezdeményezését teszi lehetővé.

A tevékenység szervezeti formái: kötetlen, csoportos szervezeti forma

A tevékenység várható menete

Kezdő szakasz

Szervezési feladatok, hely és eszközök biztosítása: A megfelelő légkörű tevékenység megtartásához szükséges hely biztosítása, figyelve arra, hogy a pedagógust a távolabb játszó gyermekek is láthassák, hallhassák, és ő maga is figyelemmel követhesse a távolabb játszó gyermekek tevékenységét. Szöveg bemutatásához nem szükségesek eszközök.

Motivációs lehetőségek:

- Termékek, gabonák, magvak feldolgozásával kapcsolatos beszélgetés kezdeményezése (miből készül a kenyér?);
- Kirándulás a természetben: korábban, a természetben együtt megtett séta, kirándulás emlékének felidézése beszélgetéssel, az akkor készített fotókról folytatott beszélgetéssel;
- Képnézegetés – asszociációs játék: tárgyképek és az ábrázolt tárgyak, dolgok absztrahálható sajátosságait megjelenítő képek párosítása, mediatizált auditív vagy vizuális, taktilis jelenségek absztrakt fogalmakkal történő megjelölése játékos helyzetben: „Mit hallasz? Mit látsz? Hunyd be a szemed s mondd, tapintással mit érzel?”
- Beszélgetés a gyerekek számára kedves, természetben megélt kalandokról; a beszélgetés során törekedünk a szenzitív memória tárában megőrzött élmények felidézése; törekedni kell ebben az esetben az érzékeléssel kapcsolatos folyamatok (igékkel történő) megjelölésére: láttál? hallottál? tapintottál? ízleltél?

A tartalom feldolgozása

Idő-terv	A tevékenység tartalma, módszer, munkaforma	A tevékenység vezetése, az óvodapedagógus kérései	Nevelési feladatok, képességfejlesztési lehetőségek	Differenciálási lehetőségek
	A cím közlése: A cím közlésekor középérs beszédtempóra, érzékletes intonációra, a cím közlése után rövid szünettartásra törekszik a pedagógus. A mesei, a fiktív emlékezetének/tapasztalatának mozgósítására.		A mesei, a fiktív emlékezetének/tapasztalatának mozgósítására törekszik az óvodapedagógus. A cél ezzel az, hogy mozgósuljon a foglalkozásban résztvevők mesei, fikciós tudata; a korábban hallott, akusztikus memóriá-	A tevékenységbe való bekapcsolódás önkéntes. Differenciálásra már a motiváció is lehetőséget ad: a középső – és a nagycsoportos gyerekek a beszélgetés módszerét alkalmaz-

		<p>A cím elmondása után az óvodapedagógus rövid szünetet tart.</p>	<p>ban visszacsengő mesei szövegélmények aktivizálódnak, ugyanis a mesei prozódia a narratív réteg közvetlenebb kifejezője. Ezzel segítem a gyerekek ket-tős tudati működését. A kognitív képességek közül megragadhatóvá válik az esetleg távolabb játszó gyermekek figyelme is.</p> <p>A szünettartással mozgósítja a gyerekek kognitív műveleti készségek közül a kísérletezést, következtetést, asszociációt. Lehetőséget ad a pedagógus a gyerekeknek arra, hogy elkezdjék felidézni magát az <i>emlékezés</i> jelenségét.</p>	<p>va vonhatók be a mese-vers játékba, míg a kisebbeket a csoportkohézió és a pedagógus kommunikációja motiválhatja a tevékenységben való részvételre, rövidebb-hosszabb időre.</p>
	<p>1. A vers első strófájának elmondása során törekszik a pedagógus a mesei intonációra, tehát három intonációs egységre bontva mondja a szöveget, hiszen egységenként egy-egy esemény közlése történik. Ezzel a narrációval a gyerekek fiktív/mesei tudatát mozgósítja.</p>	<p>Az irodalmi kommunikáció élményszerűvé tétele miatt a szövegmondás során törekszik a pedagógus arra, hogy közlésegyeségenként más és más gyerekhez forduljon oda, azért, hogy folyamatosan erősítse a gyerekek vershallgatásban való motiváltságát.</p>	<p>A bemutatás e technikájával igyekszik megerősíteni a gyermekekben az átélést, intenzívebbé teszi a befogadást, erősíti a mintha-tudatot, mely az át/beleélés, az asszimiláció feltétele.</p>	<p>Törekszik a pedagógus a tiszta artikulációra azért, hogy a távolabb játszó gyermekek is követhessék a szövegmondását, valamint a kics csoportos gyermekek is megérthessék az irodalmazás kivételességét, egyediségét.</p>

<p>2. A második strófa bemutatásakor a módszer használatával törekszik a pedagógus arra, hogy a három főige – <i>tanultam, tanultam, hívtak</i> - mentén tagolja jelentéstani, egyben gondolati egységekre a szöveget. Az egységeken belül a felsorolás játékos hangvételére törekszik.</p> <p><i>„bagolytól huhogást,</i></p> <p><i>malomtól duhogást,</i></p> <p><i>tanultam kóborlást,</i></p> <p><i>varjútól varázslást,</i></p> <p><i>lisztől fehérlést,</i></p> <p><i>tűztől parázslást,”</i></p> <p>A megfelelő tempóválasztással hagy időt arra, hogy elkészíthessek a gyermekek a hallottak belső szemléleti képét.</p> <p>2.1. A második strófa végén a felhők hívogató szavainak mondásakor a függő beszéd intonációs mintájának megfelelően alakítja a pedagógus a hangszínét, s ezzel erő-</p>	<p>Odafordul a pedagógus egy gyermekhez az idézett gondolat közlésekor, mintha felhőként invitálná őt a versbéli gyermekhős megtestesítőjeként játékba. Egyszerű, vázlatos mozdulatokkal jelezve, hogy mindehhez el kell emelkednie a földtől. Asszimilációra nyújt mindezzel lehetőséget a pedagógus a gyermeknek.</p>	<p>A metakommunikációval, a megfelelő előadás-technikai eszközök alkalmazásával a kognitív műveleti készségek működését segíti: a soralkotást, a megfigyelést, az elemzést, az érzékelést. Mozgósítja a gondolkodási és az esztétikai képességek közül az emlékezetet és a fantáziát.</p> <p>A középerős szövegmondással biztosít időt ahhoz, hogy a különféle tulajdonságokat jelölő fogalmaknak – <i>fehérlés, parázslás</i> -, absztraktumoknak tudjon értelmet adni a gyermek. Folyamatosan biztosítja módszerével a lehetőséget az átélésre, az inspirálódásra.</p>	
--	---	--	--

	<p>síti a gyermek narrációs kompetenciáját. Másrészt törekszik a játékos- ságra, hiszen a felhők a vers fikció- jában a főhőst egy másik mesei világba hívják meg, melyben a gyermekek a felhőkkel játszanak.</p> <p><i>„Hívtak a felhők reggeli égen: Úgy, úgy, most gyere szállani, szállani szépen!”</i></p> <p>A mozgásérzetet keltő időmértékes löktetést felerősíti a pedagógus.</p>			
	<p>A mozgásérzetet keltő időmértékes löktetést felerősíti a pedagógus.</p> <p>3. A harmadik, csupán két sorból álló strófa előtt rövid szünetet tartok. A harmadik strófát közép- hangmagasságon és jól tagoltan mondom. A tekintetemmel újabb gyermekeket célzok meg, mindez- zel jelezve, hogy valamilyen válto- zás következett be a történet mene- tében.</p>	<p>Cél: ritmushatás keltése</p> <p>Felállok a kisszékről avagy elfordulok kis mértékben a gyerekektől, megváltoztatom a tekintetem irányát.</p>	<p>A szünettartással a céloom a történetben bekövetkező helyszínváltás előkészítése: véget ért ugyanis a versben kibontakozó, kitalált történet elmesélése. A verstörténet visszatér a saját világába, elhagyja a gyermekkor fantá- ziavilágát. Az előadástechnikai eszkö- zökkel az átélés tudatának megerősítése a céloom.</p>	<p>A ritmushatás a kis- csoportosok számára is esztétikai élményt nyújt.</p>

Befejező szakasz

- Ábrázoló tevékenység felajánlása a vers történetét építő motívumok alapján.
- Közösen tett erdei séta megrajzolása.
- Valamelyik kedves emlékük megrajzolása – az emlékezés vizuális narráció általi mozgósítása.

TEVÉKENYSÉGI FORMA TERVEZETE / 3

A tevékenység vezetője:
Mentor óvodapedagógus neve:
Helyszín (óvoda neve, címe):
A tevékenység időpontja:
Korcsoport: vegyes (3–7 évesek)

A tevékenység tartalma: anyanyelvi játékok / anyanyelvi fejlesztés ismert mondókák, versek gyakorlásával

- Varró Dániel: Lovasok, (In: Friss tinta, Pagony, Csimota Kiadó, 2008, 8.)
- Zalán Tibor: és halandzsa, (In: Friss tinta, Pagony, Csimota Kiadó, 2008, 98.)
- Nyulász Péter találós kérdései (In: Miazami, Móra Kiadó, 2007, 28.)
- Nyelvtörő mondatok

A tevékenység típusa: ismétlő/anyanyelvi játékokkal kombinált mondókázás, versmondás

A tevékenység céljai, feladatai**1. Az Alapprogram szerinti nevelési feladatok****1.1. Az egészséges életmód alakítása**

Az irodalmi művek hangoztatásához elengedhetetlen helyes légzéstechnika (helyes testtartás, alap-, pótlevegő).

A gyermekek kíváncsiságára, figyelmére, az átélt élményeikre építve tapasztalatszerzés a környezetről, az állat- és növényvilágról. Természetvédelem, védett növény- és állatvilág. Alkalmazkodás a környezethez, évszakváltások, táplálkozás.

1.2. Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

A gyermeki személyiségre pozitívan ható kortárs mondókák és versek érzékletes tolmácsolásával (helyes hangsúlyozás, a ritmus, a rímek megfelelő érzékeltetése) és feldolgozásával az irodalmi szövegek szeretetének elmélyítése. A vershallgatás, -mondás élményének erősítése a művek befogadása és többszöri hangoztatása során (ismétlés, funkciógyakorlás, a folyamatosság). Közös élményekhez társuló változatos tevékenykedéssel teremtő irodalmi folyamat kialakítása, ahol a gyermekek a befogadó, közvetítő, alkotó szerepbe is behelyezkednek, ezáltal érzelmeik fejlődnek, közösségi kapcsolataik elmélyülnek.

1.3. Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

Élményalapú irodalomközvetítéssel az anyanyelv gazdagságának felfedeztetése, a nyelvi-kommunikációs fejlődés elősegítése. A szintetikus sémák, a szóingerek aktivizálásával a megszerzett ismeretek, emlékképek előhívása. A többszöri kifejező versmondás során

a szándékos figyelem elmélyítése, a feldolgozási folyamatban elraktározott képzetek új képekben történő szintetizálása, az emlékezet fejlesztése. A gyermekek élményeinek felelevenítése, gazdagítása, változatos beszédhelyzetek megvalósításával a beszédkezdés serkentése. A mondókák és versek mondásakor – a mondatfonetikai eszközök tökéletes alkalmazásával – a tiszta hangképzésre, a helyes artikulációra, a magyar nyelvi hangsúlyviszonyok pontos használatára való ösztönzés.

2. Speciális módszertani feladatok

- A valóság esztétikumának felfedeztetése az irodalom sajátos nyelvezetével, a versek stilisztikai eszközeivel (formai, tartalmi, világképi elemek)
- Az irodalmi művekhez köthető – a spontán nyelvi fejlődéssel harmonizáló – játékos gyakorlatokkal az életkornak megfelelő szintű nyelvsajátítási folyamat támogatása (beszédészlelés, beszédértés, beszédprodukció, verbális szerialitás, hozzáférés a mentális lexikonban).
- A művek közötti hasonlóságok és eltérések reflektálásával a gyermeki világkép formálása, a szabad asszociációkon alapuló nyelvi lelemények, kreatív szóalkotási módok kibontakoztatása.
- A találós kérdésekben, szólásokban, anyanyelvfejlesztő játékokban előforduló népies-régies kifejezések, humoros elemek érzékelte.

A tevékenység előzményei

A csoport állatfarmi sétája során a megfigyelt természeti környezettel, az állatok élőhelyével kapcsolatos tapasztalatok összegzése. Spontán beszélgetések alkalmával az ok-okozati összefüggések feltárása, a kommunikációs képesség fejlesztése, a beszédkezdés aktivizálása.

Koncentráció egyéb tevékenységekkel

- A külső világ tevékeny megismerésére nevelés: természetsarok kialakítása, irányított kérdésekkel beszélgetés a természeti kincsek értékeiről és megőrzési módjukról
- Vizuális nevelés: állatok megjelenítése síkbábokkal, a természet évszakonként változó színei
- Mozgásfejlesztés: állatok utánzása
- Matematika: állatoknak épített búvóhelyek (kisebb – nagyobb – ugyanakkora)

A tevékenység eszközei: termények, könyvek, albumok, színes lapok, rajzeszközök, ollók, ragasztó, hurkapálca, ritmusfejlesztő hangszerek, játékok

A tevékenység szervezeti formái: kötetlen

A tevékenység várható menete

Kezdő szakasz

Szervezési feladatok, hely és eszközök biztosítása:

Az irodalmi élmények befogadásához megfelelő helyszín biztosítása a könyvespolc előtti szabad területen vagy a természetsaroknál.

Motivációs lehetőségek:

1. A gyermekek spontán szövegalkotási kedvére alapozó oldott, empátikus beszélgetés kezdeményezése

Az előzetes tudásra építve aktiváljuk az adott szókincsrétet.

Állatos könyvek, albumok illusztrációit felhasználva képnézegetés során megfelelő időt szentelünk a gondolatok, érzelmek kifejezésére: a gyermekek gyakorolják a kapcsolatot a szó és a jelölt dologfogalom között, társalgási eljárásokat gyakorolnak be.

A középső- és nagycsoportosoknál erősödik az oksági összefüggések keresése, ezért dinamikus párbeszéd kialakításával tág teret adunk a szabad asszociációknak.

A beszédhelyzet folyamatának továbblendítésére, a nyelvhasználat gyakorlására kiegészítendő kérdéseket teszünk fel. (Mi történt, amikor...? Mit tennél, ha....?) A kérdésalkotásba (folyamatos motivációval) bevonjuk a nagyobbakat is.

Módszer: beszélgetés, magyarázat, szemléltetés, értékelés.

Munkaforma: frontális

Eszközök: könyvek, albumok

2. Építő játéktevékenység

Természetes alapanyagokból búvóhelyek készítése állatok számára. Az előző napokon elkészített síkbábokkal jelöljük a lakhelyeket.

Beszélgetés az állatok évszakonként változó életmódjáról és a gondozási feladatokról. (Télen hol találhatnak az állatok menedéket? Hová bújhatnak rossz időben vagy ha veszély leselkedik rájuk, esetleg megsebesülnek? Az emberek hogyan gondoskodhatnak róluk?)

Módszer: beszélgetés, magyarázat, szemléltetés, értékelés.

Munkaforma: frontális, mikrocsoportos

Eszközök: termények, színes lapok, rajzeszközök, ollók, ragasztó, hurkapálca.

Állathangok utánzása és azonosítása

Török Szilvia Állatfa (Pagony Kiadó, Budapest, 2008.) című gyerekkönyve alapján megvitatjuk a gyermekekkel, hogy melyek a magyar nyelv legdallamosabb állathívogató/állatterelő szavai. A gyakorlatot kibővíthetjük állatok mozgásának imitálásával.

Módszer: bemutatás, magyarázat, beszélgetés, szemléltetés, gyakorlás,

Munkaforma: frontális, mikrocsoportos

Eszközök: lapozók, leporellók, albumok

A tartalom feldolgozása

Idő- terv	A tevékenység tartalma, módszer, munkaforma	A tevékenység vezetése, az óvodapedagógus kérései	Nevelési feladatok, képes- ségfejlesztési lehetőségek	Differenciálási lehetősé- gek
	<p>1. Varró Dániel: Lovasok</p> <p>Tripp-trapp, tripp-trapp. Fekete ló, fehér ló. Baljós az ég, viharló! De a két ló belevaló, fehér ló és fekete ló - süvít a szél: futnak! Kisüt a nap: futnak! Tripp-trapp. Tripp-trapp.</p> <p>Módszer: beszélgetés, bemutatás (2x), gyakorlás (6-8x), ellenőrzés, értékelés</p>	<p>Beszélgetéssel, kérdésekkel akti- váljuk a gyermekek érdeklődését (Melyik mondókát, verset szeret- néd elmondani vagy meghallgat- ni? Miért ezt választottad?)</p> <p>A vers felidézése az előadás- technikai (modulációk) és meta- kommunikációs eszközök megfe- lelő alkalmazásával.</p> <p>Hangerő-tempóváltásokkal gyako- roltatjuk a verset, ezzel biztosítjuk a folyamatos motivációt.</p> <p>Felelevenítjük a természetben elő- forduló magas - mély hangokat. Gyakoroljuk a rövid-hosszú ma- gánhangzóváltásokat A torlódó mássalhangzós szavakat eltérő hangerővel hangoztatjuk. Ügyelünk a tiszta hangképzésre, a helyes artikulációra, a magyar nyelv hang- súlyviszonyainak pontos betartásá- ra (fő- és mellékhangsúlyok).</p>	<p>A gyermekek érdeklődé- se a belső és külső világ- ban megnyilvánuló algo- ritmusok iránt egyre erő- södik, a beszédfejlődés során kiterjed a ritmikus, rímes verses formákra.</p> <p>Ritmusgyakorlatok: a versritmussal, hang- utánzó szavakkal, a sza- bályosan ismétlődő sza- kaszokkal érzékeltetjük a vágató ló patáinak moz- gását. A hangsúlyok pul- zálása és az általuk kivál- tott mozgás olyan élvezet- tet nyújt, amely megal- pozza az esztétikai él- ményt, a vesszeretetet.</p> <p>Beszédszervi mozgás ügyesítésére fonéma dif- ferenciálási gyakorlat (tripp-trapp)</p>	<p>Kisebbeknek mozgással kísért versmondás, a lábbal imitált patadobogás.</p> <p>Nagyobbaknak „Tiltott szó” játék: a verset úgy mondjuk, hogy egy-egy (előre megbeszélte) sort/szót nem ejtünk ki hango- san, csak (a ritmust megtartva) némán, magunkban mondjuk. Szókincsbővítés: egy állatot, állatcsoport- ot a felsorolt jellemző tulajdonságairól kell megnevezni.</p>
	<p>2. Zalán Tibor: ...és halandzsa</p> <p>Henripöte ripöte, pöte ripö te, te pöte ripö pote, te pote pöte ripö hen!</p>	<p>Tempó- és szünetváltással gyako- roltatjuk a szöveget.</p>	<p>Halandzsa szövegű ki- számoló a ritmus- és szó- kedvelés kielégítésére, a képzelet és a kreatív szó- használat élénkítésére, a</p>	

	Módszer: bemutatás (2x), gyakorlás (6-8x), ellenőrzés, értékelés		beszédhanghallás és a figyelem fejlesztésére.	
	<p>3. Nyulász Péter</p> <p>Piros kabát, rajta pettyet megszámolhatsz, nem is egyet, Van hat lába meg két csápja, nagyon kedves kis bogárka.</p> <p>Módszer: bemutatás (2x), ellenőrzés, értékelés</p>	<p>A vershez kapcsolódó játék: forgatható táblán lévő filcből készített katicabogárra pettyeket tapasztanak a vállalkozó gyermekek, a többiek pedig kitalálják, hogy hány petty került rá? Minden alkalommal elmondjuk a verset.</p> <p>A kijelentő és a kiegészítendő kérdések elül eső ereszkedő dallamának helyes alkalmazása. A beszédmegértés segítése a nyomatékok helyes használatával.</p>	<p>A találós kérdések módját adnak a helyes hangsúlyozásra és a kérdő mondat helyes dallamának gyakorlására, mozgósítják a képzeletet, az emlékezetet, a megfigyelőképességet, elősegítik bizonyos következtetések helyes levonását.</p>	<p>Kisebbeknek Kitalálós játék: hangutánzásról, mozgásról, tartózkodási helyről kell az állatot kitalálni. Egy, kettő, három, négy, kedves Pajtás, hová mégy? (az állatra jellemző hely megnevezése) Egy, kettő, három, négy, kedves Pajtás, hogyan mégy? (mozgásutánzás) Egy, kettő, három, négy, kedves Pajtás, hogy beszélsz? (hangutánzás)</p> <p>Nagyobbaknak: találós kérdések egyéni mondása.</p>
	<p>4. Nyelvtörők <i>Spontán figyelem, szóalkotási kedv fejlesztése</i></p> <p>Jobb egy lúdnyak tíz tyúknyaknál.</p> <p>Módszer: beszélgetés, bemutatás (2x), gyakorlás (6-8x), ellenőrzés, értékelés</p>	<p>Változó hangszínnel és dallammal mondhatjuk a nyelvtörőket. Szókincsbővítés bemutatással, magyarázattal.</p>		<p>Kisebbeknek: állatos képeskönyvek nézegetése egyszerű kérdések feltevésével: Mi siklik, tekeredik? Mi fut, vágat, trappol?</p> <p>Nagyobbaknak: kiejtésgyakorlatok kiemelt mássalhangzók gyakoroltatására.</p>

Befejező szakasz

- Kiállítás rendezése állatos képek, illusztrációk, régebbi alkotások felhasználásával.
- Gyermekrajzok rendezgetése, összefűzése, könyvvé szervezése.
- Dimbes-dombos, erdős-mezős tájat ábrázoló alapképre állatos matricák ragasztása vagy állatok rajzolása.

RAJZOLÁS, FESTÉS, MINTÁZÁS, KÉZI MUNKA

(Marosfalvi Gitta hallgató munkája alapján)

A tevékenység vezetője:

Helyettes:

Mentor óvodapedagógus neve:

Helyszín (óvoda neve, címe):

A tevékenység időpontja:

Korcsoport: vegyes csoport (5-7 évesek, ábrázolási szint: firka-, presematikus-, sematikus szakasz)

Fejlesztés területe: rajzolás – mintázás - kézi munka

Fejlesztés műfaja: ábrázolás síkban képalakítás mozaik

Fejlesztési feladat: Őszi fa

Fejlesztés előzményei részletesen:

a) Vizuális előzmény: Technika

- Különböző plastikájú tárgyak felületének festésében már jártasak a gyermekek.
- A különböző ragasztók (stift, folyékony ragasztó, cellux) használatát már többször volt alkalmuk gyakorolni és ismerik a papír pödrés technikáját.

- Előző nap tökmagokból szabad képalkotást kezdeményezek a gyermekeknek, hogy megismerkedjenek a tulajdonságaival.
- A délelőtti folyamán teszünk egy sétát az óvodához közeli parkban és megfigyeljük az őszi fákat és azok leveleit.

b) Előzmény: Téma és Élmény

- Anyanyelvi foglalkozásokon mesét és verset olvasok fel nekik az ősz témakörében (*Zelk Zoltán: Őszi mese, Nemes Nagy Ágnes: Gesztenyefalevél*), amit közösen feldolgozunk különböző fejlesztőjátékokkal (pl. őszi termékek felismerése tapintással), majd megtanuljuk *Kányádi Sándor: Jön az ősz* című versét.
- Falevél gyűjtése.

Fejlesztési feladat bemutatása

Feladat:

- Kisebbeknek: A kisebbek először ragasztás nélkül kirakják a fa képét egy kisebb rajzlapra. A tökmagokkal tetszőlegesen komponálhat a felületen, csak ezután ragasztja rá. A tökmagokat festés helyett szűrővel a festékbe mártással is végezhetik.
- Nagyobbaknak: A/3-as méretű papírlapon őszi fa készítése tökmagok megfestésével, ragasztásával, valamint krepp papírdarabok tépésével, sodrásával, ragasztással.

Felhasznált eszközök, anyagok: különböző színű temperák, ecsetek, stift ragasztók, krepp papír, vizes tálak, papírtörő

Differenciálás:

Mindenki a saját ábrázolási szintjének megfelelően készíti el a képét. A tevékenység folyamatába úgy segítek nekik, hogy figyelembe veszem a gyermekek egyéni sajátosságait.

Próbamunka: Őszi fa, papír pödréssel

Saját próba

A gyermekek tökmagokat festenek be színes festékkel. Miközben a festék szárad, sötétbarna és zöld krepp papírt sodornak össze apró gömbökké. Ezután ragasztóval felragasztják az összesodort papírdarabokat, amely a fa törzsét és ágait fogja kiadni, majd a színes tökmagokat, amelyek a lombkoronát alkotják. A végén a zöld színű összepödrött papírdarabokat ragasztják fel a lap aljára (ez adja ki a fűvet). A munka előtt megbeszéljük, hogy milyen színű leveleket látnak az őszi fákon és valós képeket mutatok nekik, hogy inspirálja őket. A festés során fejlődik a finommotorikájuk, a szem-kéz koordinációjuk, ismerkednek a festék tulajdonságaival, tapasztalatokat szereznek, felkel az esztétikai érdeklődésük, a papírsodrással pedig új kézi munka technikát ismernek meg, valamint a verbalitásuk is fejlődik (fogalmakkal ismerkednek meg).

Megvalósítási elképzelés a csoportban

A kisebbek először ragasztás nélkül alkotnak képet a lapon. Ezután a festés során elmondom a gyermekeknek, hogy kevés vizet és több festéket használjanak, mert úgy könnyebb dolgozni a festékekkel. Bátorítom őket, hogy keverjenek össze több színt (azok közül, amiket megbeszéltünk), mert az őszi falevelek sokszínűek. Megmutatom az optimális ecsetfogást, majd hagyom, hogy úgy fessék be a tökmagot, ahogy ők szeretnék. Felajánlom nekik, hogy márthatják is a tökmagot szűrővel a festékbe. Kiscsoportban megmutatom a gyermekeknek azt is, hogy hogyan kell összesodorni apró gömbökké a papírdarabokat. Abban is a segítségükre vagyok, hogy a ragasztóval megrajzoljuk a fa törzsét és ágait (fogom a kezüket és segítek vezetni a ragasztót), majd tanácsolom nekik, hogy ne egyesével ragaszák fel a papírdarabokat, hanem a ragasztott részre szórják rá, majd a felesleget pergessek le a könnyítés érdekében. Ezután segítek felragasztani a tökmagot, ha gondjuk akad azzal, hogy nem sikerül felragasztani. A végén a füvet a már említett módon ragasztják fel.

Saját tapasztalatok az alkotási folyamatról:

Amikor nekiálltam itthon, hogy elkészítsem a mozaik képet, bizonytalan voltam abban, hogy a stift ragasztó alkalmas lesz a tökmag felragasztására, de végül ez mellett döntöttem, mert ez folyik a legkevésbé. Kifestettem a tökmagokat, majd amíg száradt összepödörtem a barna krepp papír darabkákat (sok időbe telt, mert aprókat sodortam, úgyhogy a gyermeknek felajánlom majd, hogy mekkorákat pödörjön, mert nem szeretném, ha megunná a folyamat során az alkotást).

Megrajoltam a fa törzsének és az ágaknak a körvonalát, de időközben rájöttem, hogy felesleges munka volt, mert a nagycsoportos gyermeknek nem szükséges, hogy segítek ebben, ezért eldöntöttem, hogy ezt a lépést kihagyom és a gyermek ragasztóval kijelöli majd magának a törzset és az ágakat.

Amikor elkezdtem a papírdarabkákat felragasztani azt az eljárást alkalmaztam, hogy először egy nagyobb felületet beragasztottam a lapon, majd rászórtam a papírgolyókat és beletapogattam. Az ujjaim ragasztós volt, mert előtte megnéztem, hogy ragad-e a tökmag stifttel a lapra, így nehéz volt óvatosan rányomni a „galacsinokat”, mert ráragadt az ujjamra a papírdarabka, ezért a gyermeket meg fogom kérni, hogy mosson kezet, ha úgy érzi, hogy túlságosan ragad az ujjá. Ha lepottyant pár papírgolyó, azt egyénileg ragasztottam vissza.

A tökmagokból a laposabbak könnyebben maradtak fenn a lapon, így ezeket fogom elsősorban kiválogatni a gyermekkel együtt a festéshez. A stift ragasztó alkalmas volt, úgyhogy ezt fogom a gyermekkel is használtatni.

A végén felragasztottam a fentebb említett módon a füvet és ezzel elkészült a mozaikkép. A munkafolyamat időtartama 45 perc volt.

Vékonyabb papírra csináltam, de a gyermekkel rajzlapra fogom, mert a tökmag súlyához ideálisabb a keményebb papír és igényesebb a kész produktum.

A fejlesztési feladat kipróbálása egy gyermekkel: Balázs (6 éves, nagycsoportos)

Balázs nagy izgalommal várta már, hogy elkészíthesse az őszi fát. A tevékenység előtt megbeszéltük, hogy milyen színű faleveleket szokott ősszel látni (piros, zöld, sárga, barna és ezek kombinációját), majd mutattam neki 2 őszi képet a falevelekről (melléklet).

Ezután neki látott a festéshez. Közben végig mesélt, elmondta, hogy mit tud az őszi („Hullanak a falevelek”, „Sokszor esik az eső” „Az ős után lesz a tél, amikor a fákon már nincs levél”). Megtudtam, hogy szeret festeni és meg is jegyezte mielőtt neki állt, hogy „Kevés víz, sok festék!”, ezt előzetes tapasztalat alapján mondta.

Ügyesen festett, nem kellett instrukciókat mondanom, csak annyit, hogy keressen lapos tökmagokat, mert azok praktikusabbak lesznek később. Örömmel keverte az őszi színeket, izgatottan várta, hogy milyen szín lesz a végeredmény.

Amikor kész lett elkezdte a papír sodrását golyókká. Kezdetben nagyon apró papírdarabkákat tépett és sodort, ezért azt tanácsoltam neki, hogy tépje nagyobb papírdarabkákat (hogy fennmaradjon az alkotókedve a mű végéig). Ismerte ezt a technikát, ezért nem esett nehezére. Ennek ellenére egyesével kezdte el felragasztani a golyókat, úgyhogy felajánlottam, hogy mi lenne, ha először a lapon ragasztóval megrajzolná a fa törzsét és az ágakat, majd egybe rászórná a „galacsinokat”? Megfogadta a tanácsom és boldog volt, amikor a lapon kifomálódott a törzs és az ágat a sok kis papírgolyóból. A tökmagok felragasztásánál szabad teret hagytam a próbálgatásoknak, kitapasztalta, hogy hogyan ragassza be ahhoz, hogy a papíron maradjon és kedve szerint válogatta meg a színeket és a levél helyét, majd büszkén nyugtázta, hogy szép színes lombkorona jelent meg a lapon. Arra is figyelt, hogy az őszi fa hullajtja a leveleit, így saját maga ragasztott hulló falevelet a képre. A fűnél ugyan azt az eljárást alkalmazta, mint a törzsnél.

A munkafolyamat időtartama 45 perc volt.

Büszke volt az elkészült alkotásra és úgy éreztem örömét lelte a tevékenységbe, nagyon nyitott volt és ügyes, kevés segítséget igényelt.

Fejlesztési cél	Differenciálás	Fejlesztési feladat
Finommotorika fejlesztése	A tapasztaltabbak és a kevésbé tapasztaltak egyaránt festenek tökmagokat és ragasztanak pödrött papírdarabokat. A tapasztalatlanabbaknak több segítséget nyújtok, ha igénylik, valamint vastagabb ecsetet kínálok fel nekik.	Finommotorika fejlesztése a festési, ragasztási technikák által: apró elemek felületfestése és ragasztása.
Formaérzék és taktilis érzék fejlesztése.	Mindenkinek	A tevékenység során különböző téri formákkal való megismerkedés (a mozaik elemeinek formájával való megismerkedés: papírgömb, tökmag).

<p>Türelem, koncentráció, kudarcűrő képesség, valamint a kitartás képességének fejlesztése.</p>	<p>Mindenkinek</p>	<p>Folyamatos motivációval, biztatással, szükség szerint pihentető mondókázással</p>
<p>Színek keverésének fejlesztése.</p>	<p>A tapasztaltabb gyermekeket egymáshoz közel ültetem le a tapasztalatlanabb társaikkal, így a járatosabbak tudnak segíteni társaiknak a spontán mintaadással.</p>	<p>Keverési tapasztalatszerzés: Az ősz színeinek megismerése, árnyalatainak kikeverése.</p>
<p>Szem-kéz koordináció fejlesztése.</p>	<p>Egyéni adottságokat figyelembe véve dicsérem a ragasztás, festés pontosságát.</p>	<p>Szem-kéz koordináció fejlesztése a pödrés, ragasztás, festés véghezvitelével, megfigyelésével.</p>
<p>Problémamegoldó képesség erősítése, fejlesztése.</p>	<p>Mindenkinél</p>	<p>Abban az esetben, ha valamelyik gyermek nem képes megoldani a feladatot, akkor dicsérettel, kérdésekkel, buzdítással rávezetem a megoldásra.</p>
<p>A ragasztás és a festés helyes technikájának fejlesztése.</p>	<p>Az egyéni sajátosságokat szem előtt tartva korrektúrával és kézminta adásával segítem a gyerekek munkáját.</p>	<p>Festés jártasságának, ragasztás helyes technikájának fejlesztése, az eszközök megfelelő használatával.</p>
<p>Tiszta munka kialakítása.</p>	<p>A gyermekeket egyaránt figyelmeztetem a megfelelő mennyiségű festék, krepp papír és ragasztó használatára.</p> <p>A nagyobb gyermekeknél utalok rá, hogy a</p>	<p>Tiszta munka kialakítása a festék, a papír és a ragasztó helyes mennyiségi és helybeli alkalmazásával.</p>

<p>Megfigyelőképesség fejlesztése.</p>	<p>szemléltetés (kirándulás, képnézés) során megfigyelt őszi fákra próbáljanak emlékezni és az alapján leképezni a képet. A kisebb gyermekek saját elképzeléseik szerint alakíthatják a fa leveleinek a színét és formáját.</p>	<p>Megfigyelőképesség és emlékezet fejlesztése élményfeldolgozás által.</p>
<p>Képalakítás fejlesztése a mozaik technikával</p>	<p>A tapasztalatlanabb gyermekek felhasználhatnak a mozaik képalakításhoz csak tökmagot vagy csak papírgömböket. A tapasztaltabbak mind a két elemet felhasználják.</p>	<p>Rész-egész viszonyának megismerésével, gyakorlásával.</p>

Alkalmazott módszerek:

- beszélgetés a délelőtti, parkban tett sétáról, hogy a gyermekekben felidézzem az élményt
- az előző nap hallott mese felidézése szóban, hogy a gyermekben belső motivációt váltsak ki
- a ragasztó és a festék helyes használatának, valamint a papír pödrés helyes technikájának bemutatása, hogy a gyermek láthassa
- magyarázat a megfelelő mennyiségű alapanyag használatáról, valamint a feladat elmagyarázása
- segítségadás vagy továbblendítés szükséges esetben
- a festés sikerességének, ragasztás megvalósulásának, sodrás helyes technikájának a folyamatos korrektúrája
- folyamatos értékelés, dicséret, megerősítés, hogy a gyermeknek sikerélménye lehessen és fennmaradjon az érdeklődése

Szemléltetés:

- *Anyagra:* tempera kitöltése és hígítása vízzel, erre leginkább a kisebbeknél fókuszálok, mert bennük erre van készítés
- *Témára:* közösen gyűjtött őszi falevelek nézegetése, tökmagból készült alkotások megfigyelése, a korábban, általam készített őszi sarok elemzése (termések, levelek megfigyelése), műalkotás nézése őszi témakörben (pl. Szeifert Imre - Őszi tájkép festmény). A téma szemléltetése során próbálom a hangulatot megteremteni a légkörben (nagyobbknál fontos).
- *Technikára:* a festék, az ecset és a ragasztó helyes használatának bemutatása, elmagyarázása

A szemléltetés alatt végig a gyermek szemmagasságában mutatom a képeket, a technikákat, odahajlok hozzá, a kezébe adom, hogy jól megfigyelhesse a saját nézőpontjából.

Motiváció:

- a hallott mese, tanult vers és mozgásos játék felidézése
- a parkban tett séta felidézése
- az általam, korábban készített őszi természetsarok indirekt motiváció célját szolgálta a hét során
- eszközök előkészítése

Integráció:

- Anyanyelvi nevelés:mese és vers felidézése (*Zelk Zoltán: Őszi mese, Kányádi Sándor: Jön az ősz, Nemes Nagy Ágnes: Gesztenyefalevél*), valamint az árnyalt, gazdag nyelvhasználat által.
- Ének-zene : *De jó a dió, Érik a szőlő, Ettem szőlőt most érik* dalok felidézése
- A külső világ tevékeny megismerése: ismerkedés az őszi gyümölcsökkel
- Matematika tartalmú tevékenység: halmazok képzése őszi-nyári gyümölcsökből, falevelek számlálása
- Mozgásos tevékenységen alapuló *Lipem-lopom a szőlőt* dalos játék

Korrektúra szempontjai:

- Finommotorika fejlesztése a festési, ragasztási technikák által („Figyeljünk oda, hogy, alaposan össze legyenek pödörve a papírdarabok, ne legyenek túl nagy méretkülönbségek!”)
- A tevékenység során különböző formákkal való megismerkedés („Nézzétek! Milyen szép kerek lombkoronája van Levi fájának!”)
- Türelem, koncentráció, kudarctűrő képesség, valamint a kitartás képességének fejlesztése („Nagyon ügyesen csinálod, milyen sok papírt pödörtél már!”)
- Keverési tapasztalatszerzés („Ennek a két színnek az összekeveréséből pont olyan őszi színt kevertél, amelyet látunk a fán, ügyes vagy!”)
- Szem-kéz koordináció fejlesztése a pödörös, ragasztás, festés véghezvitelével, megfigyelésével („Ügyeljetek rá, hogy a törzset a ragasztóval rajzoljátok meg, mielőtt az össze pödört papírdarabokat rászórjátok a lapra”)
- Problémamegoldó képesség fejlesztésével az esetleges nehézségek leküzdése („Mi lenne, ha kicsit nagyobb darab papírokból pödörnél? Próbáld ki, hogy úgy milyen gyorsan kész lesz”)

- Ragasztás és festés pontosságának fejlesztése a helyes módszerek, az eszközök megfelelő használatával („Kamilla nagyon ügyesen festi a tökmagokat, nézzétek csak! Egy üres felület se maradt, teljesen befedi a festék a felszínét!” „Az ecsetet így tartsd a kezedben (mutatom) és akkor könnyebben hozzáférsz a tökmaghoz.”)
- Tiszta munka kialakítása a festék, a papír és a ragasztó helyes mennyiségi és helybeli alkalmazásával („Ne pazaroljunk a krepp papírból, csak annyit tépjünk le, amennyire szükségünk van!” „A ragasztóból csak annyit kenjünk a lapra, amennyi szükséges!”)
- Megfigyelőképesség és emlékezet fejlesztése („Kristóf a te fádon pont olyan színű levelek fordulnak elő, mint a festményen, amit néztünk! Nagyon ügyes vagy!”)
- A mozaik technika által a rész-egész viszonyának megismertetése („Nézzétek Lola milyen szép színes lombkoronát tett ki a tökmagokból! A sok kis tökmagból kialakult egy egész nagy lombkorona!”)

Fejlesztés eszközei:

- tartós eszközök: 8-as gömbecset a festéshez
- fogyó eszközök: A/4-es papír műszaki rajzlap, tempera, színes krepp papír, stiftes ragasztó, tökmag

Szervezési feladatok időrendben:

1-2 héttel a foglalkozás előtt:

- a gyermekek, szülők megkérése, hogy gyűjtsenek otthon tökmagot
- őszi képek, műalkotások, termések gyűjtése a szemléltetéshez
- őszi évszakok elkészítése, amikor a gyermekek már nincsenek az óvodában

A foglalkozás napján:

- az otthonról hozott tökmagok beszedése
- rajzos asztal előkészítése
- eszközök előkészítése
- papír törölő előkészítése
- ruhaujjak feltűrése
- szemléltetés képekkel őszi fákról, levelekről
- bemutatás (helyes technikák)

Választott munkaforma: egyéni, kötetlen

Tevékenység várható menete	Tevékenység vezetése gyermeknyelven
<p>Kezdő szakasz (kb. 15 perc)</p> <p>Előkészület: Reggel a szülőktől begyűjtöm a tökmagokat. Leterítem az asztalokat, az eszközöket előkészítem. A gyerekek az előzetes tapasztalataik alapján már tudják, hogy rajzolás-ábrázolás-kézimunka foglalkozásra készülök.</p> <p>Az eszközöket előkészítem, elérhető helyre teszem.</p> <p>Ráhangolás az alkotó munkára: A gyermekekkel közösen felidézzük a séta során látott őszi fákat, elmondjuk a tanult őszi verseket, és felidézzük a hallott őszi mesét. Szemléltetek néhány őszi fát és levelet képekkel. A gyermekekben az eszközök előkészítése, az előzetes beszélgetések, a képek és a felidézett tevékenységek elég motivációt nyújtanak a tevékenység elkezdéséhez, belső készítésük lesz rá.</p> <p>Megkérem a gyerekeket, hogy a tevékenység előtt mossák meg a kezüket, majd hajtsák fel ruhájuk ujját.</p> <p>Alkotómunka szakasza (kötetlen, kb. 40 perc)</p> <p>Ismertetem a gyerekekkel a feladatot. A tevékenység során mindenki elkészít magának egy őszi fát vegyes mozaik technikával. Első lépésként javaslom a tapasztalatlanabbaknak, hogy</p>	<p><i>Ki szeretne nekem segíteni? Beni segítenél nekem a papírok kikészítésében?</i></p> <p>„<i>Emlékeztek, hogy a parkban tett séta során milyen fákat láttunk?</i>” <i>„Ki tudja megmondani, hogy milyen színű levelek voltak rajta?”</i> <i>„Emlékeztek az Őszi mesére, ami a kis falevélről szólt?”</i> <i>„Mondjuk el közösen a verset, amit tanultunk! Ki az a bátor, aki egyedül is el szeretné mondani?”</i> <i>„Aki szeretne magának egy szép őszi fát elkészíteni és megreggelizett már, odaülhet a rajzos asztalhoz!”</i></p> <p>„<i>Minden alkotni vágyó kis Bordócska mossa meg alaposan a kezét, majd akinek hosszú ujjú felsője van, az tűrje fel a ruhája ujját!</i>”</p> <p>„<i>Egy őszi fát fogtok készíteni, olyat, amelyet láttunk a séta során. Tóbi, Beni, Ádi ti vastagabb ecsettel dolgozhattok és a</i></p>

vastagabb ecsettel és nagyobb darab papírokkal dolgozzanak. Bemutatom a helyes festés, papír pödörös, ragasztás és ecsetfogás technikáját, próbapapíron kipróbáljuk. Bemutatom, hogy hogyan kell a törzset könnyen elkészíteni (elegendő galacsint pödörök, ragasztóval megrajzolom, majd a galacsinokat rászórom a lapra és belenyomkodom a ragasztóba, végül felállítom a lapot és a felesleges galacsin leperreg róla.) Ezután elmagyarázom a gyerekeknek, hogy milyen sorrendben érdemes haladni a munka során.

Az egész tevékenység alatt ötleteket adok és folyamatosan korrigálom a hibákat, dicsérem a jó megoldásokat.

Alternatívákat biztosítok: a tovább fejlesztésre irányuló egyéni ötleteket felkarolom, valamint javaslom a még alkotni vágyóknak a fű kialakítását

Befejező szakasz (kb. 10 perc)

Az elkészült alkotásokat elhelyezem az üres asztalokon.

A gyerekeket megkérem, hogy segítsenek összepakolni, rendet tenni. Sokan kapnak kisebb feladatokat, amivel a munka jellegű tevékenység vezetésére is lehetőség nyílik.

Szabad játékot ajánlok fel a gyerekeknek, de mivel a tevékenység kötetlen volt, több gyermek már valószínűleg játszani fog a tevékenység befejezésekor.

papírpödörösnél nyugodtan tépjetek nagyobb papírdarabokat. Emlékeztetek arra, hogy kell az ecsetet fogni, papírt pödörni és a ragasztót a papírra kenni? Aki még nem készített papírgalacsinokból képet, az nagyon figyeljen, mert megmutatom, hogy hogyan lehet ezekből a kis papírdarabokból egy fatörzset varázsolni a papírra! (bemutatom) Először az őszi színes tökmagok megfestésével kezdjétek a munkát, ezek lesznek a fa levelei, azután pödörjétek meg jó sok krepp papírdarabkát. Ha ezzel kész vagytok, akkor a ragasztóval megrajzolhatjátok a fa törzsét és ágait a lapon, majd szórjátok rá a papírgalacsinokat. Jól nyomkodjátok bele, hogy ott maradjon, majd állítsátok fel a lapot, hogy a felesleg lepereghessen. Mire ezzel elkészültök, a tökmagok már meg is száradta, úgyhogy kezdődhet a levelek felragasztása.”

„Bátran keverjétek a színeket, emlékeztetek, hogy mennyi színt láttunk az őszi faleveleken?”

„Ha túl kicsi papírdarabokat téptek le, akkor sok idő lesz az összeset megpödörni, bátran tépjetek nagyobbakat!”

„Nézzétek csak, Kamilla fájáról hullanak a levelek, ide is ragasztott tökmagot! Nagyon jól megfigyelted az őszi fák jellegzetességeit!”

„Kitaláltatok már, hogy hova tegyük az őszi fáinkat? Mi lenne, ha felragasztanánk az öltözőszoba falára, hogy délután anya és apa láthassa, amikor jönnek értetek?”

„Olyan ügyesek voltatok ma is Bordócskák! Kérlek titeket, hogy segítsetek az elpakolásban! Máté, Kristóf, Zoé kimosnátok az ecseteket? Köszönöm szépen a sok segítséget! Most irány a mosdóba kezet mosni!”

„Akinek van kedve, szüretelhet a tegnap felépített szőlőkertben!”

Mellékletek**Zelk Zoltán: Őszi mese**

Egy magas fa legfelső ágán élt a kis falevél. Mostanában nagyon szomorú volt. Hiába jött játszani hozzá a szellő, csak nem vidult fel.

– Miért nem hintázol velem? – kérdezte a szellőcske. – Láttam, most mindig egy kismadárral beszélgetsz. Ugyan, mennyivel mulatságosabb ő nálamnál? No, de találok én is más pajtást!

A falevél erre sírva fakadt.

– Ne bánts, szellőcske, tudhatnád, mennyire szeretlek, és láthatod, milyen szomorú lett a sorsom. Azelőtt reggelenként arany napsugárban fürödtem, és fecskesereg köszöntött vidám jó reggelt. Most se napsugár, se fecskék. Hová lettek, miért hagytak el? Nézd az arcom, a nagy bánattól egészen megöregedtem, már ráncos is, az esőcseppek naphosszat elülhetnek benne!

A szellő megsajnálta a falevelet. Megsimogatta, vigasztalta, de az zokogott, hogy leszakadt az ágról, és hullt a föld felé.

Nem baj, ha meghalok – gondolta – úgysem ér már semmit az életem.

De a szellő nem hagyta kis barátját: szárnyára vette, s azt mondta:

– Oda viszlek, ahová akard! Merre repüljünk?

De a falevél bizony nem tudta.

Éppen akkor egy kismadár szállt a fára. Csodálkozott, hogy nem találta ott a falevelet; máskor már messziről integetett neki, alig várta, milyen híreket hoz.

– Ott van a kismadár – ujjongott a falevél, – akivel beszélgetni láttál. ő megígérte, hogy hírt hoz a fecskékről, talán már tudja is, merre kell utánuk menni!

Odarepültek hát hozzá. A kismadár elmondta, hogy egyik pajtása látta, mikor a fecskék összegyűltek s elhatározták, hogy itt hagyják ezt a vidéket, s elindulnak tengerentúlra. Azt beszéltek: ott mindig aranyos napsugár ragyog.

– Menjünk utánuk – könyörgött a falevél.

A szellő nem kérette magát. Szálltak hegyen-völgyön, erdőkön, mezőkön, míg csak a tengerhez nem értek. Azon is átszálltak, mikor egy fecske suhant el mellettük. Rögtön észrevette a kis falevelet, aki több társával együtt olyan kedves házigazdája volt. Örömeben gyorsan összehívta a fecskéket; de mire odaértek, a falevél már nagyon fáradt volt. A fecskék szépen rátették a csillogó tenger hátára. Ott himbálódzott a ragyogó napsütésben. A fecskék énekeltek, a napsugár mosolygott, a szellő duruzsolt.

– Most már boldog vagyok – sóhajtott a kis falevél, aztán álomba ringatta a tenger.

Nemes Nagy Ágnes: Gesztenyefalevél

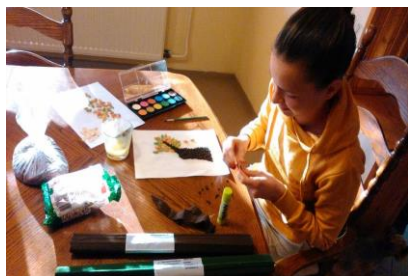
Találtam egy falevelet, gesztenyefa levelét. Mintha megtaláltam volna egy óriás tenyerét.	Ha az arcom elé tartom, látom, nagyobb, mint az arcom. Ha a fejem fölé teszem, látom, nagyobb, mint a fejem.	Hogyha eső cseperegne, nem bánám, hogy csepereg, az óriás nappal-éjjel óriási tenyerével befödné a fejemet.
--	---	---

Kányádi Sándor: Jön az ősz

Jön immár az ismerős
 Szél lábú deres ősz.
 Sepreget, kotorász,
 Meg-megáll, lombot ráz.

Lombot ráz, diót ver,
 Krumplit ás, szüretel.
 Sóhajtoz nagyokat,
 S harapja, kurtítja a hosszú napokat.

Próbamunka

Szemléltetés

<http://hqwallbase.com/162502-autumn-tree/> letöltve: 2015.05.03

[http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Autumn-tree-leaf-colors-bokeh-lake -West Virginia - ForestWander.jpg](http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Autumn-tree-leaf-colors-bokeh-lake-West_Virginia-ForestWander.jpg) letöltve: 2015.05.03

Őszi Tájkép letöltve: 2015.05.03

ÉNEK, ZENE, ÉNEKES JÁTÉK, GYERMEKTÁNC**TEVÉKENYSÉGI FORMA TERVEZETE / 1****A tevékenység vezetője:****Helyettes:****Mentor óvodapedagógus neve:****Helyszín (óvoda neve, címe):****A tevékenység időpontja:** november és május között valamikor**Korcsoport:** középső (5-6 évesek)**A tevékenység tartalma:**Új dalos játék:**Komatálat hoztam...** In: *Forrai Katalin: Ének az óvodában (továbbiakban ÉNO) 149.o./ 99.sz.*

hangkészlet: s m d pentakord (sfmrd) lefutással

kezdőhang: szó=Á'

Ismételt zenei anyag:**1.Ajtó, ablak nyitva van...** dalos játék megszilárdító ismétlése In: *Aranyalma 120.o./124.sz.*

hangkészlet: l s f m r d

kezdőhang: szó=Á'

2.Hárman estünk egy gödörbe... ismétlő kiszámoló mondóka In: *Ákom, bákóm, berkenye 30.o./3.***3.Kökút körül út...** ismétlő kiszámoló mondóka In: *Kiss Áron Magyar gyermekjáték-gyűjtemény 49.o./XL.***4/a.Hold, hold fényes lánc...** dalos játék rendszerező ismétlése In: *ÉNO 140.o./83.sz.*

hangkészlet: (l) s m d

kezdőhang: szó=Á'

4/b.A Győri Györgynek... dalos játék rendszerező ismétlése (kedvelt dal, esetlegesen beépítve) In: *ÉNO 139.o.80.sz.*

hangkészlet: s m (r) d

kezdőhang (abszolút magasságban): dó=D''

5.Borsót főztem... dalos játék rendszerező ismétlése In: *ÉNO 149.o./99.sz.*

hangkészlet: l s m

kezdőhang: szó=Á'

Kiemelt zenei feladat: halkabb-hangosabb és dallambújtatás

Zenehallgatás:

Gryllus Vilmos: Gólyahír In: *Dalok I. 6. o.*

hangkészlet: l s m r d

kezdőhang: mi=É'

A tevékenység típusa: vegyes (új és ismétlő zenei anyagot feldolgozó és képességfejlesztést célzó, gyakorló)

A tevékenység céljai, feladatai:

1. Az Alapprogram szerinti nevelési feladatok megvalósulása:

1.1. az egészséges életmód alakítása: mozgás fejlesztése a dalos játékok során (pl. Hold, hold... kaputartás, járás); helyes légzéstechnika alakítása; egészséges étrend/étel pl. a zöldségleves

1.2. az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása: szavak magyarázata (pl. gazda, vám stb.); emlékezet fejlesztése az új dal dallamával és szövegével; zöldségek és gyümölcsök számbavétele az Ajtó, ablak kezdetű dal improvizációs játéka kapcsán

- **1.3. az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés:** együttes játékban az alkalmazkodás, türelem, kitartás, szabályok betartása, a szerepcserélő játékoknál olyan szereplő választása, aki még nem került sorra, empátia

2. Speciális módszertani feladatok

Kiemelt zenei feladat:

- hallás fejlesztése: halkabb-hangosabb gyakorlása, a belső hallás fejlesztése

További módszertani feladatok:

- tiszta éneklési készség fejlesztése: ismert dalok játékos gyakorlása a megfelelő hangmagasságon, változó hangerővel
- ritmusérzék fejlesztése/ tempóérzék: egyenletes lüktetés érzékeltetése változatos mozgásformákkal a játékok során
- zenei emlékezet fejlesztése
- zenei kreativitás fejlesztése (apróbb szövegváltoztatások ritmusban és lüktetésben maradva)
- zenehallgatóvá nevelés

A tevékenység előzményei:

- ritmusérzék fejlesztés: az egyenletes lüktetés gyakorlása az ismétlődő dalos játékok, mondókák során
- hallásfejlesztés: halkabb-hangosabb megkülönböztetése, megfigyelése a környezetünkben
- ritmushangszerek ismerete

Koncentráció egyéb tevékenységekkel:

- vizuális nevelés: sodrás, tépés a motivációs helyzetben (Borsót főztem... dalhoz); gyurmázás sóliszt gyurmával motivációs helyzetben
- külső világ tevékeny megismerése „környezeti tartalommal”: zöldségek, gyümölcsök rendszerező ismétlése, a konyhakert zöldségei, gyümölcsös szezonális gyümölcssei az Ajtó, ablak kezdetű dal improvizációs játékokor
- külső világ tevékeny megismerése „matematikai tartalommal”: a kiesős kiszámolónál számosságok, becslések stb.
- anyanyelvi nevelés: helyes légzéstechnikával, jól artikulált beszéd, tiszta hangzójtés a mondókák során

A tevékenység eszközei:

- fazék, fakanál, bábok a motivációs részhez
- só-liszt gyurma vagy zöld selyempapír/krepp-papír
- dob, csörgődob, cintányér, triangulum, ritmusbot, ujjkasztyetta
- szopránfurulya/gitár

A tevékenység szervezeti formái: kötetlen

A tevékenység várható menete:

Kezdő szakasz

Szervezés, hely és eszközök biztosítása

Idő-terv	A tevékenység tartalma, módszer, munkaforma	A tevékenység vezetése, az óvodapedagógus kérései	Nevelési feladatok, képességfejlesztési lehetőségek	Differenciálási lehetőségek
Kb. 5-8 perc	Szervezés:	Szükség esetén a terem átrendezése, akadálymentesítés, szellőztetés, a kezdeményezés eszközeinek előkészítése, vagy „hívójel, vagy hívó-dal”, amennyiben van kialakult szokás a foglalkozás-kezdés jelzésére.	Kezdeményezés tolerálása, együttműködés serkentése, feladattudat építése, egészséges életmód alakítása (szellőztetés a mozgásos tevékenység előtt).	Név beéneklésével, testi kontaktussal (simogatás, váll-érintés) motiválása azoknak, akik nehezebben kapcsolódnak be énekes tevékenységbe.

<p>A kezdeményezés módja, motivációs lehetőségek:</p> <p>1.) A babakonyhában játszóknak:</p> <p>2.) A rajzasztalnál tevékenykedőknek: zöld papírcsíkokat tépünk, majd borsószemeket sodorgatunk, vagy só-liszt gyurmából készítünk borsószemeket, amit egy díszes tálban gyűjtünk, néha megkevergetünk, ízesítjük, kóstolgatjuk.</p> <p>3.) Óvónői bábozás fakanálbábbal: az újonnan érkezők kínálása a babakonyhában készült ételekkel, A játéktevékenység alatt a Borsót főztem... kezdetű dalt elénekeljük úgy, hogy játékos mozdulatokkal kísérik. Konkrétan mik a játékos mizdulatok?</p>	<p>- Egy új fazekat és fakanalat hoztam a főzőcskézéshez. Mit főzünk? - Én szívesen ennék borsófőzeléket. - Megsózzuk, megpaprikázzuk, kevergetjük, és mindjárt készen is van.</p> <p>- Nézzétek, hoztam nektek színes papírokat, hogy zöldségféléket készítsünk belőle! Készítsünk zsenge zöldborsólevest! Milyen más zöldség kerüljön bele a borsón kívül? Nézzétek, milyen sok borsószemet készítettünk, hoztam nektek egy nagy lábost, tegyük bele, hogy megfőzhessük. Hogy ízesítsük? Hogyan tálaljuk a vendégeknek?</p> <p>Kíváncsiskodó bábok: - Mit csináltok? De finom az illata? Megkóstolhatom?</p>	<p>Figyelek a gyerekek egyenletes mozgására, arra, hogy helyes mintát adjak. A gyerekeket biztatom: egyszerre, egyformán kavargatjuk, sózzuk, paprikázzuk...</p>	<p>A főleg középsős gyerekek lüktetés-érzéke még változó, akinél látható hallható a bizonytalanság, példával, ill. tevőlegesen segíthetek</p>
--	---	--	---

A tartalom feldolgozása

Idő- terv	A tevékenység tartalma, mód- szer, munkaforma	A tevékenység vezetése, az óvodapedagógus kérései	Nevelési feladatok, ké- pességfejlesztési lehe- tőségek	Differenciálási lehetőségek
Kb. 5-8 perc	<p>1. Új dal: Komatálat hoztam... a dal bemutatása 2-3x, játék ismertetése majd közösen 2x, végül játékaival legalább 6-8x</p> <p>Kiszámoló: Kőkút körül út...</p>	<p>Az elkészült étellel kínálom a távo- labb tevékenykedő gyerekeket, át- adom egy-egy gyermeknek is a tá- lat, közösen kínáljuk, majd a sző- nyeg közepére helyezem, közben éneklek az új dalt.</p> <p>- Segítetek nekem énekelni ezt az új dalt, amit úgy fogunk játszani... (többféle játékszabály létezik, egyeztetni kell a mentorral)</p> <p>Egy rövid kiszámolóval kiválasztom az első kínálót.</p> <p>Megdicsérem azt, aki az egyenletes lüktetéshez igazodva kínálta társait.</p> <p>Finomat ettek, akik kaptak belőle? Én is megkóstolom.</p> <p>- Nekem kevés benne a répa. – Úgy teszek, mintha kimennék a kertbe répáért. Hol vannak a répáim, valaki ellopta!</p>	<p>A tiszta éneklési képes- ségre figyelek, példamuta- tással, ideális kezdő hangmagasság megvá- lasztásával. „Javítom” az elsajátítási folyamat alatt az esteleges hibákat, hogy pontosan rögzüljön.</p> <p>A bátran éneklőt bízom meg az első szerep betöl- tésével, vagy kiszámoló alapján döntjük el, hogy ki lesz az első szereplő.</p>	<p>A gyerekek képes- ségéhez mérten támogatom a dal elsajátításának fo- lyamatát.</p> <p>A kiszámolást vé- gezheti bármelyik gyerek, ha bátorta- lan, bizonytalan, azt tevételesen segíthetem.</p>
Kb. 3-4 perc	<p>2. Ismétlő dalosjáték: Ajtó, ablak nyitva van... legalább 6-8x, ha igénylik több- ször, illetve felajánlom, hogy a végén ismét játszhatjuk</p>	<p>Váratlanul körbe fogunk egy gyer- meket, és a jól ismert, egyik legked- veltebb dalt kezdjük énekelni. Tud- ják, hogy az első szakasz alatt ki kell találni, ki válasszanak a máso-</p>	<p>Hallásfejlesztés: a hal- kabb-hangosabb</p> <p>Biztosítom a jóízű játék hangulatát, és csak szük-</p>	<p>Biztatom a saját ötletek dalba építé- sére (név és zöld- ség vagy gyümölcs behelyettesítése),</p>

		<p>dik szakaszban. A második szakaszban tudatosan halkabban énekelek, illetve kérem erre a gyerekeket is, hogy jobban halljam a középben álló éneklését.</p>	<p>séges esetben töröm meg a felszabadult játékot. (veszélyhelyzetben, vagy az esztétikusságtól nagyon eltávolodva)</p> <p>Tiszta éneklési képesség, önálló éneklés. Zenei kreativitás, önkibontakozás, alkotó kedv.</p>	<p>az egyéni attitűd szerinti szerepmegvalósításra. (dorgálás eljátszása)</p> <p>Önálló éneklésre ösztönöz a játék helyzet, de támogatom azokat, akik ezt igénylik.</p>
<p>Kb. 5-7 perc</p>	<p>3. Ismétlődő mondóka: Hárman estünk egy gödörbe... szükség szerint ismételve kb. 15x gyakorlás a kiemelt zenei feladattal: a halkabb-hangosabb, nehezíve: három hangerőfokozattal is.</p>	<p>- A következő játékhoz két gyerekre lesz szükségem: az éppen kiválasztott gyermek segít nekem kiszámolni a kör közepe felé tartott öklöket egyenletesen érintve. - Akire jut, az kiesik és az utolsó bent maradók lesznek a következő játék kezdő szereplői. Így beépíthetek gyakorló játékot a kiemelt zenei feladattal: Akinek kiesik a keze, az kérheti a következő kiszámolás hangerejét: halkabban-hangosabban.</p> <p>Ha már jól megy, az átlagos hangerőt felmérve javasolhatom, hogy legyen nagyon halk, vagy nagyon hangos lehetőség is. Felhívom a figyelmet a változatoságra, és arra, milyen nehéz nagy különbségeket létrehozni. Figyelek arra, hogy ne változzon a hangerőn kívül a tempó</p>	<p>Ritmusérzék fejlesztése: tempótartás, egyenletes lüktetés.</p> <p>Belső hallás fejlesztése, a bújtatás előkészítése.</p>	<p>Egyéni teljesítmények értékelése a fejlettségek tükrében, dicséret, segítség.</p> <p>Ráirányítom a gyerekek figyelmét arra a gyakori hibára, hogy a hangerő változtatása kiabálásba megy át, illetve a tempó gyorsul, és a hangmagasság is megváltozik.</p>

		vagy a beszédhangmagasság. Ha sokan vagyunk, és megbízhatóan tudja tartani a löktetést a kiszámoló, magunkban mondva is kiszámolhatjuk a következő kiesőt. Ekkor én halkan, de hallhatóan hangoztatom a mérőütést (pl. lábbal vagy tapssal).		
Kb. 3-4 perc	4. Ismétlő dalosjáték: <i>Hold, hold, fényes lánc...</i> vagy <i>A Győri Györgynek...</i> - i	Amikor már csak két ököl marad, őket megkérem, tartsanak kaput. Ebből már valószínűleg tudni fogják a gyerekek, hogy melyik dal következik. De ezt támogathatom dúdolással is, arról is felismerhetik.	Egészséges testtartás, szabályos féltérde ereszkedés, párral pörgés, esztétikus kapu alatti átbújás. A népi dalos játékok hangulatának átélése.	Adaptivitás: a gyermekek hangulatának megfelelő dal választása
Kb. 5-7 perc	5. Játék a hangszerekkel, kiemelt feladathoz kapcsolódva: <i>Ütőhangszerek kipróbálása: ritmusbot, cintányér, triangulum, dob, csörgődob</i> Ismert mondóka: <i>Kőkút körül út</i> halkabb-hangosabb hangoztatása, egyenletes löktetéssel kísérve.	- Hoztam nektek valamit: Egy kosárból „kínálom” hangszerekkel őket. Közben a <i>Komatálat hoztam...</i> kezdetű dalt énekelem ismét, és éneklésre biztatom a gyerekeket is. - Üljetek le, úgy, hogy mindenki lásson, mert most zenekart fogunk alkotni. - Ma még csak egyszer mondtuk el a Kőkút körül út... mondókánkat, ismételjük el és kísérjük egyenletesen! Mondjuk el úgy, hogy a hangszerek legyenek halkabbak. De a beszédünk ne legyen kiabálás!	Az új dal felelevenítése (első rögzítés) Törekvés az esztétikus-ságra, a pontos zenei megvalósításra.	Aki nem tudja megszólaltatni hangszerét, az külön is megmutatja, szükség esetén segíték, javítom a hangszerhasználati technikákat is. Az azonos hangszerek csoportokat

		<p>Fordítva is, a beszédhangunk legyen halkabb, a hangszerek hangja hangosabb.</p> <p>- Most rejtsetek el a hátatok mögé a hangszereket, tegyétek le a kezeitekből! Ha jelt adok a ritmusbotommal, utána magatokban folytassátok a szöveget addig, amíg újra nem adok jelt. Közben a combunkon hangoztatjuk az egyenletes lüktetést. Figyelek arra, hogy a bújtatás előtti negyeden adjam a jelet. Az artikulációmmal segítem őket a bújtatott rész követésében, ha szükséges.</p> <p>Előveszem a hangszeres kosarat, és megkérek egy gyereket, hogy hangtalanul gyűjtse bele a gyerekek háta mögül a hangszereket, amíg ismétljük az új dalunkat.</p>	<p>Ha jól megy, magunkban is elmondjuk a mondókát, de közben hangoztatjuk a mérőt.</p>	<p>alkothatnak, úgy támogatják a gyerekek egymást a helyes megvalósításban.</p> <p>Ha nem alkalmas a csoport, vagy nincs idő arra, hogy mindenki kezébe hangszer kerüljön, 3-4 hangszer járhat kézről kézre. Így a pontos kivitelezésre is jobban oda tud figyelni a nevelő.</p> <p>Az egyes hangszercsoportok kaphatnak saját feladatot: magukban mondják, hangerőt váltanak jelre, ritmust hangoztatnak.</p>
--	--	--	--	--

Befejező szakasz

Idő-terv	A tevékenység tartalma, módszer, munkaforma	A tevékenység vezetése, az óvodapedagógus kérései	Nevelési feladatok, képességfejlesztési lehetőségek	Differenciálási lehetőségek
Kb. 3 perc	1. Zenehallgatás: Gryllus Vilmos: Gólyahír (Mi szél hozott kislejtőre?)	- Azt, hogy játszottatok vele, azzal köszönöm meg, hogy eléneklem nektek az egyik kedvenc Gryllus dalt.	Zenehallgatóvá nevelés, türelem, figyelemmegosztás, empátia.	A dal refrénjét a második énekléskor velem énekel-

	<p>gitárkísérettel / furulyázva, majd énekelve.</p>	<p>Először elfurulyázom, aztán megtudjátok azt is, hogy miről szól. Figyelek arra, hogy érzékeljék a gyerekek a párbeszédese jelleget és kimondatlanul is még egy példát halljanak a halkabb-hangosabb zenei játéokra. A zenehallgatás hangulatát, áhítatát biztosítom számukra. Utána tartok egy kis hatásszünetet. Halkan, visszafogott beszédtempóban teszek javaslatot a további játéklehetőségekre.</p>	<p>A kiemelt zenei elemek spontán rögzítése (halkabb, hangosabb, párbeszédese formában)</p>	<p>hetik azok, akik ismerték Gryllus Vilmos dalát.</p>
	<p>2. Visszavezetés a játéktevékenységekbe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Aki szeretne, az belefőzhet egy kis répát vagy hagymát még a borsólevesünkbe. -A kis asztaloknál gyurmából borsószemeket vagy csipetkét gyúrhatunk a leveshez, de akár tálalt is csinálhat, aki szeretne. - Fiúk, örültem, hogy Ti is jöttetek velünk játszani, énekelni. Szívesen segítsek nektek újraépíteni az autópályát. 		<p>Játékötletek differenciáltan. Ügyelek arra is, hogy akiknek a játékterét érintette a foglalkozás kezdése, azoknak felajánljam a helyreállítását.</p> <p>Többféle tevékenységi formát ajánlok, hogy mindenkinek segítsék visszatérni az önálló játékszervezéshez.</p>

TEVÉKENYSÉGI FORMA TERVEZETE / 2**A tevékenység vezetője:****Helyettes:****Mentor óvodapedagógus neve:****Helyszín (óvoda neve, címe):****A tevékenység időpontja:**(a zenei szemelvények nem kötődnek időszakhoz)**Korcsoport:** vegyes (3-7 év)**A tevékenység tartalma:**

Ismert mondókák és dalok gyakorlása Angyal, kangyal... ÉNÓ-4, Madarak voltunk...ÉNÓ-46,
Szita, szita szolgáló...ÉNÓ-135, Tekereg a szél...ÉNÓ-220

Zenehallgatás Reggeli harmat...ÉNÓ-232, Duda megnyikkan...ZH-153, Ugyan édes...ZH-75)

Kiemelt zenei feladat: a magasabb-mélyebb tudatosítása

A tevékenység típusa: ismétlő-gyakorló (ismert zenei anyagot feldolgozó és képességfejlesztést célzó)**A tevékenység céljai, feladatai:****Általános - az Alapprogram szerinti - nevelési szempontok:**

- Az egészséges életmódra neveléshez a testi- és mozgásfejlesztés a dalosjátékokban (a nagymozgás a járásban, a finommotorika a sütés mozdulataiban), a hangképzés, légzéstechnika, helyes tartás, stb. járul hozzá;
- Az értelmi fejlesztéshez a zenei anyagban rejlő anyanyelvi fejlesztés (szókincsbővítés – pl. pikula-, ritmikus szótagolás), a figyelem koncentrációja (magasabb-mélyebb), az analízis emlékezet és gondolkodás a kiemelt motívum felismerésével, majd a teljes dal - mondóka szintetizáló hangoztatásával járul hozzá;
- Az érzelmi nevelés és szocializáció biztosításához a körjátékok közösségi jellege (pl. Tekereg a...), a társadalmi szokások megismerése, a baráti érzések, az óvónő és gyermek kapcsolat, a szabálytudat és alkalmazkodó képesség (pl. Szita, szita...), alakulása, a gátlások feloldása, a zenei másság elfogadása járul hozzá.

Speciális módszertani feladatok:

1. Kiemelt zenei feladat:

- Akusztikus hallás: a magasabb-mélyebb fogalmának tudatosítása, gyakorlása a mondókák és dalok megszólaltatásával

2. További zenei képességfejlesztő lehetőségek:

- Belső hallás: a mondóka ritmusáról vagy a dal dallamotívumáról való felismertetése (pl. a „Tekereg a szél...” dallamilag, vagy a „Madarak voltunk...” ritmikailag jellegzetes kezdőmotívumai)
- Tiszta éneklési képesség: a dalok megfelelő magasságú kezdése (lehetőleg a gyermeki hangmagasságához illő Á-ról), szükség esetén a dallamvonal „javításának” játékos-mozgásos lehetősége, a „morgó” gyermekkel való egyéni bánásmód, stb.;
- Ritmikai képesség: az egyenletes lüktetés folyamatos gyakorlása, ill. a ritmus kiemelése a mondókák és dalok hangoztatása során játékos mozdulatokkal;
- Zenei alkotókedv alakítása: mozdulatok kitalálása a mondókákhoz, dalokhoz, dallam komponálása mondókához, az énekes beszédre biztatás, stb.;
- Zenehallgatóvá nevelés: az óvónő éneke és hangszerjátéka.

A tevékenység előzményei:

- az ismétlődő játékok és mondókák ismeretének felmérése;
- a kiemelt zenei feladat (magasabb-mélyebb) gyakorlása más játékokkal, esetleg más tevékenységi formákban (testnevelés, környező világ megismerése, stb.)
- vizuális tevékenységen bábok készítése (pl. kövér és sovány asszony fakanálbáb)

Koncentráció egyéb tevékenységekkel:

- vizuális tevékenységen bábok készítése (pl. kövér és sovány asszony fakanálbáb)
- matematikai kapcsolat a térbeli elhelyezkedés gyakorlásakor

A tevékenység eszközei: fejdísz (ha van az adott dalhoz), óvónői ének, furulya

A tevékenység szervezeti formái: kötött

A tevékenység várható menete:**Kezdő szakasz****1. Motivációs lehetőségek:**

- Babakönyhai játékban a sütés-főzés kapcsán előkerül a „Szita, szita, szolgáló...” dal;
- Memória-játékban vagy mesekönyvek, képek nézegetése során előkerülő madár kapcsán a „Madarak voltunk...” mondóka;
- Építő játékban - „óvónői ajánlásra”- olyan kuckó készítése, ahová a szél elöl érdemes bebújni, majd a „Tekereg a szél...” dallal tevékenységbe invitálás;

- Egy szomorúan érkező gyermek vigasztalása a „Reggeli harmat...” dal segítségével, amikor az óvónő ölelése várja úgy a gyermeket, ahogy a lepkét a virágkehely, akár a reggelit is érdemes felajánlani reggeli harmatként.
- az egész fogadás - reggeliztetés - játék időszakot átható zenéléssel is jelezhetjük az aznapi énekes tevékenységet!
- lehet olyan motiváció, amikor az óvónő mintegy beénekléssel, légző gyakorlattal (lufi-fújás, tollpihe levegőben tartása, stb.), játékba hívogató dalainkkal (Ki játszik ilyen..., Kör, kör... stb.) hívja fel a figyelmet a zenei tevékenységre, és megpróbál minél több gyermeket bevonni, különös tekintettel az „idősebb fiúkra”!

2. Szervezési feladatok, hely és eszközök biztosítása:

- A motivációban tervezett anyag hangoztatása mellett olyan helyszín(ek) keresése, ahol a tervezett tevékenységek megvalósíthatók, ill. a csoport szokásai alapján a székek elhelyezése pl. U alakban
- A szükséges eszközök elhelyezése jól elérhető helyre pl. zenei „varázsdoboz” – amelyből elő-elő kerül a szükséges eszköz – praktikus és motiváló.

A tartalom feldolgozása

Idő- terv	A tevékenység tartalma, mód- szer, munkaforma	A tevékenység vezetése, az óvodapedagógus kérései	Nevelési feladatok, ké- pességfejlesztési lehe- tőségek	Differenciálási lehetőségek
Kb. 5-8 perc	1. Szita, szita szolgáló...c. ismert dalosjáték gyakorlása - a dal felelevenítése közös énekléssel (hibák esetén határo- zott óvónői bemutatás) - a játékszabály megbeszélése (a csoportszokásnak megfele- lően rugalmasan alakíthatók az ÉNÓ játékleírásai) - gazdaasszony-gazdaember kiválasztása, aki a körben áll és kitalálja sütés-mozdulatot (pl. a szép éneklés dicséretként) - a dal éneklése játékos utánzó	„Olyan finomat süttünk a baba- konyhában, hogy énekelni támadt kedvem! Emlékeztek arra a dalra, amikor szitaljuk a lisztet a sütés- hez?... Aki ismeri, énekelje velem!... Hogyan szoktuk játszani: minden éneklés előtt ki lehet találni egy mozdulatot a kör közepén ál- ló(k)nak!	Egymás ötleteinek türel- mes kivárása. Az egyenletes lüktetés egyéni megoldása. Tiszta éneklésre törekvés a könnyű dal esetében.	Kisebnek kivá- lóan alkalmas az egyenletes lüktetés érzékeltesére, a nagyokra is rá- fér”, amikor a sü- tést utánzó mozdu- latokkal kísérik az éneket.

	mozgással (szítálás, dagasztás, gyúrás, kenés, vágás, stb.), a szereplők egymást választhatják 3-4-szer	Kinek lenne kedve önállóan is elénekelni?...”		vállalkozó esetén egyéni énekeltetés nagyobbaknál, bátrabb kicsiknél
Kb. 3 perc	<p>2. Angyal, kangyal...c. Ismert mondóka gyakorlása: Kiszámolás egyenletes lüktetéssel, csoportos és egyéni szövegmondással, miközben a gyerekek tapssal, válluk ütögetésével stb. kísérik a szövegmondást.</p> <p>Szereplőválasztáshoz mondóka ajánlása, felismertetése találós kérdéssel (pl. melyik mondókában van nyolc dob, egy pikula, stb.) - az előző játék folytatása úgy, hogy a szereplőket a szöveg sorsszerűsége választja ki</p> <p>A dalosjáték és a mondóka változó megvalósítása kb. 4-szer, ill. a résztvevők számához és igényéhez igazítva</p>	<p>„Olyan sokan szeretnék mutatnia sütet, hogy muszáj kiszámolóval dönteni, ki álljon középen és mutassa a sütet!</p> <p>Melyik mondókában van angyal és pikula?...”</p>	<p>Közösségi nevelés: sors döntése.</p> <p>Értelmi nevelés: felidézés.</p>	<p>A főleg középsős gyerekek lüktetés-érzéke még változó, akinél látható hallható a bizonytalanság, példával, ill. tevőlegesen segíthetnek.</p> <p>Ügyesebb gyermek önálló mondással kiszámolhatja a következő szereplőt.</p>
Kb. 2 perc	<p>3. Zenehallgatás: Ugyan édes komámasszony... A mozgásos feladat után a gyerekek ülő helyzetben fogadják a vendégségbe érkező kö-</p>	<p>„Pihenjünk egy kicsit! Addig meghallgatjuk 2 asszony panaszát”</p> <p>Hogyan mozog a fakanálbábok az</p>	<p>Türelemre, figyelemre nevelés. Esztétikai nevelés és zenehallgatóvá nevelés a</p>	<p>Az ügyesebb, a magasabb-mélyebb fogalmát már ismerő gyerekekkel az esetleges második</p>

	<p>vér és sovány gazdasszony bábokat, akik egyenletes kopogással „táncolva” éneklük el bánatukat a testsúlyukról.</p>	<p>éneklés alatt? „Ügyesen észrevettétek, hogy egyformákat, egyenletesen kopogtak.”</p>	<p>népi ill. komponált dal választásával a kifejező előadásmóddal.</p>	<p>éneklés előtt érdeemes megfigyeltetni, hogy a kérdező asszony magasabban, a válaszoló mindig mélyebben énekel, de ennek felismerése és megnevezése nem követelmény. Dicsérni kell bármilyen érkező választ (pl. vékonyabb-vastagabb, vidámabb-szomorúbb, stb.)</p>
<p>Kb. 5 perc</p>	<p>4. Hallásfejlesztés: magasabb-mélyebb fogalmának érzékeltetése, megnevezése Az Angyal, kangyal... mondóka hangoztatása magasabban és mélyebben (nagy - oktávnyi, C'-C'' - különbséggel), nyújtózó és guggoló mozgással kísérve</p> <p>Először a teljes mondóka hangozzék magasan és mélyen.</p>	<p>„Most mondjuk el a kiszámolókat nagyon magas hangon, jól nyújtózatok magasra, amíg ezen a hangon mondjuk!” (pl. ahogy a múltkor a kisegér beszélt...) „Most olyan mélyen mondjuk, hogy még le is guggolunk hozzá!” (ahogy a medves brummog...)</p>	<p>Mozgásfejlesztés</p>	<p>A kisebbek az utánzó mozdulatok segítségével is érzékelik a különbségeket.</p> <p>A nagyobbaknál már a középma-</p>

	<p>A mondókán belüli váltásokat csak fokozatosan vezessük be, (ne fajuljon értelmetlen ugrándozássá)</p> <p>Az ügyesebb gyerekek az átlagos beszédhangon, kb. F'-G'-Á' magasságon mondott szöveget megnevezik „közepes”-nek</p>	<p>Figyeljete, mert most közben is változni fog a magasság!</p> <p>„Hogyan mondjuk, amikor a kettő közötti magasságban beszélünk? Középmagasan is mondjuk el!”</p>	Értelmi nevelés	<p>gasság megfogalmazása és térbeli jelzése mellmagasságban előkerülhet.</p>
<p>Kb. 5 perc</p>	<p>5. Ismert dal gyakorlása: Tekereg a szél...</p> <p>A teljes dal óvónői éneklése magasan, majd mélyen, ill. közepmagasságon, amit a gyerekek nyújtott - leengedett - mellmagasságban tartott karral jeleznek.</p> <p>A dallam furulyázása jól hallható különbséggel (mi-ré-dó = É'-D'-C" ill. D"-C"- B'), amit szintén mozgással jeleznek</p> <p>A dal éneklése 3-5x az óvónő vagy a gyerekek által kitalált játékkal (pl. tekergés, kígyózás az asztalok körül, visszavezetés a játszóhelyekre stb.)</p>	<p>„Egy jól ismert dalt énekelek most, de az lesz a nehéz, hogy ne énekeljétek velem, csak azt jelezzétek, hogy magasan-közepesen-mélyen halljátok?”</p> <p>„Most furulyán is játszom, megint jelezzétek a kezetekkel a magasságot, figyeljete, mert a hangszer hangja becsapósabb!”</p> <p>„Énekeljük, ahogy szoktuk, játszszunk hozzá tekergő-játékot!”</p>	<p>Értelmi nevelés</p> <p>Mozgás, egyenletes lépésekkel járás</p>	<p>(a tevékenységben még remélhetőleg jelen lévő, idősebb gyerekeknek érdeemes még egy dalon is felismertetni a magasabb-mélyebb fogalmát, választva a következő lehetőségekből)</p>
<p>Kb. 3 perc</p>	<p>6. Ismert mondóka gyakorlása: Madarak voltunk...</p> <p>Felismertetés kezdő motívumról:</p>	<p>Olyan ügyesen énekeltek és jártatok, hogy eszembe jutott egy jó nehéz mondóka, amit még eljátsszánánk!</p> <p>Tapsolom a kezdő sorát, de aki tud-</p>		<p>!!! A 6. feladat megvalósítása függhet a gyerekek fáradtságától.</p>

	<p>Tiri-ti ti-ti</p> <p>A kiszámoló hangoztatása közösen.</p>	<p>ja, még ne árulja el, hogy a többiek is gondolkodhassanak.</p> <p>Akkor mondjuk el közösen, játszhatjuk hozzá, amit szoktunk (pl. mutogassuk el a szövege szerint)!</p> <p>Aki tud már ritmust tapsolni, próbálja meg!</p>		<p>Az ügyes gyerekek megpróbálhatják 1-2szer a ritmusát tapsolni (érdemes a figyelmet felhívni, hogy úgy tapsoljuk, ahogy mondjuk, a nehezebb ritmika miatt a tempót vegyük lassabbra, ill. kialakulhat bizonyos kétszólamú zenekar, ha a kisebbek az egyenle-test mérőzik hozzá)</p>
<p>Kb. 2-3 perc</p>	<p>Zenehallgatás: Duda megnyikkan...</p>	<p>Van még a zenedobozban egy jó kis dal, szeretném, ha meghallgatnátok!</p>	<p>Az óvónő tiszta, kifejező éneke a dallamvonalon belüli nagy ugrásokkal is érzékeltetheti a magasabb-mélyebb különbséget, egyben a szövegben felsorolt hangszerek hangszínét is imitálja (hangszínhallás).</p>	

Befejező szakasz

- Visszavezetés tevékenységekbe.
- Vizuális tevékenység felajánlása: pl. kövér-sovány báb készítése

MOZGÁS**TEVÉKENYSÉGI FORMA TERVEZETE / 1**

(Zsidi Sára hallgató munkája alapján)

A tevékenység vezetője:**Helyettes:****Mentor óvodapedagógus neve:****Helyszín (óvoda neve, címe):** (az óvoda udvara)**A tevékenység időpontja:**(délelőtti játék idő után, ebéd előtti félórán)**Korcsoport:** vegyes (3-7 év), Létszám: 25 fő**A tevékenység tartalma:** Egyensúlyérzékelt fejlesztő gyakorlatok
Forgások, gurulások a test hossz tengelye körül**A tevékenység típusa:** vegyes (új és ismétlődő mozgásanyag és képességfejlesztés)**A tevékenység céljai, feladatai:****1. Az Alapprogram szerinti nevelési feladatok:**

- *az egészséges életmód alakítása:* az egész. óvodai mozgás egészséges életmódot szolgáló alapvető jelentősége
- *az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása:* a tevékenységet kísérő kommunikációs eszközök változatai, és a mozgás gondolkodási műveleteket és képességeket fejlesztő jelentősége
- *az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés:* Egymás testi épségére való figyelem. Türelemre, fegyelemre való nevelés. Egymásra való odafigyelés.

2. Speciális módszertani feladatok: - a feladatok során részletezve**A tevékenység előzményei:**

- Egy nagy lepedő kifestése olyan fákkal, illetve olyan élőlényekkel (növényeket, állatokat, gombákat) amelyek egy erdőben megtalálhatóak.
- „Erre kakas, erre tyúk...” mondóka tanulása.

Koncentráció egyéb tevékenységekkel:*Irodalmi nevelés:* mondóka, tündérmesék*Környező világunk:* erdei állatok*Matematika:* számosság*Zenei:* lüktetés, járás

A tevékenység eszközei:

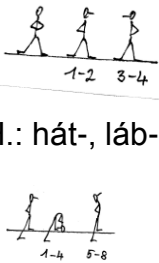
- varázserdő (két darab lepedő)
- botok (négy darab)
- padok (két darab)

A tevékenység szervezeti formája: kötött

A tevékenység várható menete:

Bevezető rész

Cél	Foglalkozás anyaga	Feldolgozás módszere, vezényszavak, utasítások, a differenciálás lehetőségei	Idő
	<p>1. Szervezési feladatok: Eszközök: - botok (négy darab) - padok (két darab) rajta egy kicsi nyíl - megfestett lepedő (két darab), rajta egy kicsi nyíl</p> <p>Gyerekek megszervezése: az udvaron játszó gyerekeket magam köré gyűjtöm, és megmutatom nekik a játékterületet.</p>	<p><i>A foglalkozás előtt kihelyezem a lepedőt, a padokat és a botokat, a játéktér széleire.</i></p>	2'
Vérkeringés fokozása, téri tájékozódás, egymásra való figyelem, segítőkészség	<p>2. Előkészítő gyakorlatok: a.) Játék: Tündérfogó</p> <p>A boszorkányok feladata az lesz, hogy minél több tündért megfogjanak, akit megfogtak fává változik (szögállás karok magas tartásban,</p>	<p>„Képzeljétek el, hogy most egy varázserdőbe hoztalak titeket (<i>ide</i>), ahol boszorkányok és tündérek próbálgathatják az erejüket.” Ezért kérni szeretnék négy boszorkányt. Ki</p>	5'

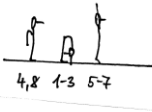
résztvevő izmok, izomérzékelésének fejlesztése	 <p>H.: hát-, láb-, hasizom nyújtó</p>	„Most nézzetek körbe ebben a varázserdőben, nézzétek meg egyik oldalon a fákat, és a másik oldalon. <i>Így!</i> Most nézzétek meg lent, az avarszinten az ott élőállatokat, növényeket. <i>Így! Hajlítsatok előre!</i> És nézzetek fel, a fák lombkoronáját és a szálló madarakat tekintsétek meg. <i>Így!</i> Hajlítsatok hátra!	
--	---	---	--

Főrés

Cél	Foglalkozás anyaga	Feldolgozás módszere, vezényszavak, utasítások, a differenciálás lehetőségei	Idő
Egyensúlyérzék, téri tájékozódás fejlesztése, differenciálás	Forgások, gurulások, egyensúlyérzék fejlesztése 1. Hossztengelykörüli gurulás fogó játékban: Állandó fogóval játszott játék. Akit megfognak, meg kell fognia a térde alatt a lábát, és a játékterület szélén lévő lepedőhöz megy, ott gurul végig. Választani lehet a két lepedő közül.	A varázserdő lakói most összeültek és új boszorkányokat választanak. Álljatok egy körben és kiszámoljuk az „Erre kakas, Erre tyúk” mondókánkkal, hogy kik legyenek az új boszorkányok. A mondóka utolsó 4 mérőjére lesztek a fogók. Az a tündér, akit most megfognak, fogja meg a térde alatt a lábát, és így jöjjön ide, a varázserdő szélére és feküdjön le ide a varázs rétre, <i>Így! Megmutatjuk XY-al.</i> Látjátok! A másik oldalon is ott egy varázs rét! És ha jól megnézitek, akkor láttok egy kis nyilat! Ez azt jelöli, hogy honnan, merre lehet majd gurulni! <i>Megkérek egy gyermeket, hogy feküdjön le és mutassa be.</i> <i>A játék közben a gurulás szabályosságát a nagyoknál különösen javítom. Tőlük pontos végrehajtást kérek.</i>	6'

		<p>Játék végén: „Megdicsérlek benneteket, hogy odafigyeltek egymásra.” „Akiket nem fogtak meg, gyorsan jöjjenek ide a varázs rétre, és guruljatok végig, négyszer. Addig a többiekkel mondjuk el a mondókánkat (3x) az erdő lakóinak és közben a padra leülünk, és felállunk, egyenletes lüktetéssel. (A fogókat, kb. két percenként váltani fogom. Így, a foglalkozás végére mindenki lesz fogó, a következő játékkal akár mindenki kétszer, háromszor is!)</p>	
<p>Egyensúlyérzék fejl. Téri tájékozódás fejl. Állóképesség fejl. Láberő fejl. Törzsizom erő fejl.</p> <p>Zenei fejl.: halkabb-hangosabb</p>	<p>2. Egyensúlyozó járás padon nagyok karkörzéssel előre, kisebbek oldalsó középtartással.</p> <p>Előző fogójáték folytatása, akit megfognak, a padon végzi el a feladatot.</p> <p>Szervezés: „Seprűk” összeszedése</p>	<p>Most új boszorkányokat választunk, akik más varázserővel rendelkeznek. <i>Mondóka....</i> „ „Amelyik tündért megfogják, annak fel kell lépnie erre a varázshídra, ide tettem nektek egy nyilat! Innen kell indulni! A padon végig kell menni, úgy, hogy nagyok – malomkörzéssel mennek, kicsik így: oldalra nyújtjátok a karotokat. Az, az ügyes, aki nem esik le. (Meggérek egy gyermeket, hogy mutassa be.) Többször cserélem a fogókat.</p> <p>Ki az, aki kettőnél többször ment végig a padon? Ki az, akit nem fogtak meg? (csendben összeszedem a botokat) Akiket nem fogtak meg, a többiekkel szolidaritásként gyorsan menjenek végig a varázshídon, háromszor. Addig a többiekkel mondjuk el a mondókánkat halkán a híd alatt lakó állatkáknak, háromszor, helyben járással.</p>	<p>5'</p>

Befejező rész

Cél	Foglalkozás anyaga	Feldolgozás módszere, vezényszavak, utasítások, a differenciálás lehetőségei	Idő
Tanult mozgás gyakorlása. Reagálás gyorsaság, memória fejl., egyensúlyérzék, téri tájékozódás, számosság f.	<p>Játék: „Tündér, boszi, fatörzs”/Tűz- víz- repülő variáció/ „Tündér”-- mindenki futkározhat. „Boszi”-- álljanak fel a padra. „Fatörzs”-- megállnak egy helyben és forognak 5x és futhatnak tovább.</p>	<p>Most pedig „Tündér, boszi, fatörzs” játékot fogtok játszani. Ha azt kiáltom: tündér, mindenki repkedhet szabadon. Ha azt kiáltom: boszi, mindenki meneküljön a varázshídra,. Ha azt kiáltom: fatörzs, mindenki álljon meg. <i>Így! Mindent mutatok.</i> „Alapállás, kar magas tartásban nyújtózkodva, mint egy terebélyes fa. Forogjatok ötször, majd futhattok tovább, mint tündérek. „Tündér!.....</p>	4'
Nyújtások, légző, levezető gyakorlat. Tartásjavítás.	<p>Járás körbe, légző gyakorlat.</p> 	<p>„És most lépjetelek le a padokról előre, forduljatok menetirányba, járás körbe indulj!” (A gyerekek előtt megyek, vezetem őket, amíg kialakul a kör.) „Mindent jól nézzetek meg!”... „Álljatok meg forduljatok a kör közepe felé! Most fújjuk el a varázserdőt, jó nagyot fújjatok. Vegyetek egy nagy levegőt és fújjátok ki, majd újra vegyetek egy nagy levegőt és fújjátok ki. És már el is rejtettük a varázserdőt. Nézzük meg, hogy jó munkát végeztünk e? Érintsetek meg a földet, úgy, hogy nyújtva maradjon a lábatok. Érzitek? Ez már az óvoda udvara. Most nyújtózkodjatok meg magasra. Látja valaki még a varázserdőt? Én már nem is látom. Újra gyerekek vagytok!</p>	3'

<p>Ritmusérzék fejlesztése</p>	<p>Vonulás mondókával. Szerek elpakolása.</p>	<p>Egészségetekre! Most pedig bemegyünk az öltözőbe! Arra kérem Zs. és Kl. –t, hozzátok a lepedőket. PÉ és SÁ, hozzátok a „seprűket” illetve a botokat.”</p> <p>Forduljatok menetirányba! Gyertek utánam! „Erre kakas.....” A padok elpakolását megoldom, amíg a gyerekek öltöznek.</p>	<p>S: kb. 30’</p>
--------------------------------	--	---	-------------------

TEVÉKENYSÉGI FORMA TERVEZETE / 2

(Várkonyi Csilla hallgató munkája alapján)

A tevékenység vezetője:**Helyettes:****Mentor óvodapedagógus neve:****Helyszín (óvoda neve, címe):** (az óvoda udvara)**A tevékenység időpontja:**(délelőtti játék idő után, ebéd előtti félórán)**Korcsoport:** vegyes (3-7 év), Létszám: 25 fő**A tevékenység tartalma:** Távolugrás rávezető gyakorlatok. Futások, irányváltoztatással, páros futó és fogó játékok.**A tevékenység típusa:** vegyes (új és ismétlődő mozgásanyag és képességfejlesztés)**A tevékenység céljai, feladatai:****1. Az Alapprogram szerinti nevelési feladatok:**

- *az egészséges életmód alakítása:* az egész. óvodai mozgás egészséges életmódot szolgáló alapvető jelentősége
- *az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása:* a tevékenységet kísérő kommunikációs eszközök változatai, és a mozgás gondolkodási műveleteket és képességeket fejlesztő jelentősége
- *az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés:* Egymás testi épségére való figyelem. Türelemre, fegyelemre való nevelés. Egymásra való odafigyelés.

2. Speciális módszertani feladatok: - a feladatok során részletezve**A tevékenység előzményei:**

- „Reggeli harmat kelti a lepkét...” (ÉNÓ) dal tanulása

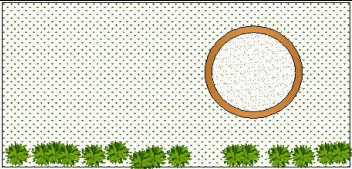
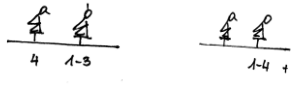
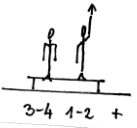
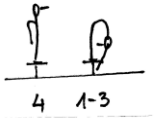
- „Napkorong” közös elkészítése

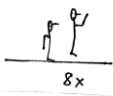
Koncentráció egyéb tevékenységekkel:*Matematika:* páros, páratlan fogalma*Ének:* hallásfejlesztés/hangszer*Irodalom:* Pillangó mese feldolgozása*Vizuális:* közösen elkészített „Napkorong” felhasználása*Környezeti nevelés:* időjárás**A tevékenység eszközei:** háló, „Nap korong”, fehér kendő, rugós dob**A tevékenység szervezeti formái:** kötött

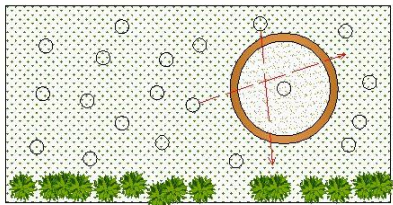
A tevékenység várható menete:

Bevezető rész

Cél	Foglalkozás anyaga	Feldolgozás módszere, vezényszavak, utasítások, a differenciálás lehetőségei	Idő
<p>Gyors szervezés elősegítése.</p> <p>Motiváció</p>	<p>1. Szervezési feladatok:</p> <p>a) Kijelölöm az udvaron a játék területet. (az udvar hátsó füves területe, a nagy kerek homokozóval.) Előkészítem a korábban készített sárga napkorongot, a rugós-doboz hangszert, és három fehér kendőt.</p> <p>b) Motiválás „Reggeli harmat kelti a lepkét...” dal éneklése.</p>	<p>Gyerekek! Gyertek ide! Most már jól kijátsoztátok magatokat! Játsozunk, mozgunk még egy kicsit!</p>	
<p>Izmok bemelegítése, figyelem, koncentráló képesség, téri tájékozódás, reagálás gyorsasága, egyensúlyérzék, hallásfejlesztés. Időjárás változása.</p>	<p>2. Előkészítő gyakorlatok:</p> <p>a.) <u>„Lepke jaj”</u> <u>avagy „Menekülés a vihar elöl”</u> („Napfelkeltés” mintájára) A gyerekek futkároznak karlengetéssel össze vissza. Hangadásra a homokozóba futnak. „Nap” vizuális jelre a tovább futnak.</p>	<p>Figyeljete gyerekek! Emlékezete a lepkés dalra? Énekeljete el!</p> <p>Most azt fogjuk játszani, hogy lepkék vagytok, és kedveteke szálldostok, szaladgálotok a réten. De! Figyeljete nagyon! Egyszer csak jajj, közeledik a vihar! Ha ezt a hangot halljátok, akkor dörög az ég! (<i>doboz hangszert megzörgetem</i>) Menydörgés! Szaladjatote be az óriási lapulevél alá, ami a homoko-</p>	3'

<p>Szervezet felkészítése a terhelésre. Egyensúlyérzék fejlesztés. Tartásjavítás Egymásra figyelés.</p> <p>Lábizom erősítés. Téri tájékozódás. Reagálás gyorsasága. Egyensúlyérzék. Pár-páratlan fogalmatematika. Testséma fejlesztés. Egymásra figyelés.</p>	 <p>b.) <u>Padgyakorlatok:</u> H.: Nyakizmmainak nyújtása, egyensúlyérzék fejlesztés</p> <p>H.: Hát és karizom nyújtó gyakorlat. Tartásjavítás. Egyensúlyérzék fejl.</p> <p>H.: Lábizom nyújtó gyakorlat.</p> <p>H.: lábizom erősítés.</p>	<p>zó lesz most, a tető alá bújjatok, guggoljatok le, hogy kevésbé érjen a vihar szele. Közben figyeljetek rám! Ha felemelem ezt a sárga napkorongot (<i>mutatom</i>), akkor kisütött a napocska, a vihar elvonult, újra repkedhettek, szaladgálhattok a réten. HVU: Figyeljetek egymásra, ne ütközzetek össze! Itt a napkorong! Futás! Utolsó „Mennydörgésnél” leállítom a játékot.</p> <p>- ismétlés többször-</p> <p>Elmúlt a vihar. (A gyerekek a lapulevél alatt a homokozóban vannak.) - Lassan álljatok fel, lépjetek a homokozó szélére és óvatosan guggoljatok le, kéztámasz. Nézzetek körül, erre is, arra is tényleg elmúlt-e a vihar? Nézzetek fel az égre, eltűntek-e a viharfelhők? Erre is, arra is. (<i>magam is mutatom</i>) Nagyon jó! Ügyesen forgatjátok a fejeteket! Elég!</p> <p>A sok kuporgásban nagyon elgémberedtek. Álljatok fel, emelkedjetek lábujjra és nyújtózkodjatek a szárnyaitokkal magasra, egyikkel, másikkal. Még és még. 1-2, 3-4! (<i>mutatom</i>) Elég!</p> <p>Most nézzétek meg, hogy melyik pillangó tudja megérinteni a homokozó szélét megérinteni úgy, hogy a lába nyújtva marad? Megmutatom! Nézzétek! Petit nézzétek, és Klárikát... stb.</p>	<p>3'</p> <p>3'</p>
--	---	--	---------------------

	 <p>c.) <u>„Hernyó legyen akinek nincs párja”</u> („cica legyen, akinek nincs párja” mintájára)</p> <p>Futkároznak a gyerekek a kijelölt helyen. Jelre:</p> <p>Először futva, majd 1 lábon szökdelve keresnek párt, találkozáskor jobb kezét összecsapják, majd jobb könyököt, jobb vállat, jobb térdet. Mindig új párt kell keresni.</p>	<p>Jól van, elég!</p> <p>Most lépjetek le a homokozó széléről kifelé, és forduljon mindenki felém.</p> <p>Most szökdeljétek kicsiket, szárnyak lebbenjenek! Most nagyobbakat, ki tud jó magasra ugrani? Nézzétek B.-t, milyen nagyokat ugrik! Nagyon jó, ügyes vagy!</p> <p>Most, hogy a kis lepkék jól megmozgatták az elgémberedett tagjaikat és kisütött a napocska, újult erővel, vidáman repkednek a virágos réten. Azt játsszák, hogy „Hernyó legyen, akinek nincs párja” (beállok, hogy legyen páratlan gyerek) Gyorsan keressetek párt magatoknak.</p> <p>Mikor megvan a páros, csapjátok össze a jobb szárnyatokat. Eszterrel mutatom, Így! A páratlanul maradt lepke azt kiáltja: „hernyó legyen, akinek nincs párja”</p> <p>Akkor újra szétrebbentek és most 1 lábon ugrálva keressetek párt.</p> <p>A találkozásnál most a jobb könyökötöket érintsétek össze, majd a jobb vállat, jobb térdet... Rajta!</p> <p><i>Folyamatosan „felügyelem” a játékot. Buzdítok, korrigálok, dicsérek.</i> (Az utolsó játéknál kiszállok, hogy mindenkinek legyen párja.)</p> <p>Elég! Álljatok meg!</p> <p><i>Közben megbeszéljük a páros–páratlan fogalmát.</i> „Ha ketten vagytok, az egy pár. Ha egyedül, az páratlan.”</p>	4'
--	---	--	----

	<p>varos fogó mintájára) A körben a fogó. A gyerekek át-át futnak a körön, a fogó igyekszik valakit elkapni. Ha sikerül, szerepet cserélnek.</p> 	<p>Csibészke manó érkezik a rétre, lepkehálóval a kezében, hogy lepkét fogjon, a gyűjteményébe (<i>vékony hálót adok neki</i>). De a virágtündér bűvös kört rajzol köré, - ez lesz a homokozó, amiből nem tud kilépni. Bende, te leszel Csibészke. Maradj a bűvös körben. Többiek lépjenek ki! A lepkék incselkednek a manóval, át-át röppennek/futnak a bűvös körön, hogy boszszantsák. Ha Csibészke megérint valakit, szerepet cseréltek. Nagyon vigyázzatok a homokozó szélére, nézzétek csak! (<i>Mutatom.</i>) Jól meg kell emelnetek a térdeteket, hogy meg ne botoljatok benne! Rajta! <i>Írányítok, buzdítok, dicsérek, ha kell, beavatkozom.</i> Elég! Álljatok meg, másik játék következik.</p>	
--	--	--	--

Befejező rész

Cél	Foglalkozás anyaga	Feldolgozás módszere, vezényszavak, utasítások, a differenciálás lehetőségei	Idő
<p>Tolerancia, egymásra odafigyelés fejlesztése.</p> <p>Figyelem, reagálás gyorsaság, térítájékoztató-dó képesség, egyensúlyérzék fejlesztése</p>	<p>Egymás iránti kedvesség, segítőkészség, figyelem képességének fejlesztése, (ki)alakítása.</p> <p><u>a.) „Dér úrfi”</u> („terpeszfogó” játék alapján.) Egy gyerek /később 3 gyerek/ lesz</p>	<p>Eddig nagyon ügyesen vigyáztatok egymásra. Most a segítségetekre, kedvességetekre lesz szükség!</p> <p>Dér úrfi viharzik át a tájon. Mindent megdermeszt amire/akire ráfújja jeges leheletét. De a lepkék szeretik egymást, összetartanak és</p>	<p>5'</p>

<p>tése. Időjárás /dér megbeszélése</p> <p>Relaxáció</p> <p>Tanult mozgás gyakorlása. Reagálás gyorsaság, memória fejl., egyensúlyérzék</p>	<p>Dér úrfi, ő a fogó. Fehér kendővel jelölve. A gyerekek (lepkék) összevissza futkároznak. Akit megérint Dér úrfi a fehér kendőjével és ráfúj, az jéggé dermed abban a pózban, amiben épp volt. A többi lepke megmentheti, ha megsimogatja a fejét, és tovább futhat.</p> <p>b.) Ének: „Reggeli harmat kelti a lepkét”</p> <p>c.) Értékelés, bevonulás, pólcseré.</p> <p>Eszközök elpakolása.</p>	<p>a szeretet melegével megmenthetik, feléleszthetik társaikat. Csak meg kell simogatni a társuk hátát</p> <p>Robi, te leszel Dér úrfi, itt ez a fehér kendő! Akit elérsz, megérinted a kendővel és ráfújsz! Tudjátok miért fehér kendőt hoztam?..... közösen megmagyarázzuk.</p> <p>Ne felejtsetek el a mentést! Figyelem, ki menti meg legtöbb testvérkéjét. Vigyázzatok, hogy ne ütközzetek össze! Rajta! <i>Közben választok még 2 fogót! Nagyjából, percenként lecserélem a fogókat.</i></p> <p>Álljatok meg! Forduljatok felém. Énekeljük el újból a Reggeli harmat..... dalt.</p> <p>Értékelek, dicsérek. K. légy szíves hozd magaddal a kendőket, a Napot és a hálót. Most pedig kis pillangók, röppenjete be a csoportszobába, cseréljétek le a lepke trikót a száraz váltó pólóra, és ezzel változtatok vissza óvodásokká. Menjetek a mosdóba! Egészségetekre!</p>	<p>3'</p> <p>S.: 30'</p>
---	---	---	--------------------------

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE – KÖRNYEZETI TARTALOMMAL**TEVÉKENYSÉGI FORMA TERVEZETE / 1****A tevékenység vezetője:****Mentor óvodapedagógus neve:****Helyszín: (óvoda neve, címe/ a csoport neve):**

A tevékenység helyszíne: csoportszoba

A tevékenység ideje:**Korcsoport:** vegyes (3–7 éves korig)**A tevékenység tartalma:** Megemlékezés a Föld napjáról**A tevékenység előzményei**

- Föld, Nap, Hold készítése papírmáséból,
- Naprendszer festése
- Terepasztal készítése agyagból
- A víz építő és romboló munkájának megfigyeltetése terepasztalon a Víz világnapja jegyében
- Kirándulás a Szemlőhegyi barlangban
- Kirándulás a Margitszigetre – romok, szobrok
- Vár ragasztása kőlapokból
- Séta az óvoda körül, szenzitív játékok a „dombokon”
- Séta a szelektív hulladékgyűjtőkhöz
- A komposztláda tartalmának megvizsgálása

A tevékenység célja: Élettelen és élő környezeti tényezők, kapcsolatuk, védelmük fontosságának bemutatása**A tevékenység feladatai:****1. Az Alapprogram szerinti általános nevelési feladatok:****1.1 Az egészséges életmód kialakítása**

Mozgásképesség alakítása:

- mozgáskoordináció és téri tájékozódás fejlesztése a csoportban való mozgással, a többi gyermek és tárgyak kikerülésével
- egyensúlyérzék fejlesztése a forgó mozgásokkal,
- a Földet alkotó kőzetek védelme fontosságának tudatosítása.

1.2 Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés:

- vár építése ragasztással kőlapokból pozitív érzelmek alakítása környezetünk élettelen összetevői iránt,
- kitartás alakítása a változatos tevékenységformákkal,
- szabálytudat erősítése játékszabályok betartásával,
- az együttműködés fejlesztése a közös játékok során,
- megfigyelőképesség fejlesztése a kőzetek, a talaj megfigyelésével

1.3 Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása.

az érzékelés fejlesztése a kőzeteket alkotó ásványok színének, nagyságának megfigyelésével,

- az emlékezet fejlesztése a kőzetek csoportosításával,
- azonosító és megkülönböztető képesség fejlesztése a kőzetek válogatásával
- verbális fejlesztés az ok-okozati összefüggések pontos megfogalmazásával
- szókincs bővítés: bolygó, élettelen, talaj

2. Speciális módszertani feladatok:

Kiemelt feladat: A Föld napja zöld, jeles nap fontosságának bemutatása, tudatosítása

A módszertanra jellemző sajátos feladatok:

- bolygó és csillag megkülönböztetése
- a Föld helye a Világegyetemben
- a Föld mint bolygó jellemzése
- kőzetek tulajdonságainak megfigyelése, jelentőségük bemutatása
- a földalatti és a föld feletti képződmények (barlangok, dombok) és a kőzetek összefüggéseinek megértetése
- a kőzetek és a talaj összefüggésének bemutatása
- a talaj jellemzői, összefüggése a növényekkel
- talajszennyezés formái, kiemelten: a hulladék
- természet- és környezetvédelem, a Föld napja

A tevékenység típusa: vegyes (új ismeret és ismétlő)

A tevékenység eszközei: földgömb, Nap, Hold, kőzetek, kavicsok, A/4 méretű képek: folyó, hegy, homoksvatagdombok, dombok, barlangok, A/5 méretű fényképek a csoport sétáinak, kirándulásaink helyszínén látott kőzetekről, szemetes és tiszta táj, kosarak, fehér négyzetrácsos papírcsík, műanyag dobozok, kis tálak, talaj, szelektív hulladékgyűjtők, hulladékok.

Szervezeti forma: kötetlen

Koncentráció más tevékenységi területekkel:*Matematikai nevelés:*

- mennyiségfogalom alakítása a kiválogatott kőzetek, kavicsok mennyiségének összehasonlításával, több-kevesebb-ugyanannyi kisebb-nagyobb-ugyanolyan nagy, hosszúkás-gömbölyű, irányok

Verselés, mesélés:

- Marie Louise Vert: A kő, aki mindig elégedett volt
- Zelk Zoltán: A kis patak
- Duna-mesék: A forrás álma
- Darázs Endre: Mese a Napról

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc:

Süss fel nap!, Hold, hold, fényes lánc..., Látom a holdat... Hej, vára, vára..., Esik az eső..., Essél, eső, essél..., Hegytői árnyas fák...

Rajzolás, mintázás, kézi munka:

- Föld, Nap, Hold készítése papírmaséból
- terepasztal készítése agyagból
- szobrászkodás
- vár készítése kőlapokból
- homokkép készítése homokszórással

Mozgás:

- finommotoros képességek fejlesztése a kőzetek több szempont szerinti válogatásával, a képek válogatásával

A TEVÉKENYSÉG VÁRHATÓ MENETE**Kezdő szakasz****a) szervezés**

- az eszközök előkészítése: saját készítésű földgömb, Nap, Hold, kosarak, képek barlangokról, hegyről, dombról, homoksvatagról, kőzetek, négyzetrácsos papír, szelektív hulladékgyűjtők, egy zsák hulladék,
- készítsen helyszínrajzot, ahol pontosan jelölve van, hogy melyik feladatot hol oldja meg

b) motiváció

- eszközök elővétele
- képek (barlangokról, hegyről, dombról) válogatása
- vers elmondása: Gyárfás Endre: Hallgasd a csendet
Darázs Endre: Mese a Napról

Tartalom feldolgozása

Sorrend, időtar-tam	A tevékenység tartalma, módszerek, eszközök, munkaforma,	A tevékenység vezetése, az óvodapedagógus kérései, kérdései	Nevelési feladatok, Képességfejlesztési lehetőségek	Differenciálási lehetőségek életkor és egyéni fejlettség szerint
5'	<p>1. Tevékenység: Föld, Nap, Hold mozgásának utánzása, eljátszása,</p> <p>Környezeti tartalom: <i>a Föld, a Nap, a Hold mozgásával kapcsolatos ismeretek felidézése: forgás, keringés</i></p> <p>Módszerek: gyermek módszerei: megfigyelés, leírás, összehasonlítás óvodapedagógus módszerei: magyarázat, ellenőrzés, értékelés gyermek és óvodapedagógus közös módszerei: beszélgetés</p> <p>Eszközök: égitestek papírmáséból</p> <p>Munkaforma: csoportos</p> <p>Szervezés: a papírmásé égitesteket tartó gyermekek kiválasztása, a „szerepek” kiosztása.</p>	<p>A Nap egy csillag. A Föld is? Mi a Föld? Emlékeztek még, hol kering a Föld? És mit csinál még közben? És a Hold mit csinál?</p> <p>Ki szeretné, utánozni!</p> <p>Most üljetek le a szőnyegre!</p>	<p>megfigyelőképesség azonosító és megkülönböztető képesség, emlékezet, beszédkészség, finom mozgások fejlesztése, mozgáskoordináció és téri tájékozódási képesség</p>	<p>kisebbségek megfigyelők, nagyobbak aktív résztvevők</p>
5'	<p>2. Tevékenység: képek válogatása: a sétákon, kirándulásokon készült kisebb méretű, általában a kőzetek valamely formáját ábrázoló nagyobb méretű képek</p>	<p>Emlékeztek hol voltunk kirándulni? Aki tud egy helyet mondani, tegye az ujját az orrára! Te mire emlékszel, hol vol-</p>	<p>emlékezet, verbális képességek, megfigyelő, leíró, azonosító és megkülönböztető képesség</p>	<p>az átélt élmény alapján</p>

	<p>Környezeti tartalom: <i>A kőzetekkel kapcsolatos tapasztalatok, a kirándulások élményeinek felidézése</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - a föld alatt: barlangokban - a föld felett: dombok, hegyek oldalán <p>Módszerek: gyermek módszerei: megfigyelés, leírás, összehasonlítás óvodapedagógus módszerei: magyarázat, ellenőrzés, értékelés gyermek és óvodapedagógus közös módszerei: beszélgetés</p> <p>Eszközök: A/4 méretű képek: folyók, hegyek, homoksivatagdombok, dombok, barlangok, A/5 méretű fényképek a csoport sétáinak, kirándulásainak helyszínén látott kőzetekről,</p> <p>Munkaforma: egyéni</p> <p>Szervezés: a gyermekek leültetése a szőnyegre, a képeket tartalmazó tálcák középre helyezése.</p>	<p>tunk? Mit láttunk ott? Mindenki válasszon egy nagyobb képet! Kinek a képén van hegy? Kinek a képén van domb? Kinek a képén van barlang? Kinek képén van homoksivatag? Emelje fel! Mindenki válasszon egy kisebb képet! Kinek a képén van olyan hegy, amit a kiránduláson láttunk? Kinek a képén van olyan domb, ahol játszottunk? Kinek a képén van olyan barlang, mint ahol voltunk?</p>		
5'	<p>3. Tevékenység: kőzeteket tartalmazó tálcák elhelyezése az adott kőzetet már tartalmazó kosarakba</p> <p>Környezeti tartalom: <i>Kőzetek, kavicsok, agyag, homok szétválogatása különböző szempontok alapján</i></p>	<p>Nézzétek meg, mit láttok a tálcákban? Vajon miben hasonlítanak? Miben különböznek? Válasszatok egy kis tálát, és tegyétek bele abba a kosárba, amelyikben már van</p>	<p>megfigyelőképesség, azonosító és megkülönböztető képesség, emlékezet, beszédkészség, finom mozgások, mozgáskoordináció és téri tájékozódás</p>	<p>kisebbség a tálcák színe alapján, nagyobbak a kőzetek nagysága alapján</p>

	<p>a. - gyermekek javaslatai alapján b. az óvodapedagógus szempontjai szerint: a kőzetek nagysága alapján</p> <p>Módszerek: gyermek módszerei: megfigyelés, leírás, összehasonlítás, csoportosítás óvodapedagógus módszerei: magyarázat, ellenőrzés, értékelés gyermek és óvodapedagógus közös módszerei: beszélgetés</p> <p>Eszközök: kőzetek, kavics, homok, agyag kis műanyag tálakban, ugyanezek a kőzetek kis tálakban, különböző kosarakban elhelyezve különböző színű tálakban.</p> <p>Munkaforma: egyéni Szervezés: a kosarak elhelyezése a földön, a különböző méretű kőzeteket tartalmazó kis tálak belehelyezése</p>	<p>olyan! gyermek javaslata alapján nincs benne</p>		
5'	<p>4. Tevékenység: kőzetdarabok és kavics párokba rendezése a négyzetrácsos papírlapon</p> <p>Környezeti tartalom: Kőzetek számosságának megállapítása, összehasonlítása</p> <p>Módszerek: gyermek módszerei: megfigyelés, leírás, összehasonlítás óvodapedagógus módszerei: magyarázat, ellenőrzés, értékelés</p>	<p>Mi van a kosarakban? Melyikből van több? Miért gondold? Hogyan tudhatnánk meg biztosan, hogy jót mondtál-e?</p>	<p>problémamegoldó gondolkodási azonosító- és megkülönböztető képesség, verbális képességek</p>	<p>kisebbség: Melyikből van több? nagyobbak: Mennyivel van több?</p>

	<p>gyermek és óvodapedagógus közös módszerei: beszélgetés, Eszközök: közetdarabok, kavicsok, négyzetrácsos papír Munkaforma: csoportos</p>			
2'	<p>5. Tevékenység: Játék a kavicsokkal Környezeti tartalom: <i>Eső hangjának utánzása kavicsok összeütögetésével.</i> Módszerek: gyermek módszerei: megfigyelés, leírás, összehasonlítás óvodapedagógus módszerei: magyarázat, ellenőrzés, értékelés gyermek és óvodapedagógus közös módszerei: beszélgetés Eszközök: kavicsok, a gyermekek keze Munkaforma: egyéni Szervezés: kavicsok elhelyezése egy kosárban a szőnyegen</p>	<p>Ütögessétek össze, úgy, hogy akinek megérintem a vállát, lassan ütögessen! Amikor megint megérintem, hagyja abba!</p> <p>Még egyszer ütögessétek össze az Essél eső, essél kezdetű mondókára</p>	<p>megfigyelőképesség, emlékezet, finom mozgások, mozgáskoordináció</p>	<p>a kavicsok nagyságában</p>
5'	<p>6. Tevékenység: műanyag dobozokban lévő talaj megtapintása, képek nézegetése növények, állatok és a talaj kapcsolatáról Környezeti tartalom: <i>Élettelen és élő kapcsolatának tudatosítása: a termőtalaj</i> Módszer: gyermek módszerei: megfigyelés, leírás, összehasonlítás</p>	<p>Tudjátok-e, hogy mi van a dobozban? Mit gondoltok, miből lett? Hogyan? Miért termőtalaj? Emlékeztek, mit láttunk a komposztládában? Miért van szükségünk rá?</p>	<p>megfigyelőképesség beszédképesség fejlesztés</p>	<p>saját élmények felidézése a talajban élő állatokról</p>

	<p>óvodapedagógus módszerei: magyarázat, ellenőrzés, értékelés gyermek és óvodapedagógus közös módszerei: beszélgetés Eszköz: műanyagdobozok, talaj, képek, Munkaforma: egyéni, csoportos A gyerekek invitálása folyamatosan</p>			
5'	<p>7. Tevékenység: hulladékok különválogatása Környezeti tartalom: Szelektív hulladékgyűjtés jelentőségének tudatosítása Módszer: Eszköz: szelektív hulladék Szervezés: a hulladékok és a saját készítésű szelektív hulladékgyűjtők elhelyezése a szőnyegen, kisebbek: papír, üveg felismerése, nagyobbak: fémek, több anyagból préselt dobozok felismerése Munkaforma: egyéni, csoportos</p>	<p>Mit öntöttem ki a zsákból? Mi a szemét? Mit nevezünk hulladéknak? Hogyan tudnánk eldönteni, mi van a hulladék „kupacban”? Válogassuk szét! Miket találtunk? Milyen anyagból készültek? Miért nem a szemétbe dobjuk ezeket? Lehet még használni ezeket a dolgokat? Hogyan? Mire? Mit kell tenni otthon is, hogy ne utólag kelljen szétválogatni? Melyik színű kukába kell dobni?</p>	<p>A válogatásoknál alapvető fejlesztési lehetőségek lehetnek a gondolkodási műveletek fejlesztése terén: Analízis – szintézis, összehasonlítások, következtetések.</p>	<p>kisebkek: papír, üveg felismerése, nagyobbak: fémek, több anyagból préselt dobozok felismerése egyéni élmények a szelektív hulladékgyűjtőnél tett sétáról</p>

Befejező szakasz

- homokszórással kép készítése (egyszerű-rövid átvezető feladat)
- agyagból készült terepasztalon játék kezdeményezése
- kavicsfújó verseny

TEVÉKENYSÉGI FORMA TERVEZETE / 2**A tevékenység vezetője:****Mentor óvodapedagógus neve:****Helyszín (óvoda neve, címe/ a csoport neve):**

A tevékenység helyszíne: csoportszoba

A tevékenység időpontja: pl. egy őszi nap**Korcsoport:** vegyes (3–7 éves korig)**A tevékenység tartalma:** Ősz – őszi fák, levelek, magvak, termések jellemzői**A tevékenység előzményei:**

- Séta: tapasztalatgyűjtés az óvoda környékén és az Óbudai-szigeten
- Kirándulás: a pomázi Almáskertbe, a Szentendrei Szabadtéri Múzeumba
- Kincsek (kavicsok, csipkebogyó, galagonya, gesztenye, dió, makk, mogyoró,) gyűjtése a séták, kirándulások során.
- Irodalmi és zenei anyag: Tímár Jánosné: Ősz, Polgár István: Szeptemberi vendég, Fújja a szél a fákat...(mondóka), Weöres Sándor: Galagonya, Gryllus : Hallgatag erdő (zenehallgatás)
- Gesztenyefigurák barkácsolása, Weöres Sándor: Gesztenye úrfi
- Falevelek felületfestése, Nemes Nagy Ágnes: Gesztenyefalevél
- Katica készítése dióhéjból, Csoóri Sándor: Dióbél bácsi, Dombon törik..., Kiszáradt a diófa
- Sün készítése krepp papírból, felületfestése, Gryllus: Mókus, mókus

A tevékenység céljai: Az őszi természet jellemzőinek megfigyelése, felismerése, tudatosítása**A tevékenység feladatai:****1. Általános feladatok az Alaprogram szerint:****Az egészséges életmód alakítása**

- mozgáskoordináció és téri tájékozódás fejlesztése a csoportban való mozgással, a többi gyermek és tárgyak kikerülésével
- finommozgások fejlesztése a termések, magvak válogatásával,

Az érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

- kitartás alakítása a változatos tevékenységformákkal,
- szabálytudat erősítése játékszabályok betartásával,
- együttműködési képesség fejlesztése a közös játékok során,
- közösségi nevelés az együttes tevékenység során.

Az anyanyelvi, az értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

- az érzékelési folyamatok fejlesztése a magvak színének, formájának megfigyelésével,
- az emlékezet fejlesztése az előzmények felidézésével,
- a problémamegoldó gondolkodás fejlesztése a magvak, termések válogatásával, csoportosításával,
- az azonosító és a megkülönböztető képesség fejlesztése a termések, magvak és levelek válogatása során,
- verbális fejlesztés az ok-okozati összefüggések pontos megfogalmazásával,
- szókincs bővítés: csonthéjas, avar, monoton.

2. Speciális módszertani feladatok:**Kiemelt feladat:**

Az ősszel érő termések, magvak ((dió csonthéjas magja, vadgesztenye magja, vörös tölgy makk termése, közönséges mogyoró makk termése) megismertetése.

A módszertanra jellemző sajátos feladatok:

- a megfigyelt, tapasztalt őszi időjárás jellemzése,
- az időjárás és a növények változása közötti összefüggések tudatosítása,
- a megfigyelt fák, termések, magvak felismerése, megnevezése, jellemző jegyeik tudatosítása,

A tevékenység típusa: vegyes

A tevékenység eszközei: termések, magvak, (dió csonthéjas magja, vadgesztenye magja, vörös tölgy makk termése, közönséges mogyoró makk termése) képek: a fákról, a levelekről, termésekről, karikák 4 db őszi színű, kosarak (ahány gyermek), időjárás tábla,

A tevékenység szervezeti formája: kötetlen

Koncentráció más tevékenységi területekkel:

- *Matematikai nevelés:* Mennyiség fogalom alakítása a kiválogatott magvak, termések mennyiségének összehasonlításával, több-kevesebb-ugyanannyi, kisebb-nagyobb-ugyanolyan nagy, hosszúkás-gömbölyű, irányok
- *Verselés, mesélés:* Csoóri Sándor: Dióbél bácsi, Dombon török..., Nemes Nagy Ágnes: Gesztenyefalevél, Weöres Sándor: Gesztenye úrfi, Tímár Jánosné: Ősz, Polgár István: Szeptemberi vendég, Fújja a szél a fákat
- *Ének, zene, énekes játék, gyermek tánc:* Gryllus: Hallgatag erdő, Gryllus: Mókus, mókus, Kiszáradt a diófa
- *Rajzolás, mintázás, kézi munka:* falevelek színezése, préselt falevelek ragasztása közösen festett fára, őszi fa készítése tépéssel, ragasztással, gesztenyefűzés

A TEVÉKENYSÉG VÁRHATÓ MENETE

Kezdő szakasz

a) szervezés

- az eszközök előkészítése: magvak, termések, levelek, képek fákról és termésekről, karikák
- készítsen helyszínrajzot, ahol pontosan jelölve van, hogy melyik feladatot hol oldja meg

b) motiváció

- falevelek színezése jellegzetes őszi színekre: sárga, barna, piros, bordó, narancssárga
- préselt, színes falevelek ragasztása közösen festett fára,
- őszi fa készítése tépéssel, ragasztással,
- gesztenyefűzés

Tartalom feldolgozása

Sorrend, időtartam	A tevékenység tartalma, módszer, eszköz, munkaforma	A tevékenység vezetése, az óvodapedagógus kérései, kérdései	Nevelési feladatok, képességfejlesztési lehetőségek	Differenciálási lehetőségek (életkor, egyéni fejlettség)
5'	<p>1. Tevékenység: Az aktuális időjárást megjelenítő jelek elhelyezése az időjárástáblán</p> <p>Környezeti tartalom: Az ősszel kapcsolatos tapasztalatok felidézése:</p> <ul style="list-style-type: none"> - az időjárás jellemző jegei, - a természet változásai <p>Módszerek: gyermek módszerei: megfigyelés, leírás, összehasonlítás óvodapedagógus módszerei: magyarázat, ellenőrzés, értékelés</p>	<p>Nézzetek ki az ablakon! Mit láttok? Milyen az időjárás? Honnan tudod, hogy fúj a szél? Honnan tudod, hogy hűvös van? Állj az ajtóhoz! (vagy: Kinyitom az ajtót.) Melyik jelet fogod feltenni? Miért? Tedd fel a táblára a napot, mert süt a nap!</p>	<p>megfigyelőképesség, leíróképesség, azonosító és megkülönböztető képesség, emlékezet, finommozgás fejlesztése, mozgáskoordináció és tértájékozódás figyelem, önfegyelem</p>	<p>kicsik: megfigyelt időjárási jellemzők elmondása</p> <p>nagyok: az időjárás élőlényekre gyakorolt hatásainak összegyűjtése</p>

	<p>gyermek és óvodapedagógus közös módszerei: beszélgetés</p> <p>Eszközök: időjárás tábla, időjárási elemek jelei</p> <p>Munkaforma: csoportos</p> <p>Szervezés: időjárási elemek jeleinek előkészítése</p>			
5'	<p>2. Tevékenység: a termések, magvak elhelyezése a kosár előtt, majd visszahelyezésük a kosárba.</p> <p>Környezeti tartalom <i>Az összegyűjtött termések, magvak felismertetése, megneveztetése, jellemzés: színük, nagyságuk, formájuk, felületük,</i></p> <p>Módszer: beszélgetés, megfigyelés, összehasonlítás,</p> <p>Eszköz: magvak, termések, kosarak,</p> <p>Munkaforma: csoportos Esetleg mikrocsoportos (mókusok versenye), mozgásos, kevergélős, gyűjtögetős játék</p> <p>Szervezés: a gyermekek a szőnyegen ülnek, mindenki kap egy kosarat, amelyben termések és magvak vannak (dió, mogyoró, makk, gesztenye)</p>	<p>Mit láttok a kosaratokban? Emlékeztek, mikor szedtük ezeket a magvakat? Emlékeztek, hol szedtük ezeket? Mit vettem, ki a kosaramból? Nevezzétek meg! Vegyétek ki Ti is ugyanazt a kosaratokból, tegyétek elé a szőnyegre! Ki tudja megmondani, hányféle magot vettetek ki a kosaratokból? Ki tudja megmondani, hányféle termést vettetek ki a kosaratokból? Melyik a legnagyobb? Tedd magad elé! Most melyik a legnagyobb? Tedd a jobb oldalára! A makk hányadik a sorban? (balról jobbra) Mi a második? Most tegyétek vissza a kosaratokba!</p>	<p>emlékező, azonosító és megkülönböztető képesség, megfigyelő képesség, finommozgás fejlesztése,</p>	<p>kisebbek: magvak, termések felismerése, elkülönítése nagyok: a magvak termések jellemzőinek biztos tudása, matematikai tartalom feladatainak megoldása</p>

<p>5'</p>	<p>3 Tevékenység: a kis kosarakból a terméseket és magvakat a gyermekek beleöntik a nagyobb kosárba, majd annak tartalmát szétválogatják a tálcákra, a megbeszélte szempontok alapján Környezeti (és matematikai) tartalom: <i>Az őszi termések, magvak, szétválogatása különböző szempontok alapján</i> - gyermekek javaslatai alapján, - az óvodapedagógus szempontjai szerint - a fajok megnevezésével - termések, magvak alakja alapján - termések, magvak felülete alapján Módszerek: gyermek módszerei: megfigyelés, leírás, összehasonlítás óvodapedagógus módszerei: magyarázat, ellenőrzés, értékelés gyermek és óvodapedagógus közös módszerei: beszélgetés Eszközök: őszi termések, magvak, (makk, dió, gesztenye, mogyoró), kosarak, egy nagy kosár Munkaforma: csoportos, egyéni</p>	<p>Elkezdtem válogatni, tudtok segíteni? Hogy hívják ezeket? A növény melyik része ez?</p>	<p>- gondolkodási műveletek fejlesztése a válogatással: analízis-szintézis, összehasonlítás, ok-okozati összefüggések felismerése, következtetések létrehozása. - problémamegoldó képesség fejlesztése.</p>	<p>fiatalabbak: megkülönböztetés érzékeléses tapasztalatok útján idősebbek: megkülönböztetések, az ismeretek felidézésével, elvont gondolkodás útján is</p>
-----------	---	--	--	--

	<p>Szervezés: négy, különböző színű tálca, egy nagyobb kosár elhelyezése a szőnyeg közepén, a már üres kis kosarak összegyűjtése</p>			
5'	<p>4. Tevékenység: Magvak, termések, elhelyezése a falevél alatti karikában Környezeti tartalom: <i>Az őszi termések, magvak, hozzárendelése az adott fafaj leveléhez</i> Módszerek: gyermek módszerei: megfigyelés, leírás, összehasonlítás óvodapedagógus módszerei: magyarázat, ellenőrzés, értékelés gyermek és óvodapedagógus közös módszerei: beszélgetés Eszközök: őszi termések, magvak, (makk, dió, gesztenye), préselt, laminált levelek, karikák Munkaforma: csoportos, egyéni, Szervezés: eszközök odakészítése a szőnyegre,</p>	<p>Mit láttok a karikák fölött? Ki tudja, ez melyik fa levele? És ez? Tegyétek a karikába annak a fának a magját, amelyiknek a levele a karika fölött van! Tegyétek a karika alá annak a fának a termését, amelyiknek a levele a karikában van!</p> <p>Mit teszel a piros karikába? Miért? Miért tettél ide makkot? Melyik fa ez? Fa vagy cserje</p>	<p>megfigyelőképesség, azonosító és megkülönböztető képesség, emlékezet, beszédkészség, finommozgás fejlesztés, mozgáskoordináció és téri tájékozódás</p>	<p>Előzetes tapasztalaton nyugvó, már beépült ismeretekre épülő feladat, elsősorban az idősebbek számára.</p> <p>Jobban átlátható a feladat vegyes korcsoportban a gyerekeknek, ha falevelekhez (melyek mindegyike a karikák fölött jelöli a halmazt) rendelhető terméseket, magvakat is mindegyik esetben a karikába (bele!) tehetik. Idősebbekkel utána megbeszélhetjük (kérdésekkel) a termések és magvak elnevezést használva az összetartozó tartalmakat.</p>
5'	<p>5. Tevékenység: Játék: Mi van a zsákban? A felismert, megnevezett termések, magvak elhelyezése az</p>	<p>Mit érzel? Milyen felülete? Milyen a formája?</p>	<p>megfigyelőképesség, azonosító és megkülönböztető képesség, emlékezet, beszédkészség,</p>	<p>kicsik kitapogatják, elmondják, amit éreznek, majd megnézhetik, hogy</p>

	<p>adott fafaj levelével jelölt karikákban, a vers elmondása (pl. gesztenyefalevél, Dióbél bácsi)</p> <p>Környezeti tartalom: <i>Őszi termékek, magvak, felismerése, megnevezése bekötött szemmel, tapintással</i></p> <p>Módszerek: gyermek módszerei: megfigyelés, leírás, összehasonlítás óvodapedagógus módszerei: magyarázat, ellenőrzés, értékelés gyermek és óvodapedagógus közös módszerei: beszélgetés</p> <p>Eszközök: őszi termékek, magvak (makk, dió, gesztenye, mogyoró), zsák, karikák, bennük préselt, laminált levelek.</p> <p>Munkaforma: csoportos</p> <p>Szervezés: a gyermekek elhelyezése, hogy mindenki jól lásson, Gyorsabb a játék, ha nem kötjük be a gyerekek szemét. Ha elég nagy a zsák, akkor mielőtt kivesszük ki tudják tapogatni.</p>	<p>Tudod, milyen színű? Miért? Szerinted mi az? Nézzük meg!</p>	<p>készség, finommozgás fejlesztés, mozgáskoordináció, tapintás,</p>	<p>mi az. (Az előző feladatnál történt megfigyelésük alapján már próbát tehetnek a hozzárendelésre, beletehetik a megfelelő karikába. nagyok: kitapogatják, jellemzik, megnevezik, utána veszik ki.)</p> <p>kisebbség: magvak, termékek felismerése, nagyobbak: az összetartozók felismerése</p>
<p>5' Összesen: kb. 30'</p>	<p>6. Tevékenység: A fákat, leveleket, terméseket, magvakat ábrázoló fejdíszek felvétele, csoportok alkotása</p> <p>Környezeti tartalom: <i>Az egy fajhoz tartozó fák, leve-</i></p>	<p>Mit láttok a fejdíszeken? Melyek tartoznak össze? Te mit vettél fel? Kihez tartozol? Keressétek meg a „facsaládókat”!</p>	<p>megfigyelőképesség, azonosító és megkülönböztető ké-</p>	<p>kicsik csak felveszik a fejdíszet, nagyok megkeresik a „társaikat, segítenek a kicsiknek</p>

	<p><i>lek, termések, magvak, felismerése, összerendezése</i> Módszerek: gyermek módszerei: megfigyelés, összehasonlítás óvodapedagógus módszerei: magyarázat, ellenőrzés, értékelés gyermek és óvodapedagógus közös módszerei: beszélgetés Eszközök: őszi termések, magvak, virágzatok (makk, dió, gesztenye, mogyoró), laminált képek, műanyag fejdísztartók Munkaforma: csoportos Szervezés: fejdíszek odakészítése, felvételének segítése,</p>		<p>esség, emlékezet, gondolkodási, finommozgás fejlesztés, mozgáskoordináció és téri tájékozódás</p>	
--	---	--	---	--

Befejező szakasz

1. falevelek színezése
2. gesztenyemag fűzése

A KÜLSŐ VILÁG TEVÉKENY MEGISMERÉSE – MATEMATIKAI TARTALOMMAL**TEVÉKENYSÉGI FORMA TERVEZETE / 1****A tevékenység vezetője:****Mentor óvodapedagógus neve:****Helyszín (óvoda neve, címe):****A tevékenység időpontja:****Korcsoport:** vegyes (3-7 évesek)**A tevékenység tartalma:** Tapasztalatok szerzése a geometria témakörében: tevékenységek tükörrel.

Ismerkedés a tükörrel, tükörképpel; mozgások és tükörképük: közeledés, távolodás, fordulás, forgás, helyzet, állás

A tevékenység típusa:

Új ismeretet feldolgozó és gyakorló

A tevékenység céljai, feladatai:**1. Az Alapprogram szerinti nevelési feladatok**

- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- környezetben való tájékozódást elősegítő tapasztalatok szerzése
- téri viszonyok felismerése
- Kommunikációs képesség fejlesztése

2. Speciális módszertani feladatok

- A tükörkép és eredetijének összehasonlítása: a tükörkép lemásolása mozgással, mozdulatokkal, építéssel: távolság, helyzet, állás és irány megfigyelése és utánzása
- Az érzékelés, érzékszervi kiemelés képességének fejlesztése; változás, összehasonlítás
- A megfigyelés tudatosabbá tévése; azonosítás, megkülönböztetés
- A testséma építés segítése
- A szem-kéz koordináció fejlesztése
- Az önellenőrzés képességének és szokásának kezdeti formálása, az önellenőrzés igényének felkeltése és módszerének formálása
- Motiváltság erősítése a közös matematikai tevékenységben

A tevékenység előzményei

1. Építések, alkotások térben: dobozokból, faépítőkből szabadon, és egyszerű építmények másolása. (Megfigyeltük, hogy van-e olyan kisgyerek, aki másolás során változtatja az építmény körüljárási irányát valamilyen módon.)
2. Mozgások nagytükör előtt, a saját tükörkép figyelése; képek, foltok nézegetése kis zsebtükör mozgatása közben.
3. Forgó készítése

Koncentráció egyéb tevékenységekkel

Mozgás: a testséma megismerésének tevékenységével integrálva

Mese, vers: Kormos István: Kevély kiskakas c. verses meséje

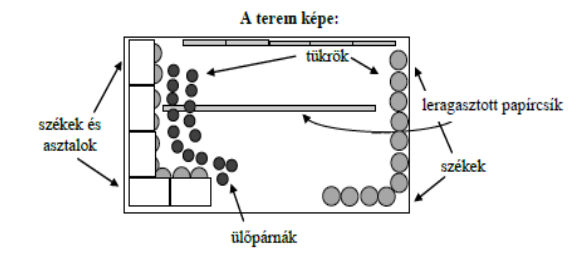
A tevékenység eszközei:

- Fürdőszoba tükör
- Több nagyméretű tükör
- A csoportszoba berendezési tárgyai (székek, egyforma babák, egyforma bábuk, egyforma macik, egyforma autók, egyforma nagyobb építő elemek)
- A gyerekek által készített forgók

A tevékenység szervezeti formái: kötetlen (játékba ágyazott, kezdeményezett)

A TEVÉKENYSÉG VÁRHATÓ MENETE**Kezdő szakasz****Szervezési feladatok, hely és eszközök biztosítása:**

A gyerekek érkezése előtt elrendezem a termet a mellékelt alaprajz szerint. Előkészítem a tükröket és a forgókat, amiket a gyerekekkel készítettünk.

Motivációs lehetőségek:

- A terembe belépő gyerekek szabadon nézegethetik magukat a felállított nagy tükörben, de bekapcsolhatják egyéb játékaikba is a tükröket.
- Elmesélem Kormos István: Kevély kiskakas c. verses meséjét, amelyben a tükörképnek van nagy szerepe. Beszélgetünk is róla.
- Megmutatom a gyerekeknek a tükörképüket egy sötét edénybe öntött vízben.

A tartalom feldolgozása

Idő-terv	A tevékenység tartalma, módszer, munkaforma	A tevékenység vezetése, az óvodapedagógus kérései	Nevelési feladatok, képesség-fejlesztési lehetőségek	Differenciálási lehetőségek
5'	<p>1. A saját tükörképpel való kötetlen ismerkedés</p> <p>A nagy tükrök elé álló gyerekekkel együtt a tükörbe nézve beszélgetek arról, amit a tükörben láthatnak. Ráírányítom figyelmüket egyes testrészeikre. Testrészeik (fej, nyak, kar, kéz, váll, láb, comb, törzs, szem, orr, fül, száj, haj) megérintése, miközben a tükörképet nézik.</p>	<p>Milyen hosszú a hajad!”, „Nézd csak! Hogy beüthetted a térdedet! Hogy történt?” „Jó, hogy ilyen hosszú zoknit húztál, az egész lábszáradat befödi!” „Kinek van hosszú nyaka?” „Ha csak a tükörbe nézel, akkor is megtalálod a válladat? És a másik válladat?”</p>	<p>Énkép, tükörkép megkülönböztetése, megnevezése (anyanyelvi nevelés) Testséma, testtudat fejlesztése Testrészek felismerése, megnevezése tükörben történő megfigyelés alapján.</p>	<p>Lehetőleg bevonom a beszélgetésbe is a gyerekeket; esetenként nevezzék meg ők a testrészeiket is, és mutassák, miközben csak a tükörképüket nézhetik.</p>
10'	<p>2. Mozgások a tükör előtt; közeledés, távolodás, fordulás – és a mozgások tükörképe</p> <p>A tükör előtt mozgó gyerekek mozdulataira irányítom a figyelmet. A gyerek és a tükörképe mozgásában megfigyeljük a hasonlóságot és az eltérést (összképben, elemzés nélkül); a tudatosítást az utánzás szolgálja. (A tükörrel párhuzamos haladó mozgás azonos irányú; amikor tükörhöz közeledünk, vagy tőle távolodunk, akkor a tükörkép is közeledik, illetve távolodik, de ez a térben ellentétes irányú mozgás.)</p>	<p>„Kata! Észrevetted, hogy amikor te mutatod a válladat, akkor Tükör-Kata is a vállát mutatja? Legyen a te párod Tükör-Kata! Neked ki lesz a párod, Panka? Hát neked, Janika? ...” Mindenki megnevezi a párját (a tükörképét). „Táncolni fogunk. Mindenki menjen oda a párjához, és fogjátok meg a párotok kezét! Ti hogy táncoltok, Dóri? Mutassatok be valamilyen lépést a tükör-Dórral!” (Indítás után hagyom, hogy saját elképzelések szerint táncoljanak. Akinek szüksége van rá, annak adok egy-egy ötletet, pl. kar fölemelése, hátalépés, oldalt-ugrás, lassú fordulás.)</p>	<p>Annak tudatosítása, hogy a tükörképpel együtt nem lehet elkanyarodni a tükörtől, mert ez ellentétes irányú mozgás.</p>	

		<p>„Szeretném, ha most egymás mellett menne szép lassan mindenki a párjával, kézen fogva! Aztán együtt kanyarodjatok el a tükörtől a székek felé!” „Flóri! ti nem együtt mentetek! Mért engedted a párodat másfelé kanyarodni? Tükör-Gabi! Te meg mért nem mész Gabival együtt? ... Hagyom, hogy a gyerekek magyarázzák el nekem: a tükörképük éppen ellenkező irányba fordul, mint ők.)</p>		
10'	<p>3. A helyzetek, állások, mozgások, irányok tudatosabb megfigyelése, másolása</p>	<p>Kicsit ülünk le; biztosan nagyon elfáradtatok! (Félkörben a földre tett ülőpárnákra ültetem le a gyerekeket. „Zsuzsi és Dani! Olyan szépen táncoltatok a tükör-párotokkal! Mutassatok be most ti ketten egy táncot. Ide varázsolok most kettőtök közé egy tükröt. Zsuzsi áll a tükör előtt, és Dani lesz Tükör-Zsuzsi. Lássuk, milyen ügyes ez a pár!” (A legügyesebb gyerekekkel mutatunk be egy-két mozdulatot és a tükörképét.) „Ki szeretne még a láthatatlan varázstükör elé állni? Ki lesz a tükör-párod?” (Még két bemutatás, aztán párokba rendezve a többi gyerek is mozog: egyszer az egyikük áll a tükör előtt, aztán szerepet cserélnek.)</p>	<p>Mozgásfejlesztés Érzékszervek fejlesztése</p> <p>Analizáló gondolkodás: a tudatosítás a tükörmozgás utánpótlásával történik (nem szavakkal).</p>	
5'	<p>4. Tárgy és tükörképe; ellenőrzés a két kar mozgásával</p> <p>Egy széket állítok a gyerekek elé úgy, hogy oldalával álljon a tükör felé; és testem tükörsíkját mutatva jelzem, hogy ide képzeljük a tükröt. A szék tükörképét képzeljük el, és egy másik</p>	<p>„Ez a szék is szeretné látni magát a tükörben. Segítsetek!”</p>	<p>Analizáló gondolkodás: a tudatosítás a tükörmozgás utánpótlásával történik (nem szavakkal).</p>	

	<p>széket kell a tükörkép helyére állítani. Amikor valahogyan beállította egy vállalkozó gyerek a tükörképet, akkor a két kezemmel látványosan tükrös mozgással végigsimítom a két széket (csukott szemmel), így ellenőrzöm, hogy jól sikerült-e?</p>			
5'	<p><i>5.A tükrözés gyakorlása; önellenőrzés tükörrel, karmozgással, szemmel</i></p> <p>Először a szék több helyzetben való tükrözését végezzük, és a két kéz tükrös mozgásával ellenőrizzük, sikerült-e?</p> <p>Ez után „tükörváros” építését kezdeményezem, ha nem fáradtak el nagyon a gyerekek, hogy gyakorolhassák a tükörkép előállítását. Az ellenőrzéshez egy fürdőszoba-tükröt viszek; nagyobb tárgyaknál pedig a végigsimítást szorgalmazom.</p>	<p>Újabb széket teszek más helyzetben a „tükör” elé, és várom, hogy annak is állítsák be a tükörképét. „Ellenőrizd a két kezeddal, hogy jól van-e!”</p> <p>Mi lenne, ha a székekkel meg más építőkkel tükörvárost építenénk?” (A tükör helyét leragasztott papírcsík jelzi.)</p> <p>Ilyen ötleteket adok szükség szerint: „Babák és tükörbabák, macik és tükörmacik is éljenek ebben a városban!” „Az utcákon járhatnak autók és tükörautók!” „Lehet a házakat díszíteni a forgókkal, amiket készítettetek! Vigyázzatok, hogy merre forog a forgó és a tükörképe!”</p>		

Befejező szakasz

Az építés kötetlen játékba mehet át igény szerint.

TEVÉKENYSÉGI FORMA TERVEZETE / 2**A tevékenység vezetője:****Mentor óvodapedagógus neve:****Helyszín (óvoda neve, címe):****A tevékenység időpontja:****Korcsoport:** vegyes (3-7 évesek)**A tevékenység tartalma:** A számfogalom alapozása: Mennyiségek összehasonlítása becsléssel, összeméréssel, mérés egységekkel
Vásárlási szokások; mérés, fizetés**A tevékenység típusa:**

Új ismeretet feldolgozó és gyakorló

A tevékenység céljai, feladatai**1. Az Alapprogram szerinti nevelési feladatok**

1. Egészséges életmód: pl. az étkezés szokásainak alakítása
2. Anyanyelvi, értelmi: gondolkodási műveletek, nagysági, mennyiségi viszonyok felismerése
3. Érzelmi, erkölcsi, közösségi: pl. egymás tevékenységének segítése, az együttműködés élményének átélése és szokásának alakítása

2. Speciális módszertani feladatok

- Az érzékelés, érzékszervi kiemelés képességének fejlesztése; összehasonlítás
- A megfigyelés tudatosabbá tévése; ismerkedés a méréssel, mint a környezet megismerési módszerével
- Az önellenőrzés képességének és szokásának kezdeti formálása
- A vásárlás szokásainak alakítása; viselkedési minták követése
- A 4 éves gyerekek saját tapasztalatból ismerkedjenek a könnyebb-nehezebb érzékelhető kapcsolattal; éljék át, hogy a nehezebb felé billen a mérleg
- Az összemérés gyakorlása: a mérlegről leolvassuk, melyik a nehezebb, melyik a könnyebb; felismerjük, ha a két oldalon ugyanolyan nehéz tárgy van
- Az egységgel való mérés technikájának megismerése, mérőszám megállapítása
- Árak kifejezése pöttyös árcédulákkal.
- Fizetés koronggal és pöttyözött koronggal: a kért összeg összeállítása több részlettel

A tevékenység előzményei

A tömeg többféle érzékelése (megemeléssel, ellökéssel, guruló nagy labda megállítással; a könnyebb, nehezebb érzékelése két kézben)

(5-7 éveseknél:) A kétoldalú mérleg működésének megfigyelése próbálgatással (mindig a nehezebb felé billen le)

(5-7 éveseknél:) Tömegek összemérése: a mérleg állása fejezi ki, melyik a nehezebb, melyik a könnyebb

Számlálás egyesével: megszámlálás, (tárgyak számának megállapítása), leszámolás, (adott számú tárgy összekészítése)

Integráció egyéb tevékenységekkel

Anyanyelv: A szókincs bővítése mennyiségi viszonzószavakkal

Külső világ tevékeny megismerése: A zöldségek, gyümölcsök felismerése, az egészséges táplálkozásban játszott szerepük.

A tevékenység eszközei:

- A piacon közösen vásárolt gyümölcs és zöldség; néhány olyan áru, amelyet nem tömege szerint vásárolunk (csomag petrezselem, tojás, csokor virág)
- Az áru kínálására alkalmas papírládák
- Kétoldalú piaci mérleg, piaci asztalon;
- 4-5 egyszerű vállfa-mérleg állványon
- A gyűjtött, jó közelítésben azonos tömegű vadgesztenyék
- Árcédulának való üres lapok; ceruza vagy filctoll
- Kosarak
- Pénztárcák, korongok, pöttyözött korongok

A tevékenység szervezeti formái: kötetlen (játékba ágyazott, kezdeményezett)

A TEVÉKENYSÉG VÁRHATÓ MENETE**Bevezető szakasz****Szervezési feladatok, hely és eszközök biztosítása:**

Előkészítem a hét folyamán többször használt vállfa-mérlegeket külön-külön asztalokra. Néhány nagyon eltérő tömegű tárgyat is melléteszek. Akinek kedve van, játszhat vele

A piacot jelképező „standra” kikészítem a piaci mérleget; mögötte még letakarva elhelyezem a vadgesztenyét, és külön nagy kosárba a piacon vásárolt árut.

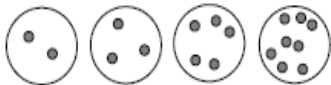
Motivációs lehetőségek:

- A reggelizés után néhány gyerekkel beszélgetést kezdek a piaci élményekről
- Felvetem, hogy játsszunk piacost, segítsenek berendezni a piaci asztalt
- Megválasztjuk a szerepeket; (szükség szerint beosztjuk a sorrendet)

A tartalom feldolgozása

Idő-terv	A tevékenység tartalma, módszer, munkaforma	A tevékenység vezetése, az óvodapedagógus kérései	Nevelési feladatok, képesség-fejlesztési lehetőségek	Differenciálási lehetőségek
10'	<p>1. Az eladó és vásárló tevékenység elkezdése; Az egységgel való mérés technikájának megismerése.</p> <p>A vásárlás elkezdése során először az derül ki, hogy nem tudunk mivel mérni. Megválasztjuk egységnek a vadgesztenyét, amiből egész nagy kosárra való áll a rendelkezésünkre.</p> <p>Az egység megválasztása; kiegyensúlyozás megfelelő számú vadgesztenyével.</p>	<p>– Jöhetnek a vásárlók! Ha nincs hamar önként vállalkozó, akkor én lépek oda kosárral a kezemben az asztalhoz, és eljátszom az első vevő szerepét: – Jöhetnek a vásárlók! Ha nincs hamar önként vállalkozó, akkor én lépek oda kosárral a kezemben az asztalhoz, és eljátszom az első vevő szerepét: – Jó napot kívánok! Szeretnék almát vásárolni! Abból a szép pirosból kérek egyet! Tessék lemérni, hogy milyen nehéz! A tanácsalanság láttán közös gondolkozást javaslok, hogy mivel kellene mérni: – Mivel mérhetnénk? Adjatok tanácsot! – A múlt héten sok vadgesztenyét gyűjtöttünk; jó lenne azzal mérni. Hány gesztenyével lehet megmérni ezt az almát? Folytatom a vásárló szerepét: előveszem a pénztárcámat, benne az iskolai piros-kék korongokkal. – Mennyit kell fizetnem? Annyi korongot adok, ahány forintot mond az eladó, illetve (ha ezt elfogadják a gyerekek), annyit, ahány gesztenyével kiegyensúlyozták az almát.</p>	<p>Analizáló gondolkodási műveletek</p>	<p>Kisebbeknek egyszerűbb feladatokkal Ebben szükség szerint segítséget adok.</p>

15'	<p><i>2. Az egységgel való mérés és az egységgel való fizetés gyakorlása a minta szerint</i></p> <p>Az egyes áruk kiegyensúlyozása gesztenyével; a tömeg leolvasása vadgesztenye-tömegegységgel. A kézbe vett tárgyak tömegének érzékelése; annak megtippelése előre, hogy ezt több vagy kevesebb gesztenye egyensúlyozza-e ki. Arra az összefüggésre kezdünk figyelni, hogy a nehezebb tárgyat több ugyanolyan egység egyensúlyozza ki, a könnyebbet kevesebb.</p> <p>Kínálkozó alkalommal megbeszéljük, hogy a tojást nem szokták lemérni; azt szoktuk megmondani, hogy hány darabot kérünk. A petrezselymet csomónként, a virágot szálanként vagy csokronként kérjük.</p>	<p>– Ki lesz a következő vásárló? (kosarat vehet magának; pénztárcát és benne korongokat adok neki is). – Te pedig segíts az eladónak a mérésben! – Mit gondolsz, ezt több, vagy kevesebb gesztenyével tudjátok megmérni? – kérdezem egy lényegesen könnyebb, vagy lényegesen nehezebb darabnál? Miből gondolod, hogy több (kevesebb) gesztenye kell hozzá? Az előre tippelést több esetben is szorgalmazom; mérés után pedig megállapítjuk, hogy jól gondoltuk-e?</p> <p>Esetleg magam kérek „ügyetlenül”, vagy kérem a tojás megmérését, várva, hogy a gyerekek igazítsanak ki. Ha nem figyelnek fel a rossz fogalmazásra, akkor közlöm, hogy nem szoktuk lemérni, hanem valahány darabot vagy egy doboz tojást szoktunk inkább kérni.</p>		?
10'	<p><i>Árcédulák készítése.</i> <i>A pénzekre rajzolt pöttyök száma jelenti az értéket</i></p>	<p>Amikor egy vásárló megkérdezi, hogy valamelyik – nem tömeg szerint vásárolt – áruért mennyit kell fizetnie, akkor javaslom, hogy az eladók írjanak árcédulákat. – Az eladók ki szokták írni az árakat, azt, hogy mi mennyibe kerül. Annyi pöttyöt rajzolj az árcédulára, amennyibe kerül az áru. Most már könnyű lesz a vásárlók dolga: megnézik, hogy mennyibe kerül, amit venni akarnak, és fizethetnek.</p>		3 évesek számára ez nehéz feladat! Differenciálási lehetőségként kellene a nagyoknak csak.
5'	<p>A fizetés során a pöttyöket számolják össze, de ezzel egy-egy szám különfé-</p>	<p>– Most még több árut meg tudtok venni!</p>		Nagyobb, fejlettebb gondolkodá-

<p>le összegalakjaival ismerkednek a gyerekek.</p> <p>Az „érmék” elkészítése különböző formákkal, számképekkel, számjegyekkel.</p>			<p>sú gyerekeknek felvetem, hogy olyan pénzeket is készíthetnek, amelyekre rá van rajzolva, hány forintot érnek.</p>
--	--	--	--

Befejező szakasz

A játék öntevékenyen folytatható, miközben a „megvásárolt” gyümölcsöt megmossuk, és feldarabolva kínáljuk a gyerekeknek, felnőtteknek.

TEVÉKENYSÉGI FORMA TERVEZETE / 3**A tevékenység vezetője:****Mentor óvodapedagógus neve:****Helyszín (óvoda neve, címe):****A tevékenység időpontja:****Korcsoport:** 6-7 évesek**A tevékenység tartalma:** Tapasztalatszerzések a geometria körében: tájékozódás térben és síkban
Tájékozódás a síkon; irányok követése közlés, jelzés alapján; sorrend**A tevékenység típusa:**

Új ismeretet feldolgozó és gyakorló

A tevékenység céljai, feladatai**1. Az Alapprogram szerinti nevelési feladatok**

- Egészséges életmód alakítása: a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése
- Anyanyelvi, értelmi nevelés: környezetben való tájékozódást elősegítő tapasztalatok szerzése, az emlékezet fejlesztése a sorrendek újraalkotásával, téri viszonyok felismerése, kommunikációs képességek fejlesztése a tapasztalatok verbális közlésével; szókincsbővítés a várhatóan kevesek által ismert kifejezések – menetirány, nyíl stb. értelmezésével konkrét helyzetekhez kapcsolva
- Érzelmi, erkölcsi, közösségi: pl. egymás tevékenységének segítése, az együttműködés élményének átélése és szokásának alakítása

2. Speciális módszertani feladatok

- A tudatos megfigyelés képességének fejlesztése az irányok összehasonlításával
- A síkbeli tájékozódás fejlesztése a „vonatok” haladási irányának meghatározásával, a jellel adott irányok követésével, az útvonalak megtervezésével
- A vonalon való tájékozódás fejlesztése a kialakuló útvonalak mentén elhelyezkedő objektumok és az egy sorban ülő gyerekek egymáshoz viszonyított helyzetének megfigyelésével, felidézésével
- Problémaérzékelés, a probléma-megoldási képesség fejlesztése
- Az alkotó, divergens gondolkodás kezdeteinek alapozása a különböző útvonalak tervezésével

A tevékenység előzményei

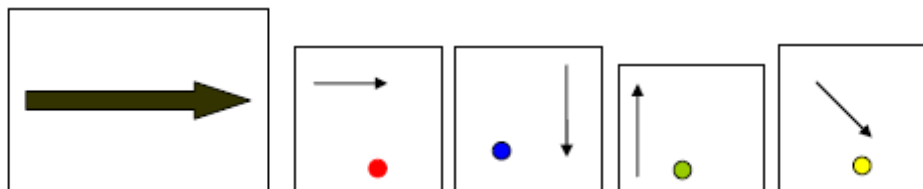
Az óvoda és környezetének bejárása; útvonalak megbeszélése
Téri viszonyok tapasztaltatása; mozgásos játék az udvaron

Koncentráció egyéb tevékenységekkel

Anyanyelv: A szókincs bővítése térbeli és síkbeli viszonzszavakkal (előre, hátra, balra, jobbra.....)

A tevékenység eszközei:

- Könyvek, képek vonatokról
- A csoportszoba berendezési tárgyai (székek, asztalok, a sarkokban elhelyezett jól látható nagyobb tárgyak)
- 4 db A4-es lap, rajtuk középen egy-egy nyíl (piros, kék, zöld és sárga)
- Kártyák nyilakkal és színes körökkel, amiket a gyerekek választanak (mindegyikből legalább a létszám negyede)
- Babzsákok
- Nagy képek (vasútállomás/ház, facsoport, tó, lovarda/több ló, vár);
- 4 nagy csomagolópapír, kisebb képek (4 ház, 4 vár, 4 facsoport, 4 ló, 4 tó)
- 4 kisautó
- Színes zsírkréta

A tevékenység szervezeti formái: kötetlen (játékba ágyazott, kezdeményezett)

A TEVÉKENYSÉG VÁRHATÓ MENETE

Bevezető szakasz

Szervezési feladatok, hely és eszközök biztosítása:

A gyerekek érkezése előtt előkészítem a vonatokról szóló könyveket, az ilyeneket ábrázoló képeket Kialakítok a szobában (vagy máshol) 6-7 m oldalhosszúságú négyzet alakban egy bútor nélküli részt a tervezet végén látható rajz szerint
Kikészítem a többi, később használandó eszközt is.

Motivációs lehetőségek:

- Az érkező gyerekek figyelmét a könyvekre próbálom irányítani; lapozgatás közben beszélgetést kezdeményezek arról, hogy ki utazott már vonaton, milyen a kocsi belseje
- Elmondom (ha ismerik, a gyerekekkel együtt) Weöres Sándor: Kocsi és vonat című versét. Beszélgetünk arról, hogy a lovaskocsin hányan utazhattak és milyen távolságra, milyen utakon.
- Felvetem, hogy játsszunk el együtt egy vonatutazást. Arra kérem a gyerekeket, hogy messziről figyeljék, mit csinálok. Az üresen hagyott szobareszben székeket (4-5) helyezek el egy sorban egymás mögött, elmondom, hogy ezek ülések egy vasúti kocsiban

A tartalom feldolgozása

Idő- terv	A tevékenység tartalma, módszer, munkaforma	A tevékenység vezetése, az óvodapedagógus kérései	Nevelési feladatok, képesség- fejlesztési lehetőségek	Differenciálási lehetőségek
5'	1. Adott darabszámnál nem nagyobbak keresése tapasztalati úton; a több lehetőség felismertetése; több jó válasz keresésének szorgalmazása Megbeszéljük, hogy ez egy különleges vonat, mert csak egy kocsija van.	„Mit gondoltok, hányan utazhatnak ebben a kocsiban?” Ha 5 szék esetén azt mondják, hogy ötven, akkor megkérdezem: „4 utas nem lehet ebben a kocsiban? És 3?”		

<p>5'</p>	<p>2. Az állások összehasonlítása, a két-féle lehetséges irány felismertetése, a menetirány kiválasztása</p> <p>Megbeszéljük, hogy aki a széken ül, az mikor ül menetirányban. (Még egy széket elhelyezek olyan helyzetbe, ahogyan a vonat székei állnak. Egy fejlettebb, érdeklődő gyerek a székre ülve és azt előre és hátra mozgatva bemutatja az elmozdulásokat.) Leszögezem, hogy ezen a vonaton mindenki menetirányban ül.</p>	<p>„Merre mehet ez a vonat? Ki tudja megmutatni úgy, hogy arra lépeget, amerre a vonatsín vezet?”</p> <p>„Mutasd meg azt is, hogyan mehet visszafelé!” (Lehet, hogy a gyerek elsöre hátraarcot csinál és úgy megy az ellenkező irányba, de az is lehet, hogy nem fordul meg, csak hátrafelé lépeget.) Mindkettőt bemutatjuk.</p>		<p>Ha a gyerek mozgásából nem látszik egyértelműen, hogy az elképzelt sín mentén halad, akkor a vállát fogva mögéje állok, irányítom.</p>
<p>5'</p>	<p>3. Az irányok tudatos megfigyelése, megkülönböztetése, megnevezése</p> <p>Azt fogalmazzuk meg, hogy merre, mi felé megy a vonat. Újabb irányok bemutatása, megnevezése. Beállok a széksor mögé.</p>	<p>„Mi felé megy most ez a vonat?” (Kilépve a képzelt utazásból, mondhatják, hogy az ablak felé vagy a ... felé.)</p> <p>„Mi felé mehetne innét egy másik sínen a vonat? Képzeljétek el! Mutasd meg ..., te hogyan gondold!”</p>		
<p>5'</p>	<p>4. Jel (nyíl) értelmezése, viszonyítás</p> <p>Leteszem a széksor mellé a földre a haladási irányt mutató színes (piros) nyilat Sorban, egymás után – időt adva a megfigyelésre - leteszem a másik három (kék, zöld, sárga), nyilat ábrázoló lapot a rajznak megfelelően a földre. Megbeszéljük, hogy hány szék legyen egy-egy kocsiiban (lehetőleg mindegyikben ugyanannyi, a létszámtól függően 4 - 6)</p> <p>Elfoglalják a helyeket.</p>	<p>„ Mit mutathat ez a nyíl? Hol láttatok már ilyet?” Azt a választ erősítem meg, amelyben megfogalmazódik a haladási irány. (Mozgással, közlekedéssel kapcsolatban: arra kell/lehet menni) Elmondom a nyíl hegyére mutatva, hogy arra megyünk, amerre a nyíl hegye mutat. „Ezek a nyilak is egy- egy vonatkocsi mellett állnak.” „Kérem, hogy segítsetek” Helyezzünk el székeket egymás mögött ezekben a kocsikban is! Minden utas előre, a menetirányba nézzen!”</p>		<p>A kisebbek segítőkészségét is dicsérem, ha valaki nem a feltételnek megfelelően helyez el széket, azt szó nélkül javítom.</p>

	<p>Két vállalkozó gyerek kiosztja a babzsákokat, minden utazónak egyet. Bemutatom, hogy milyen egy beszállókártya.</p> <p>Fejlettebb gyereket (Z) választok a jelentkezők közül. Elforgatott helyzetben adok egy kártyát a kezébe.</p> <p>Kitérítem képpel felfelé a padlóra az összes lapot.</p> <p>Megfigyeljük, mit választ Barnus.</p> <p>Közben őt is és a többieket is arra kérem – magam is megmutatom, hogyan - , hogy álljanak a rajzon A-val jelölt részre úgy, hogy lássák az összes vonatot egyszerre.</p> <p>Választunk 4 kalauzt, aki segít ellenőrizni, hogy az utas jó kocsira ült-e, ill. miért nem tudott leülni. Ha probléma adódik, együtt keressük a megoldást. Pl. ha már minden hely foglalt azon a kocsin, amire a jegy szól, választhatnak együtt egy másik jegyet, előre kinézve, hogy milyen érdemes.</p>	<p>„Ki akar velünk utazni? Az megkapja az úticsomagját.” „Az utasok csak beszállókártyával/jeggyel szállhatnak fel. „</p> <p>„Z. mutasd meg, hogyan tartjuk a kártyát, hogy jó helyre szálljunk!”</p> <p>„Minden utazó választhat majd magának kártyát és beülhet abba a kocsiba, amelyikbe az szól. De előbb megfigyeljük, hogyan száll be az első utas” „Ki lesz az első beszálló? Barnus, te szeretnél választani először?” „Figyeljük meg, mit választott!”</p> <p>„Álljatok ide mellém, hogy mindenki ugyanúgy lássa a képet és a vonatokat!” „Barnus, tedd a földre magad elé a kártyádat! A színes kör legyen azon a szélen, amelyik a legközelebb van hozzád!” „Melyik kocsiban lesz a helyed?” „Válasszon kártyát magának mindenki, aki utazni szeretne! Üljetek be abba a kocsiba, amelyikbe a kártya szól!”</p> <p>„Úgy helyezkedjete el, hogy ne legyen előttetek üres szék!”</p>		<p>A kártyákon lévő körök és a nagy lapon látható nyilak színe segítheti a kisebbeket az irányok azonosításában. Ha egy kisgyerek csak ezt az összehasonlítást használta a vonat kiválasztásához, a későbbi megbeszélésben megértheti az irányok egyeztetésén alapuló válogatást is.</p>
5'	<p><i>5. Téri viszonyok és irányok megadására szolgáló kifejezések helyes értelmezésének ellenőrzése</i></p> <p>A babzsákokat elhelyezik egymás után</p>	<p>„Megvan-e a csomagod?” „Hová tegyük a csomagot?” „Tedd a széked mellé a földre! Most emeld a fejed fölé a csomagtartóba! Helyezd el a széked előtt a földön! Le-</p>		

	az utasításokban mondott helyre.	gyen a széked mögött a földön!” Utoljára: „Tedd a széked alá és hagyd is a széked alatt!”		
5'	<p><i>6. Sorrendek, sorszámok- tájékozódás a vonalon</i></p> <p>Ha egy sorban a gyerekek sorrendje pl. Marci, Tomi, Liza, Ági, Juli, és Marci megnevezi Tomit, aki közvetlenül mögötte ül, akkor, megkérdezem, hogy Liza mögötte ül-e vagy sem.</p>	<p>„Keresem minden kocsiban az első ülés utasát. Állj fel! Honnan tudod, hogy te vagy az első helyen? Mondd meg, ki ül mögötted!”</p> <p>„Kik ülnek még Marci mögött?”</p> <p>„Ki ül az utolsó helyen? Álljon fel! Biztos, hogy te vagy az utolsó helyen a sorban?”</p> <p>„Álljon fel mindegyik sorban a 3. helyen ülő kisgyerek! Nézzük meg, helyesen döntöttek-e!</p> <p>Cseréljen helyet az előtte ülővel! Most hányadik helyen ül? Most cseréljenek helyet a 3. helyen ülő gyerek sorbeli szomszédjai!</p> <p>Mindenki üljön egy hellyel előrébb! Ki nem tudja ezt megtenni? Aki az első ülésen ült, az menjen az utolsó helyére!</p>		<p>A tevékenységekből a gyerekek érdeklődésétől, elfáradásától függően végeznék el valamennyit.</p>
5'	<p><i>Tájékozódás a síkon; útvonalak tervezése, bejárása; a sorrend megfordítása</i></p> <p>Elkezdem elrakni az átlós sor székeit az asztalokhoz. Segítségüket kérem, hogy a többi széket is helyezték vissza az asztalokhoz, amiket közben úgy rendezek el, hogy később le tudjanak ülni köréjük a gyerekek.</p> <p>A földre helyezek kivágott képeket a tervezet végén látható elrendezésben. Megneveztetem, amit látnak, elmondom, hogy itt szálltunk le, úticélunk a vár, de meg akarunk látogatni az állomásról indulva több helyet is.</p>	<p>„Megérkeztünk a célunkhoz, véget ért az utazás. Szálljatok ki a vonatból! A kocsik most továbbmennek. Mi itt maradunk.”</p> <p>„Gyertek ide körém! Megmutatom, hogy miként folytatódik az utazás.”</p> <p>„Ki mutatja be, hogy ő merre menne?”</p> <p>Egy gyerek lépeget. „Mondd el, amit sorban meglátogatsz! (Pl. állomás, erdő, tó, vár) „Ki tud más útvonalon elmenni a várba?”</p> <p>Az érintett helyek nevét sorolhatja a lépegető, de mondhatják mások is. Indulhat egyszerre 2 gyerek, és kérhetjük őket, hogy ne menjenek ugyanazon az</p>		<p>Ha a csoport összetétele, érdeklődése és az előzetes tapasztalataim ezt lehetővé teszik, több feltételt is megszabok (pl. Érintsen minden látnivalót az úton), kérdéseket teszek fel (pl. Igaz-e, hogy a tónál előbb jártál, mint az erdőben), elképzelt útvonal</p>

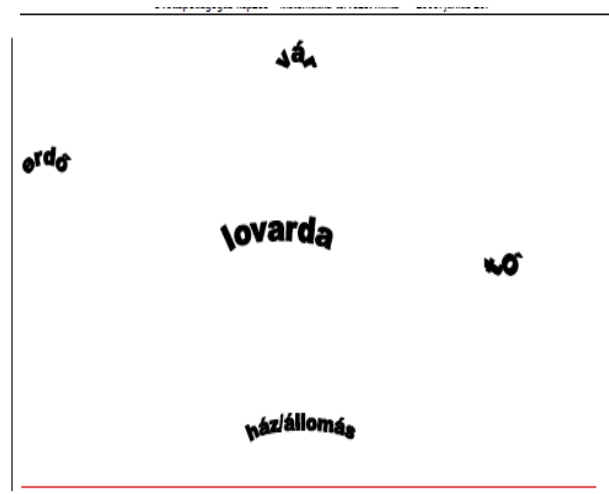
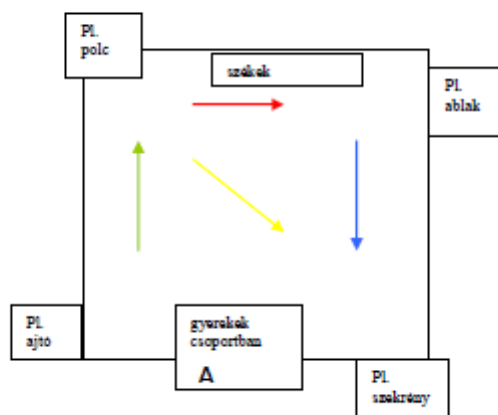
	Nem kívánom magyarázni, hogy mit jelent az „ugyanaz az útvonal” kifejezés, de bemutatunk közösen azonos és nem azonos útvonalakat is.	útvonalon. „Most indulj vissza a várból az állomásra ugyanazon az útvonalon, amin jöttél! Mondjátok el, hogyan következnek egymás után a visszaút állomásai!”	állomásait soroltatom oda és visszafelé is...
--	---	--	---

Befejező szakasz

4 asztalra leteríték egy-egy nagy papírlapot, amin ugyanolyan képek vannak, mint előbb a földön, és elhelyezek egy-egy játékautót, zsírkrétákat.

„Ha van kedvetek, folytassátok az asztalnál az útvonalak tervezését, bejárását, elmondást. Le is rajzolhatjátok, hogy ki merre menne.”

A vonatozáshoz tervezett szobarész képe:

IDEGEN NYELV

ANGOL

SCIENE ACTIVITY PLAN

(By Gregor Ivett)

Leader of activity:

Place of activity:

Date of activity:

Age group: 3-7 years

Title of activity: Recycling

Antecedent of activity: talking about recycling in general and tidying up, visiting a nearby park that has recycling bins, learning how to separate the items, visiting the Natural History Museum.

Content of activity: - Warmer activities

- Recycling song
- Introducing the recycling boxes we will be using in our classroom
- Sorting activity – sorting recyclable items
- Puzzle – popsicle stick puzzle
- Making bracelets – using recyclable items to create something new

- Aims of activity:**
- to develop vocabulary of materials, colors, environment
 - to learn about recycling
 - to raise children’s environmental awareness
 - to learn about identifying recyclable materials through the senses (touching, seeing)
 - to develop mathematical skills of sorting, grouping and comparison
 - to improve observation, fine motor skills and seeing connections
 - aesthetic education by painting the cardboard boxes and decorating the bracelets
 - developing musical skills through the song

- Types of activities:**
- warmer activities: tidying up the classroom
 looking at pictures of dirty streets, untidy rooms
 - singing a song about recycling
 - talking about recycling and the Earth
 - identifying materials (paper, plastic, glass, metal)
 - sorting materials in different boxes (boxes we will be using in the future in our classroom)
 - solving puzzles (recycling bins, the Earth)
 - bracelet making (cutting, tearing, glueing)
 - painting our new boxes

Work modes: whole group, individual

- Tools and materials:**
- pictures
 - clean garbage
 - cardboard boxes
 - paints and brushes
 - puzzle
 - toilet paper rolls, scissors, glue

Steps of the activity

Preparations: organizing tools and materials, the classroom or space needed

Warmer: looking at pictures of dirty streets, untidy rooms, recyclable material, recycling bins

Activity	Leading the activity	Goals:	Differentiation between children of different ages
<p>1. Discussion Talking about the Earth, tidying, recycling (why we should, how we should), looking at the pictures of dirty streets and discussing the advantages of recycling and the disadvantages of not doing it.</p> <p>Introduction of our new recycling boxes that we will be using in our classroom in the future.</p>	<p><i>We need the Earth just as much as Earth needs us, so we all need to do what we can to make the Earth feel better!! Right now, the Earth isn't feeling so well, it's starting to overheat and get very hot because of bad things in the air like gases and pollution (I ask "does anyone know what pollution means?") So, to make the Earth feel better we have to take care of it like Mommy and Daddy take care of us when we're sick. What can we do? When your room is tidy, don't you feel better? I bet the Earth would feel a whole lot better if we kept her tidy. Some of the garbage we throw out can actually be reused but only if we collect it selectively, separately. What are the things we can collect selectively? (PAPER, GLASS, PLASTIC, METAL)</i></p> <p><i>I brought some boxes that we can use from now on; they will be our own recycling bins.</i></p>	<p>1. Vocabulary development, improving sorting skills, listening skills. Raising environmental awareness.</p>	<p>Older children can talk about how their families recycle in their homes.</p>

<p>2. Song Learning a song about recycling. We sing it at least three times or until the children can sing the song without the teacher.</p> <p>3. Sorting activity I create a little mess (clean, recyclable garbage on the table, scattered around). I ask the children to help me sort them in the right recycling box.</p> <p>4. Puzzle The children have to solve a puzzle, working in groups. The groups will swap puzzles when they are ready. Then we can discuss what is on the pictures.</p> <p>5. Bracelets I put toilet paper rolls in a bag (that is not see-through). The children will have to guess what is in the bag by touching them. We will make bracelets out of the</p>	<p>(To the tune of ‘London Bridge’) <i>Help us to recycle things, recycle things, recycle things Help us to recycle things What a nice world it brings.</i></p> <p><i>Put your trash where it belongs, it belongs, it belongs Put your trash where it belongs It will stay nice for long.</i></p> <p><i>I'd like you to please choose an item and put it in the right box. Remember, paper, plastic, cans and glass separately. (each box has a picture on it – paper, glass, plastic, cans)</i></p> <p><i>Thank you for your help, I feel much better now that everything is in its right place. Don't you?</i></p> <p><i>Now you will work in groups. (I create two groups) Can you guess what these are? (popsicle sticks). I made a puzzle, using these. Next time you eat ice cream; remember not to throw the popsicle stick away. I'd like you to try to put the puzzle together.</i></p> <p><i>Can you guess what's in the bag? Touch it. That's right: toilet paper rolls! We've already talked about recy-</i></p>	<p>Singing skills.</p> <p>Developing the mathematical skill of sorting and grouping. Working in a group. Cooperation.</p> <p>Solving a puzzle, improving observation and fine motor skills. Working in a group.</p> <p>Identifying materials through the senses of seeing and touching. Developing fine motor skills, cutting, tearing, pasting.</p>	<p>Older children describe the materials found among the garbage. They can try to identify the materials as they are covered under a blanket.</p> <p>Older children can use scissors, the younger ones tear paper.</p>
--	--	--	--

<p>toilet paper rolls and we will decorate them using magazines or colored paper, so they can see that beautiful and useful things can be made out of recyclable things. Everyone gets half a toilet paper roll (I have previously cut them in half), and they can cut/tear a piece of paper out of the magazine then glue it on the toilet paper roll. When done, they can cut it in half so it fits their wrist. The younger children can tear the paper instead of cutting.</p> <p>I provide continuous help and feedback while they're working.</p> <p>We can sing the song while we're working.</p>	<p><i>cling. Wouldn't it be fun to make something out of these? Do you like my bracelet? Well it is made out of a toilet paper roll. Let's try and decorate our toilet paper rolls, so we can all have beautiful, colorful and unique bracelets. I brought some magazines; you can use the pages to glue them on the toilet paper roll. Try to choose a very colorful page, so your bracelet will be very beautiful and unique.</i></p> <p><i>I really like the way you... That was a clever idea to... Why don't you try it this way?</i></p>	<p>Identifying colours. Aesthetic education. Raising environmental awareness.</p> <p>Singing skills.</p>	
--	--	--	--

Finishing and follow-up activities

- painting the recycling boxes
- storytelling (e.g. Earth dog, The Magic School bus)
- asking children to draw something that comes to their mind about the word recycling

NÉMET/1

Beschäftigungsentwurf

(Vermittels Zsófia Teréz Bella)

Name:

Name der Mentoren-Kindergärtnerin:

Ort der Beschäftigung:

Alter der Kinder: 5-7 Jahre

Inhalt der Beschäftigung

Obstsorten

- ⤴ Obstsorten nach Form erkennen;
- ⤴ Eigenschaften (Form, Farbe, Geschmack) der Obstsorten benennen
- ⤴ Obstsorten nach Farben sortieren
- ⤴ Lied über Obst singen
- ⤴ Obstsalatspiel
- ⤴ Obstsalat zubereiten
- ⤴ Puzzle fertig stellen

Art der Beschäftigung:

kombiniert:

- ⤴ Wiederholung
- ⤴ Wortschatzerweiterung: neue Wörter:

Obstsorte, rund, lang, schmecken - Farben, Form, Geschmack beschreiben können;

Ziele, Aufgaben der Beschäftigung:

- ⤴ Entwicklung der Kooperationsfähigkeit der Kinder;
- ⤴ Verwirklichung der intellektuellen, affektiven und kollektiven Erziehung der Kinder;
- ⤴ Entwicklung der Sprachkompetenz;
- ⤴ Hinweis auf die gesunde Lebensweise;

Spezielle methodische Aufgaben:

- ⤴ möglichst nur die Zielsprache benutzen: Hör- und Kommunikationskompetenz
- ⤴ möglichst alle Sinne der Kinder ansprechen: Erleichterung des Verstehens;

Konzentration mit anderen Tätigkeitsformen:

- ⤴ Singen;
- ⤴ Basteln;

Mittel die in der Beschäftigung benutzt werden:

- ⤴ verschiedene Obstsorten,
- ⤴ „Zaubersack“,
- ⤴ Obststücke zum Probieren,
- ⤴ Puzzle mit Obstsorten, grünes Tuch,
- ⤴ Karten mit verschiedenen Obstsorten,
- ⤴ Musikstücke über Obstsorten auf CD,
- ⤴ Messer für Kinder, Schale, Orangensaft zum Obstsalat, Schneidebrett, Tischdecke

Organisationsformen:

- ⤴ nach der Regel/Gewohnheit des Kindergartens die Kinder sind verpflichtet, die Beschäftigung mitzumachen

Zeit	Inhalt der Beschäftigung, Methoden, Arbeitsformen	Tätigkeiten, Anweisungen der Kindergartenpädagogin	Erzieherische Aufgaben, Möglichkeiten der Entwicklung der Fähigkeiten	Möglichkeiten der Differenzierung
2‘	<p>I. Einstiegsphase</p> <p>Die Stühle werden auf dem Teppich halbkreisförmig vorbereitet. Die Kinder werden gebeten auf den Stühlen Platz zu nehmen. Die Sitzordnung wird mit Hilfe der Zeichen der Kinder erleichtert, die auf die Stühle gezeichnet wurden.</p>	<p>Kinder, nehmt bitte Platz auf den Stühlen! Ihr seht eure Zeichen.</p> <p>Hallo, Kinder! Schön, dass ihr heute alle</p>	<p>Individuelle und kooperative Fähigkeiten entwickeln.</p> <p>Kinder zum Mitmachen moti-</p>	<p>Hilfe leisten denen, die weniger leistungsfähig sind.</p> <p>Beim Singen die</p>

<p>3'</p>	<p>II. Motivationsphase</p> <p>Die Kinder werden begrüßt und singen gemeinsam ihr Begrüßungslied: „Hallo. hallo...“ Danach erzählt ihnen die Kindergartenpädagogin-Studentin, was sie ihnen mitgebracht hat und gleichzeitig zeigt sie es ihnen auch. Das ist „DER ZAUBERSACK“.</p>	<p>da seid! Singen wir mal zusammen: ‚Hallo, hallo, schön, dass du da bist...‘. Heute hab‘ ich euch etwas ganz Besonderes mitgebracht: einen Zaubersack. Und was denkt ihr, was ist drin? Wollt ihr es wissen?</p>	<p>vieren: Interesse zum Thema hervorrufen.</p>	<p>begleitenden Bewegungen zeigen.</p>
<p>8'</p>	<p>III. Hauptphase/Arbeitsphase</p> <p>1. Aufgabe: Obstsorten erkennen, Eigenschaften benennen</p> <p>Die Kinder machen ihre Augen zu (sie müssen) und dann wird je eine Obstsorte aus dem Sack herausgezogen (Apfel, Birne, Banane, Zitrone, Orange, Kiwi ...)</p> <p>Zuerst wird die Form des Obstes mit geschlossenem Augen besprochen, dann seine Farbe,</p> <p>Die Kinder werden gebeten, die Obstsorten auf dem Tisch nach Farben zu sortieren.</p>	<p>Jetzt darf sich jedes Kind etwas aus dem Sack ziehen. Marci, du darfst anfangen. Mach deine Augen zu und zieh etwas! Die Augen bleiben geschlossen. Was für eine Form hat dein Obst? Ist es rund? Ist das lang? Was ist das? Ja, genau, das ist eine Banane. Du darfst jetzt deine Augen wieder aufmachen. Wiederholen wir zusammen: Das ist eine Banane. Und was für eine Farbe hat die Banane? Rot? Blau? Nein, sie ist gelb. Du hast es sehr gut gemacht, so darfst du eine Karte in dem Puzzle aufdecken.</p> <p>Kinder, hier ist die Banane. Die Banane ist gelb. Das ist die Orange. Sie ist orangefarbig. Wo kommt die Zitrone hin?</p>	<p>Selbstständiges Sprechen und auch Hörverstehen und kommunizieren.</p>	<p>Den Kindern, die es brauchen werden noch weitere Fragen gestellt.</p> <p>Im Chor sprechen ist Hilfe den Kindern die die Sprache noch nicht so gut beherrschen.</p> <p>gemeinsame Arbeit.</p>

<p>7'</p>	<p>2. Aufgabe</p> <p>Obststücke werden den Kindern verteilt. Bei jedem einzelnen Stück stellt die Kindergärtnerin den Kindern Fragen: was das ist?, wie es schmeckt? usw.</p>	<p>Habt ihr schon Hunger? Ich habe euch Obststücke zum Essen mitgebracht. Huni, du bist der Erste. Nimm ein Stückchen! Was ist das? Wie schmeckt dir das? Ist das süß?</p> <p>Ihr kennt ein Lied über die Obstsorten. Oder? Ja, singen wir es zusammen!</p>	<p>Lockerung der Aufmerksamkeit, dabei aber, dank des Liedes, kommt die Sprache nicht zu kurz.</p>	<p>Beim Singen wird sowohl die Aussprache geübt, als auch der Wortschatz.</p>
<p>8'</p>	<p>Das schon bekannte Lied über die Obstsorten wird gemeinsam gesungen: „Apfel, Birne, Pflaume....“</p> <p>3. Aufgabe: Obstsalat-Spiel</p> <p>Es wird ein Stuhlkreis gebildet. Jedes Kind bekommt eine Karte mit Obst darauf. Ein Kind steht in der Kreismitte und muss eine Obstsorte benennen. Die Kinder müssen aufstehen, die dieses Obst haben und tauschen ihre Plätze. Das Kind in der Mitte muss sich auch einen Platz finden. Wer keinen Platz hat, bleibt in der Mitte Wenn das Kind „Obstsalat“ ruft, tauschen alle Kinder ihre Plätze.</p>	<p>Jetzt bekommt ihr Karten mit Obstsorten. Wer ist Birne? Wer ist Apfel? Hände hoch! Wer ist Zitrone? Wer ist Kiwi? ... Franci, komm in die Mitte! Du sollst eine Obstsorte benennen. Sag z. B.: Apfel! Wer ist Apfel? Steht auf und tauscht eure Plätze! Franci, such dir auch schnell einen Platz! Prima! Wer hat keinen Platz? Du bleibst dann in der Mitte! Du kannst auch Obstsalat sagen. „Obstsalat!“ Jetzt stehen alle auf und tauschen die Plätze.</p>	<p>Die Aufmerksamkeit der Kinder wach halten.</p>	
<p>10'</p>		<p>Gebt mir bitte eure Karten und kommt zum Tisch! Jetzt machen wir Obstsalat. Wir schneiden den Apfel, die Birne, die</p>	<p>Kooperationsfähigkeit entwickeln, auf die Aufmerksamkeit mit dem Umgang von den Messern hinweisen.</p>	

	<p>4. Aufgabe: Obstsalat zubereiten</p> <p>Die Kinder gehen zum Tisch und machen Obstsalat. Jedes Kind bekommt ein Messer und die Obstsorten werden klein geschnitten. Am Ende wird noch Orangensaft zugegeben, damit er noch besser schmeckt.</p> <p>IV: Abschlussphase</p> <p>Es wird besprochen, was auf dem Puzzle zu sehen ist.</p> <p>Dann wird gemeinsam aufgeräumt und der Salat wird auch gemeinsam gegessen.</p>	<p>Banane und die Orange klein. Die Stücke kommen in diese Schale! Das ist Orangensaft. Damit wird der Salat noch leckerer sein!</p> <p>Jetzt ist unser Salat fertig und unser Puzzle auch. Was ist auf dem Bild/Puzzle? Banane, Apfel, Kiwi, Orange und Zitrone. Richtig.</p> <p>Jetzt räumen wir auf! Gebt mir die Messer! Jetzt waschen wir uns die Hände und dann essen wir den Salat.</p>	<p>Kooperation</p> <p>Freude an der guten, lustigen Arbeit.</p>	
--	--	---	---	--

NÉMET/2

Beschäftigungsentwurf

(Vermittels Viktória Vörös)

Name:

Name der Mentoren-Kindergärtnerin:

Ort der Beschäftigung:

Alter der Kinder: 4 - 7 Jahre

Inhalt der Beschäftigung

- ⤴ Frühlingsblumen – Musikbeschäftigung
- ⤴ Die Jahreszeiten;
- ⤴ Die typischen Blumen der Jahreszeit;
- ⤴ Lieder, die dem Inhalt der Beschäftigung passen;
- ⤴ Musikinstrumente – Einsatz der Wichtigsten in der Beschäftigung
- ⤴ Erweiterung der Kenntnisse von Musikinstrumenten.

Art der Beschäftigung:

Wiederholung:

- ⤴ Wortschatzaktivierung (*Blumen und Lieder*)
- ⤴ Förderung des Wortgebrauchs

Ziele, Aufgaben der Beschäftigung:

- ⤴ Förderung der Kooperationsfähigkeit der Kinder;
- ⤴ Verwirklichung der intellektuellen, affektiven und kollektiven Erziehung der Kinder;
- ⤴ Entwicklung der Sprachkompetenz durch Lieder;

Spezielle methodische Aufgaben:

- ⤴ möglichst nur die Zielsprache benutzen;
- ⤴ möglichst alle Sinne der Kinder ansprechen
- ⤴ Interesse nach Musikhören und Singen wach machen

Hör- und Kommunikationskompetenz
 Erleichterung des Verstehens;
 intellektuelle und affektive Erziehung

Konzentration mit anderen Tätigkeitsformen:

- ⤴ Naturkunde: Beobachtungen beim Erwachen der Natur (Frühling)
- ⤴ Zeichnen, Malen, Basteln;
- ⤴ Blumenfotos wurden von den Kindern gemacht;

Mittel die in der Beschäftigung benutzt werden:

- ⤴ verschiedene Musikinstrumente: (die) Trommel, (die) Triangel, (die) Rassel, (der) Rhythmusstock, (der) Xylofon, (der) Kastagnette, (die) Klapper;
- ⤴ Bilder über die Blumen;
- ⤴ Frühlingszauberstock;
- ⤴ Musik-CD;
- ⤴ Korb;

Organisationsformen:

- ⤴ nach der Regel/Gewohnheit des Kindergartens die Kinder sind verpflichtet, die Beschäftigung mitzumachen

Zeit	Inhalt der Beschäftigung, Methoden, Arbeitsformen	Tätigkeiten, Anweisungen der Kindergartenpädagogin	Erzieherische Aufgaben, Möglichkeiten der Entwicklung der Fähigkeiten	Möglichkeiten der Differenzierung
1‘	I. Einstiegsphase Es wird ein Stuhlkreis gemacht und die Kinder werden gebeten auf den Stühlen Platz zu nehmen.	Kinder, nehmt bitte Platz auf den Stühlen!	Individuelle und kooperative Fähigkeiten entwickeln.	
2‘	II. Motivationsphase Es wird den Kindern erklärt, worum es in der Beschäftigung geht.	Hallo, Kinder! Schön, dass ihr heute alle da seid! Heute machen wir viel Lustiges. Und was denkt ihr, welche Jahreszeit ist jetzt? Ja, sehr gut! Es ist Frühling. Und im Frühling sehen wir zahlreiche wunderschöne Blumen.	Kinder zum Mitmachen motivieren: Interesse zum Thema wecken.	

<p>10</p>	<p>3. Aufgabe</p> <p>Es wird besprochen, dass im Frühling nicht nur Blumen, sondern auch das Gras wächst.</p> <p>Das Gedicht „Aus der Erde wächst das Gras...” wird vorgetragen. Es wird mit Bewegungen begleitet.</p> <p>Im Gedicht ist ein interessantes Wort: „Pitschenaß“, (Pi-tsche-naß!) das Wort wird als Rhythmuswiderhall-Übung eingesetzt.</p> <p>Alle Zeilen des Gedichtes haben verschiedenen Anklang und diese Erscheinung kann man mit Musikinstrumenten zum Ausdruck bringen. Die Kinder bekommen Musikinstrumente, mit denen sie das Gedicht begleiten können. Zuerst wird aber das Gedicht Zeile für Zeile mit Musikinstrumenten von der Kindergartenpädagogin vorgetragen.</p> <p>Noch ein Lied wird gesungen und auch gespielt. Ein Gärtner /eine Gärt-</p>	<p>Nein, auch das Gras. Alles ist grün. Sehr gut!</p> <p>Ihr kennt ein tolles Gedicht. Welches ist es? Ja, „Aus der Erde....“. Tragen wir es gemeinsam vor.</p> <p>Klatschen wir das Wort Pi-tsche-naß!</p> <p>Kinder, jetzt spiele ich euch das Gedicht Zeile für Zeile vor, dann bekommt ihr je ein Musikinstrument und machen wir ein Konzert.</p> <p>Ihr habt es super gemacht!</p> <p>Machen wir einen Kreis, Kinder! Fasst euch die Hände an! Singen wir das Lied „In unserem kleinen Garten...“ und sagen wir je einen Blumennamen. Wer einen sagt, soll mit dem Gärtner/ mit der Gärtnerin außerhalb des Kreises herumgehen.</p> <p>Kinder, jetzt hören wir uns ein schönes Musikstück an. Vivaldi: Die vier Jahreszeiten.</p>	<p>Konzentration der Aufmerksamkeit.</p> <p>Sinn für Rhythmus fördern; Kreativität der Kinder Freiraum lassen.</p> <p>Die Lust der Kinder wach halten.</p> <p>Kooperationsfähigkeit entwickeln.</p>	<p>Im Chor wird sowohl die Aussprache geübt, als auch der Wortschatz.</p>
-----------	--	---	---	---

<p>10‘</p>	<p>nerin muss gewählt werden. „In unserem kleinen Garten...“</p> <p>IV. Abschlussphase</p> <p>In der Woche haben die Kinder Frühlingszauberstöcke gefertigt.</p> <p>Ein schöner Musikteil wird angehört. Vivaldi: Die vier Jahreszeiten – Der Frühling. Die Kinder hören die Musik und sie tanzen mit den Zauberstöcken.</p>	<p>Vivaldi war ein sehr berühmter Komponist. Jetzt hören wir den Teil „Der Frühling“. Stella, jetzt kannst du in der Mitte eine Choreographie vorstellen und dann kannst du in die Toilette gehen.</p>	<p>Freude an der guten, lustigen Arbeit.</p>	
------------	--	--	--	--

MEGFIGYELÉSI SZEMPONTOK a tevékenységek elemzéséhez

Verselés, mesélés

Szervezés: Hogyan oldotta meg az óvodapedagógus a szervezési feladatokat a foglalkozás alatt (óvodapedagógus elhelyezkedése, gyerekek leültetése, szemkontaktus lehetősége, a bábszínház berendezése, a dramatizálás helyszínének kijelölése, a mesemondás rituális helyszínének megteremtése, színházi szokások elmélyítése stb.)?

A foglalkozás nyugodt körülményeinek megteremtése hogyan, milyen módszerekkel történt?

Gondozási feladatok: Hogyan oldotta meg az óvodapedagógus a felmerülő gondozási feladatokat (gyermek fogadása, reggelizés, szellőztetés)?

Irodalmi nevelés:

1. A motiváció időpontja, helyszíne, típusa: mennyiben kapcsolódott a motiváció témája az irodalom foglalkozás anyagához?
2. Az óvodapedagógus előadásmódja a vers-, és mesemondás alatt. A mondat- és szövegfonetikai eszközök használata, a metakommunikációs elemek alkalmazása. Kongruens volt –e a verbális közlés a metakommunikációval? Az egyenes és függő beszéd elkülönítése milyen eszközökkel történt?
3. A versben, verses mesében, mesében rejlő stilisztikai eszközök, zenei elemek, rímek, költői képek, nyelvi humor stb. érvényesítése. A mesében előforduló sztereotípiák, formulák, archaikus és népies kifejezések, idegen szavak stb. megjelenítése hogyan, milyen szövegfonetikai elemek alkalmazásával történt?
4. A mondókák típusai, a kapcsolatteremtés módjai, az egyéni bánásmód érvényesítése (pl. 3 éveseknél ennek fontossága!) A mozgás és szöveg kapcsolata a mondókázás alatt. A mondókákban rejlő ritmikai és zenei elemek, rímek érvényesítése.
5. Milyen esztétikai és anyanyelvi nevelési feladatok kapcsolódhattak a látott irodalom foglalkozás anyagához? Milyen egyéb nevelési-fejlesztési területek kaptak hangsúlyt a foglalkozáson?
6. Milyen módszerekkel ösztönözte az óvodapedagógus a gyermekeket a közös/egyéni versmondásra?
7. Hogyan biztosította a sikerélményt a gyermekek számára?
8. Hogyan tartotta fenn a gyermekek érdeklődését az óvodapedagógus a foglalkozás alatt?
9. Mennyiben alkalmazkodott a fejlesztés tartalma (az irodalom foglalkozás anyaga) a gyermekek életkori sajátosságaihoz (ld. olvasáslélektani korszakok...)?
10. Vegyes életkorú csoport esetén: hogyan sikerült összehangolni a különböző életkorú gyermekek fejlesztési tervét az óvodapedagógusnak?
11. A gyermekek viselkedése a mesemondás alatt, az óvodapedagógus figyelemmegosztása. Hogyan reagált az óvodapedagógus a mesemondás alatt felmerülő esetleges zavaró tényezőkre, konfliktusokra, kérdésekre...stb. (pl. a „kiszólás problémái”)?
12. Hogyan biztosította az óvodapedagógus az egyes versek közötti átmenetet (versfoglalkozás felépítése, az új és az ismert vers viszonya, sorrendje...)?

13. A verses mese: hogyan sikerült –e az óvodapedagógusnak előadásában érzékeltetni az ismétlődő szerkezeti egységeket, az összetartozó elemeket, a rímeket, a verses mese ritmusát stb.?
14. Volt-e az irodalom-foglalkozáson integrációs lehetőség más fejlesztési területekkel, milyen kapcsolódási pontokat fedezett fel az egyes fejlesztési területek között?

Dramatizálás, bábozás, árnyjáték:

Szervezési feladatok, a dramaturgiai elemek megtervezése és megvalósítása, hang- és fényeffektek, a bábfajták megnevezése, kiválasztásuk indoklása, bábszínházi szokások elmélyítése, a jelmezek, fejdíszek kiosztása, a szerepek kiosztása, a helyszín kijelölése, az óvodapedagógus szerepe a gyermeki bábjáték, dramatizálás közben (az irányítás lehetőségei, a mesereprodukció formái, lehetőségei, a mesefeldolgozás módjai).

1. Hogyan érvényesült a komplex esztétikai nevelés, az irodalmi/ esztétikai nevelés kapcsolata a foglalkozáson?
2. Dialogizált szöveget hallhattak-e a gyerekek? Indokolja meg, ha nem tartotta szükségesnek a szöveg átdolgozását!
3. A mozgás (bábjáték, dramatizálás) és a verbális közlések viszonya harmonikus, kongruens volt-e?
4. Hogyan történt a szólások, közmondások és találós kérdések beépítése az irodalom foglalkozás menetébe (stiliztikai szempontú elemzések)?
5. Sikerült-e a hatásszünetek és a befejezés megoldása?
6. Milyen hangulati lezárást kapcsolt az óvodapedagógus az irodalom-foglalkozáshoz?
7. Szükség volt –e más tevékenységek ajánlására a foglalkozás befejezése után? Milyen tevékenységeket kínált az óvodapedagógus a gyermekeknek?

Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka / Vizuális nevelés

1. Szervezési – gondozási feladatok megoldása
2. Figyelem megosztás (játék, feladatvégzés, gondozás összhangja)
3. A szemléltetés és bemutatás eszközeinek és megoldásának sokoldalúsága, igényessége
4. Integrációs megoldások (figyeljük ezek természetességét, változatosságát)
5. Ötletesség és a váratlan helyzetek megoldása
6. Nevelési problémák megoldása
7. A gyermekek munkáinak értékelése (stílus, kreativitás)
8. Általános kép a foglalkozóról (mozgás, személyiség, kapcsolatteremtés – tartás)
9. Motivációs és fejlesztési módszerek
10. Vegyes korcsoport témamegosztása
11. A foglalkozás erőssége
12. A foglalkozás légköre

13. A technikai ismeretek átadása
14. Pedagógiai tudatosság
15. A kitűzött célok megvalósítása és annak sikeressége
16. Az elkészült munkák minősége, sokszínűsége
17. A vizuális nyelv elmélyítése

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

1. Milyen volt a zenei tevékenység légköre? Segítette-e a spontán, illetve tervezett énekes szituációk, zenei tevékenységek hangulata az óvodapedagógus – gyermek kapcsolat alakulását? Élényszerű, zenei szempontból is játékos volt?
2. Milyen motivációs lehetőségekkel élt az óvodapedagógus-jelölt? Megvalósult-e a zenei érdeklődés felkeltése és fenntartása, az együtténeklés örömeinek megéreztetése? Illeszkedtek-e az alkalmazott motivációs ötletek a gyermekek életkorához?
3. Milyen módon valósult meg a gyermekek legfontosabb lelki szükségleteinek kielégítése a látott/ megfigyelt ének-zenei tevékenységek során? Milyen példákat láthattunk a gyermeki személyiségfejlesztés zenei lehetőségeire?
4. Megfelelően szervezte-e meg a zenei tevékenység helyét, lehetőségeit, eszközök biztosítását, illetve kézbeadását? Készített-e önmaga is eszközöket? Megfeleltek-e esztétikai és zenei szempontból is az eszközök?
5. Megfelelő volt-e a tervezett tevékenységsor felépítése, a zenei anyag elrendezése, a nyugodt, statikus helyzetben végzett mozgásos feladatok aránya a délelőtti során? Hogyan gazdálkodott a rendelkezésre álló idővel?
6. Mennyire alkalmazkodott a foglalkozás anyagának megválasztásakor a gyermekek életkori sajátosságaihoz és tényleges aktuális fejlettségi szintjükhöz? Mennyire voltak összhangban a választott mondókák, dalosjátékok / komponált gyermekdalok a legfőbb zenei feladattal, illetve a látott zenei tevékenység előzményeivel?
7. Milyen módon készítette elő az adott zenei feladatot? Végigvonult-e a kitűzött zenei feladat a tervezett zenei tevékenységek egészén? Figyelt-e az óvodapedagógus-jelölt a differenciált feladatadás szükségességére, zenei lehetőségeire? Ellenőrizte-e a feladatok elvégzését? Megfelelően értékelte-e azokat?
8. Figyelembe vette-e a gyermekek ötleteit, javaslatait? Ösztönözte-e a zenei alkotókedvet akár a felnőtt modell segítségével, akár javaslataival?
9. Modellértékű volt-e az óvodapedagógus hallgató beszéd- és énektechnikája, artikulációja, az intonáció, a szövegformálás, szövegejtés, valamint testtartása, koordinált mozgása?
10. Helyesen választotta-e meg az abszolút hangmagasságot a megtanításra szánt dalok, énekesjátékok sikeres énekléséhez?
11. Tisztán énekelt-e az óvodapedagógus-jelölt? Jellemezzük daltudását, előadásmódját! Igényes volt-e a gyermekcsoport tiszta éneklési képességének fejlesztését és daltudását illetően? Ellenőrizte-e, javította-e énekük milyenségét? Folyamatosan végig énekelt-e a gyermekcsoporttal?

12. A ritmusérzék fejlesztése során helyes mintát nyújtott-e? Hogyan ellenőrizte a ritmikai feladatok megoldását? Egymásra épültek-e a ritmusérzék fejlesztés fokozatos feladatai/ részfeladatai?
13. Tervezett-e zenehallgatásra szánt zenei anyagot/ zenei szemelvényeket? Ennek előadása hogyan valósult meg?
14. Logikusan követték-e egymást a zenei hallásfejlesztést célzó feladatok/ részfeladatok? PI: E téren is tudta-e vezető szerepét érvényre juttatni pl. énekes tevékenysége, illetve a feladatok pontos megfogalmazása során?
15. Sikeres volt-e az új zenei anyag bemutatása, a kapcsolódó játékkal együtt való elsajátíttatása, rögzítése?
16. A választott módszerek és munkaformák logikusan illeszkedtek-e a megfigyelt időszak zenei fejlesztését szolgáló anyagához, lehetőségeihez, a zenei feladatok megvalósításához?
17. Milyen pedagógiai lehetőségeket használt ki más terület/ek/ kapcsolására?

Mozgás

1. Az anyag témaköre, kapcsolódása további témakörökhöz
2. A fejlesztési- nevelési feladatokat megvalósítása
3. A gimnasztikai gyakorlatsor és a fő rész előkészítése
4. Gyakorlatvezetési módok alkalmazása
5. A fejlesztett képességek
6. A célok elérésének mértéke
7. A játék során fejlesztett képességek
8. Eszközök használata, azok hatékonysága
9. Szervezési feladatok megoldása
10. Módszerek alkalmazása, differenciálás lehetőségei
11. Bánásmód, légkör, motiválás (hallgatói magatartás, felkészültség, domináns személyiségjegyek)
12. A balesetveszély elhárítása
13. A segítségadás lehetőségei
14. A folyamatos ellenőrzés és értékelés lehetőségei és módszerei
15. Önelemzés és önértékelés

A külső világ tevékeny megismerése – környezeti tartalommal

1. Milyen eszközökkel érte el, hogy a gyerekek a tevékenységre hangolódjanak?
2. Hogyan mérte fel és használta fel a gyermekek előzetes ismereteit?
3. Épít-e az óvodapedagógus a foglalkozás előzményeire?
4. Sikerült-e elegendő valóságos problémahelyzetet teremteni?

5. Biztosítja-e a cselekvő gondolkodást?
6. Hagy-e elegendő időt a gyerekeknek az önálló problémamegoldásra és gondolkodásra?
7. Érvényesülnek-e a gyerekek egyéni ötletei, sajátos megoldásai?
8. Milyen módon biztosította az egyéni képességfejlesztést?
9. Megfelelő eszközöket választ-e a téma feldolgozásához?
10. Helyesen választja-e meg a tevékenység helyszínét?
11. Megfelelőek-e a módszerek?
12. Milyen módon valósul meg a folyamatos motiváció?
13. Hogyan valósul meg a gyerekek téves ismereteinek korrigálása?
14. Milyen módon kapnak a gyerekek visszajelzést az óvodapedagógustól?
15. Szakszerű és objektív volt-e az önértékelése? Látja-e a saját erősségeit, hibáit?

A külső világ tevékeny megismerése – matematikai tartalommal

1. Milyen eszközökkel érte el, hogy a gyerekek a tevékenységre hangolódjanak?
2. Épít-e az óvodapedagógus a foglalkozás előzményeire?
3. Sikerült-e elegendő valóságos problémahelyzetet teremteni?
4. Biztosítja-e a cselekvő gondolkodást?
5. Hagy-e elegendő időt a gyerekeknek az önálló problémamegoldásra és gondolkodásra?
6. Érvényesülnek-e a gyerekek egyéni ötletei, sajátos megoldásai?
7. Milyen módon biztosította az egyéni képességfejlesztést?
8. Megfelelő eszközöket választ-e a téma feldolgozásához?
9. Helyesen választja-e meg a tevékenység helyszínét?
10. Megfelelőek-e a módszerek?
11. Milyen módon valósul meg a folyamatos motiváció?
12. Hogyan valósul meg a gyerekek téves ismereteinek korrigálása?
13. Milyen módon kapnak a gyerekek visszajelzést az óvodapedagógustól?
14. Szakszerű és objektív volt-e az önértékelése? Látja-e a saját erősségeit, hibáit?